

BIJLAGEN JAARSTUKKEN 2022

Colofon

Samenstelling: Provincie Groningen
Fotografie: Provincie Groningen en Marketing Groningen

Mei 2023

Inhoudsopgave

Voortgangsrapportages en jaarverslagen

1. Voortgangsrapportage Blauwestad.....	4
2. Jaarverslag Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving	12
3. Meerjarenprogramma Ondergrond en Bodem 2020-2025	46
4. Voortgangsrapportage RSP/MIT	48
5. Voortgangsrapportage infrastructurele werken	66
6. Voortgangsrapportage Provinciale Meefinanciering	72
7. Jaarverslag toezicht gemeentefinanciën	78
8. Jaarverslag uitvoering Archiefwet	82

1. Voortgangsrapportage Blauwestad

Algemeen en vogelvlucht

In de gebiedsopgave Blauwestad richten wij ons, aan de hand van de thema's leefbaarheid, economische kracht en sociale samenhang, op de versterking van Het Oldambt en in bredere zin de regio Oost-Groningen. Zoals de aanduiding van het gebied al doet vermoeden werken wij hierin samen met de gemeente Oldambt. Ze vormt een gezamenlijke inzet en zorg die wij de komende jaren willen voortzetten. Ontwikkeling van woningbouw en kaveluitgifte speelt een centrale rol in deze versterking, de baten die wij hieruit genereren worden ingezet voor de ontwikkeling van het gebied. In het bijzonder gaat het om de verdere ontwikkeling en (landschappelijke) inrichting van de woongebieden en de ontsluiting van het gebied door (recreatieve) infrastructuur en voorzieningen.

Het projectbureau Blauwestad realiseert, net als in het voorgaande jaar, een kavelverkoop die ruim boven de GREX-doelstelling (60 kavels) ligt. In 2022 worden 123 kavels overgedragen. 2022 is een jaar dat zich kenmerkt door consolidatie van de groei die in de afgelopen jaren is doorgemaakt. Het projectbureau biedt waar mogelijk maatwerk en flexibiliteit aan kopers. Zij ziet 2023 met vertrouwen tegemoet, de planning en realisatie van de ontwikkeling van nieuwe bouwgebieden (*Havenkwartier Midden* en de noordelijke eilanden in Het Riet *Langeland*, *Endelave* en *Bornholm*) ligt op koers, waar nodig zal zij (met betrokken ontwikkelaars) reageren op een veranderende markt.

Dit vertrouwen vertaalt zich ook in het versterken van de kwaliteit van de woongebieden. Het beheer- en onderhoudsprogramma voor wegen, bermen en openbaar groen wordt onverminderd uitgevoerd. De inrichting van de diverse woongebieden en het creëren van nieuwe (recreatieve) verbindingen en ontsluiting van het gebied krijgt aandacht. In totaal zijn circa 35 projecten voor de aanleg en (groen)inrichting in voorbereiding of in uitvoering. Het beheer van de (woon)gebieden wordt deels uitgevoerd met behulp van de eigen projectorganisatie, waardoor lijnen kort zijn en er snel gehandeld kan worden als dat nodig is. De 'buitendienst' vormt een direct aanspreekpunt voor bewoners en houdt oog op de bouwactiviteiten en aannemers die in de woongebieden aan het werk zijn. Alle (bouw)activiteiten hebben immers impact op het gebied en voor de inwoners van Blauwestad. De organisatie is daarom ingericht op het zoveel mogelijk voorkomen van overlast en direct reageren op klachten, de betreffende aannemers dragen in hun communicatie richting bewoners hieraan hun steentje bij.

Een deel van de hierboven genoemde projecten betreft het creëren van nieuwe (recreatieve) verbindingen en ontsluiting van het gebied. Zo is in Winschoten het aansluitende fietspad van de *Pieter Smithbrug* (voorheen de *Blauwe Loper*) door het *Stadspark* gerealiseerd. Aan de andere zijde van deze brugverbinding in Blauwestad krijgt het ontwerp van de *Beekjuffer* (brug over de Hoofdstraat) definitief vorm. In dezelfde langzaam verkeer verbinding wordt in De Wei een *Hoogholtje* gerealiseerd, waardoor de oversteek naar het 'oude land' mogelijk wordt. In Het Wold is een nieuwe fietsroute aangelegd, inclusief een pontverbinding naar het natuurgebied *De Tjamme*. Dit zijn alle voorbeelden die bijdragen aan het 'volwassen' worden van Blauwestad als woon- en leefgebied.

De ontwikkeling van Blauwestad krijgt bestuurlijk vorm binnen de stuurgroep Blauwestad, de actuele thema's zijn beschreven in het bestuursakkoord van mei 2020 en betreffen onder meer de (stedenbouwkundige) afronding van Het Havenkwartier (in 2022 is het bouwgebied van *Havenkwartier Midden* bouwrijp gemaakt), een nieuw bestemmingsplan en afspraken over het beheer en onderhoud in combinatie met de overdracht van de openbare ruimte en infrawerken. Elementen rond deze thema's komen terug in deze rapportage 2022.

De projectorganisatie, ingericht naar de thema's vastgoed, landschapsontwikkeling, water- en infrawerken en evenementen, heeft onderdak in het projectbureau Blauwestad. De projectorganisatie en het bureau wordt in stand gehouden door de provincie. De gemeente levert de nodige personele capaciteit en expertise en is vertegenwoordigd in diverse afstemmingsoverleggen, zowel op directie- als operationeel niveau.

Kaders en hoofdthema's

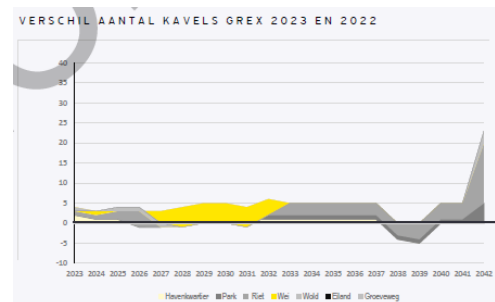
Met een breed palet aan recreatieve faciliteiten en de aanwezige natuurwaarden is Blauwestad een uniek woon- en recreatiegebied in het Oldambt. Die waarde en uniciteit willen we behouden en versterken. Daarbij grijpen we (terug) naar de volgende uitgangspunten en thema's:

- De verdere uitwerking en uitvoering van de begin 2015 vastgestelde woningbouw- en verkoopstrategie "*Blauwestad aanpak 2015 » zichtbaarheid van kwaliteit*". Wij investeren in verbreding van het woningbouwproduct, meer vraaggericht en kleinschalige ontwikkeling. Deze strategie is ingezet om de kaveluitgifte en grondopbrengsten te stimuleren, dusdanig dat deze in de pas lopen met de grondexploitatie Blauwestad.
- Het blijven investeren in recreatieve en toeristische voorzieningen, onder meer bestaande uit wandel-, fiets- en vaarroutes, aanlegvoorzieningen, uitbreiding van het vaarrouthenetwerk.
- Woongebieden Blauwestad: Samen met de gemeente zorgen wij voor het verbeteren van de infrastructuur en voor een goed beheer van de openbare ruimte. In dat kader maken wij met de gemeente afspraken over (een gefaseerde) overdracht van eigendommen in de openbare ruimte en over de verdeling of overdracht van het beheer en onderhoud.
- Oldambtmeer: samen met de gemeente, het waterschap Hunze en Aa's en overige betrokkenen zorgen wij voor schoon, veilig en goed bevaarbaar water.
- Het voeren van een actieve promotiecampagne en het organiseren van en/of faciliteren van evenementen in Blauwestad.

GREX-doelstelling 2022

De Grondexploitatie Blauwestad (GREX) ziet toe op een toekomstbestendige ontwikkeling van Blauwestad. In 2022 ligt de GREX-doelstelling op 60 kavels, het daadwerkelijke verkoopcijfer 2022 komt uit op 123, exclusief kavels restgrond (3). Projectmatig concentreert de verkoop zich in Het Havenkwartier en in Het Riet. De verkoop van vrije kavels is verdeeld over alle woongebieden. De verhouding projectmatig/vrije kavels ligt op ongeveer twee derde projectmatig en een derde vrije kavels.

De huidige GREX kent een looptijd van twintig jaar. Jaarlijks beoordeelt de accountant of die termijn kan worden gehandhaafd (op basis van de verslagleggingsregels van grondexploitaties bedraagt de standaard looptijd tien jaar). De 20-jaarstermijn blijft gehandhaafd, bij de beoordeling voor de grondexploitatie 2023 komt de accountant tot de conclusie dat de redenen om gemotiveerd af te kunnen wijken van de 10-jaarstermijn voldoende valide zijn.

Vastgoed en Infrastructuur woongebieden

Doel: start/ continuering van de verkoop van bouwkavels conform de in 2015 vastgestelde woningbouw- en verkoopstrategie

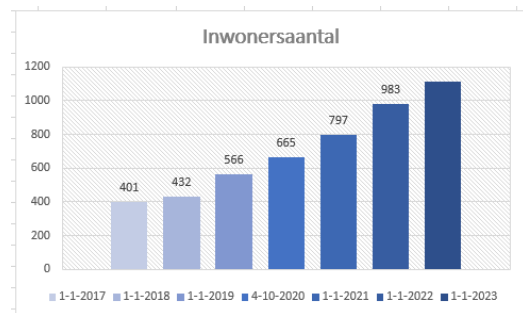
In Het Havenkwartier is de bouw van het appartementencomplex *Het Arsenaal* gestart, bestaande uit 21 appartementen en 8 grondgebonden woningen. Naast deze noviteit wordt in Het Havenkwartier het project *Havenmeester II*, bestaande uit een verkaveling van 15 geschakelde kavels/woningen, afgerond. In De Wei start een bijzonder project. Voor het blokvormige eiland gelegen in de vaart boven Kievit wordt het beeldkwaliteitsplan vastgesteld, ziende op de ontwikkeling van vier ruime bouwkavels in een geheel eigen sfeer. Het bouwrijp maken, inclusief de ontsluitingsweg naar het eiland, wordt verder voorbereid (realisatie vanaf april 2023). In Het Riet laten de projectmatige ontwikkelingen *Falster II* en *Lindholm & Saltholm* van zich spreken. Deze zijn in 2022 in verkoop gebracht door de betrokken ontwikkelaars. Op het gebied van bouw- en woonrijp maken wordt op volle kracht het deelgebied *Havenkwartier Midden* (circa 70 projectmatige kavels) bouwrijp gemaakt.

De voorbereiding van het bouwrijp maken en vervanging van één bestaande en twee nieuwe bruggen van de noordelijke eilanden in Het Riet *Langeland*, *Endelave* en *Bornholm* wordt in 2022 afgerond. In de afgelopen jaren is geanticipeerd op de sterke vraag naar bouw kavels. Dit resulteerde in het naar voren halen van het verkavelen en bouwrijp maken van woongebied Het Riet Noord. Wat betreft de vrije kavels is Kievit fase 4/5 (26 kavels) een fraaie illustratie van de ontwikkelingen in de afgelopen jaren. In 2021 is dit gebied verkaveld en bouwrijp gemaakt. In 2022 is reeds de helft van de verkaveling verkocht en/of geleverd. In Het Park is de woonstraat *Vliegenzwam* (29 kavels) aan de verkaveling toegevoegd.

Resultaten en tendensen vastgoed en infra 2022:

- Realisatie GREX-doelstelling 2022 (60 kavels):
  - overdracht 45 vrije kavels;
  - overdracht 78 projectmatige kavels;
  - overdracht bouwgrond 1e fase *Havenkade* (11 woonkavels en 3 kavels commerciële ruimte);
  - realisatiecijfer 2022: 126 kavels (incl. kavels restgrond);
  - groei inwoneraantal Blauwestad 2022: 983 per één januari 2022 - 1.111 per 31 december 2022.
- Voorbereiding en/of realisatie bouw- en woonrijp maken bouwgebied;
  - Toevoeging verkaveling *Kievit fase 4 en 5* (26 kavels) en 29 bouw kavels in Het Park - *Vliegenzwam* aan het kavelaanbod.
  - Afronden bouwrijp maken Kievit fase 3-5 (bermen, groenstructuur, inritten, beschoeiingen, nutsvoorzieningen).
  - Realisatie wegen en waterstructuren, inclusief twee verkeersbruggen bouwgebied *Havenkwartier Midden*.
  - Bouwrijp maken bouwgebied *Funen* en *Falster II/III* - Het Riet (doorloop tot april 2023).
  - Afronden beeldkwaliteitsplan en realisatie bouwrijp "Blokeiland Kievit" met doorlooptijd tot april 2023, betreffende vier bouw kavels met een oppervlakte van circa 1.700 m² per kavel, inclusief realisatie ontsluitingsdam vanaf de Zuiderringdijk en openbare (nuts)voorzieningen.

Bouwrijp Funen en Falster II/III

Havenkwartier Midden

"Blokeiland Kievit"

- Afronden en vaststellen stedenbouwkundig ontwerp en realisatie bijbehorend civieltechnisch ontwerp wegen/infra/nutsvoorzieningen en openbare inrichting en groenstructuren *Havenkade* (wonen/werken) in Het Havenkwartier.

- Afronden bestek en aanbesteding en start realisatie bouwrijp maken bouwgebied en vervanging van één bestaande en twee nieuwe bruggen van de noordelijke eilanden in Het Riet *Langeland, Endelave en Bornholm*.
- Herijking en vernieuwing bestemmingsplan: vaststellen en in procedure brengen voorontwerp bestemmingsplan *Blauwestad Herziening 2021* door de gemeente Oldambt.
- Beheer en onderhoud bouwkavels woongebieden.
- Voeren van effectief toezicht op de toegenomen (bouw)activiteiten. Dit vindt onder meer plaats door structurele bouwoverleggen met de in het gebied werkzame aannemers.
- Online marketingcampagne *Wonen en Beleven* op de eigen website, via social mediakanalen en via perspublicaties. Tevens gerichte informatievoorziening m.b.t. (bouw)activiteiten (omgevingsmanagement betrokken aannemers) en tijdelijke verkeersmaatregelen.

Doel: afronding hoofdinfrastructuur in bestaande woongebieden en realisatie ontsluiting nieuwe (projectmatige) deelgebieden

In het kader van de projectmatige ontwikkeling wordt (buiten de geplande hoofdinfrastructuur) nieuwe infrastructuur gerealiseerd. Deze is gealloceerd in de GREX, in afstemming met de nog te realiseren en geplande hoofdinfrastructuur. Waar nodig is de realisatie van de hoofdinfrastructuur herijkt.

- Afronden ontwerp/bestek en aanbesteding *Blauwe Beekjuffer* (Hoofdstraat, in verlengde tracé *Pieter Smitbrug*) en start van de realisatie (doorlooptijd februari 2023 tot december 2023).

Fietspad, speeltuin/fietscrossbaan Het Park

- Realisatie (met doorlooptijd tot maart 2023) vervanging hoogholtje *Oeverlibel* door een vaste autoverkeersbrug (Het Wold).
- Realisatie asfalteringswerkzaamheden en opwaardering woonstraten in De Wei (*Meerkoet*).
- Realisatie herinrichting en opwaardering Hoofdstraat en woonstraten Het Park, inclusief aanleg fietspad en speeltuin/fietscrossbaan.

Doel: aanleg rechtstreekse verbinding voor fietsers en voetgangers van het centrum van Winschoten naar Het Havenkwartier in Blauwestad - Pieter Smitbrug (Blauwe Loper)

De Pieter Smitbrug (2021) is inmiddels een vaste route voor fietsverkeer en wandelaars tussen Blauwestad en Winschoten. In 2022 is deze fietsroute geoptimaliseerd, door aanleg van een nieuw fietspad door het *Stadspark* naar het centrum van Winschoten. Dit gemeentelijke project is uitgevoerd binnen de middelen van REP-ZZZ (*Investeringsagenda Ring Blauwestad*). Zoals hiervoor in de 'vogelvlucht' al beschreven is het ontwerp en bestek van de *Beekjuffer* afgerond. De bouw van deze brug aan Blauwestad zijde (Hoofdstraat) ligt in het verlengde van het tracé van de *Blauwe Loper*, en heeft qua ontwerp en design eenzelfde uitstraling. Deze verkeersverbinding doortrekkend, ter hoogte van Kievit is een fiets- en voetgangersbrug gerealiseerd, welke De Wei ontsluit naar het 'oude land'. Aldus zal eind 2023 de fietsverbinding die start in het centrum van Winschoten en in een doorgaande verbinding de weg opent naar Blauwestad en haar onderscheiden woongebieden een feit zijn.

Pieter Smitbrug

Ontwerp Beekjuffer

Hoogholtje Kievit

Beheer en Onderhoud

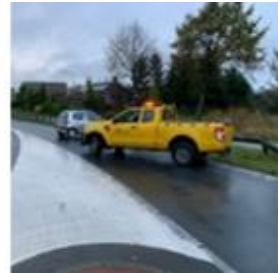
Doel: beheer en onderhoud van provinciale eigendommen (Oldambtmeer, bouwkavels, opstallen, infra- en kunstwerken, diverse delen openbare ruimte)

Het beheer en onderhoud is in de afgelopen jaren geïntensiveerd en op peil gebracht, deels uitgevoerd binnen de eigen provinciale organisatie. Het effect daarvan is dat het gebied er anno 2022 verzorgd bij ligt.

- Maaien bodemvegetatie Oldambtmeer, vaarweg *Blauwe Passage* en vaarroutenetwerk rond het Oldambtmeer.
- Inzet eigen gebiedsbeheer. Dit is sinds jaren vaste praktijk. Het leidt tot kostenbesparingen en versterkt het toezicht en mogelijkheid van direct ingrijpen.

Toezicht

- De in 2020 ingerichte werkschuur aan het Oostereinde functioneert als 'thuisbasis' voor de buitendienst medewerkers. In de werkschuur wordt werk 'van buiten naar binnen gehaald', bijvoorbeeld onderhoud van straatmeubilair. Blauwestad biedt hier tevens werkervaringsplaatsen met een brede diversiteit aan werkzaamheden. Verder biedt zij in 2022, ingaand op de vraag, ruimte aan leerlingprojecten.

Introductieweek Dollard College

LOB-traject Dollard College - takkenril/windkering

- Gebruik en beheer werkhaven Midwolda. De provincie maakt gebruik van de gemeentelijke werkhaven gelegen aan de noordzijde van het Oldambtmeer, voor het uitvoeren van (onderhouds)werken en de opslag van (werk)materialen en stalling van materieel.
- Het in het kader van agrarisch natuurbeheer en experimentele gewassenteelt verpachten of in bruikleen geven van diverse gebiedsdelen/herbestemmingsgronden, in combinatie met begrazing door een schaapskudde. Jaarlijks vindt een herziening of actualisatie plaats.
- Per 2019 zetten de betrokken overheden (waterschap Hunze en Aa's, gemeente Oldambt en de provincie) zich gezamenlijk in voor het verbeteren en behouden van de zwemwaterkwaliteit. Vanaf 2021 is de zwemwaterkwaliteit van de stranden aan het Oldambtmeer op orde. Het onderhoud van de stranden heeft de nodige aandacht, periodiek worden de stranden opgeschoond.
- Fasegewijze overdracht openbare ruimte en werken aan de gemeente Oldambt. In een overgangperiode tot 1 januari 2025 blijft de provincie het beheer verzorgen. Na die datum gaat ook het beheer over naar de gemeente.

Oostereinde, onderhoud infra, groen- en gebiedsbeheer

Doel: effectief/doelmatig beheer en exploitatie van de (recreatieve) faciliteiten in Het Havenkwartier (horeca- en havenfaciliteiten, strandvoorzieningen, camperplaatsen, sportplaats, evenemententerrein)
 In de ontwikkelingsvisie wordt Het Havenkwartier opgetekend als het hart van Blauwestad waar wonen, werken en recreëren samenkomen. In 2021 zijn diverse stappen gezet ter behoud en versterking van deze centrumfunctie:

- Flexibel gebruik en inrichting kantoor- en receptieruimte projectbureau Blauwestad Redersplein 2. Beheer gebouw Redersplein 2-8, exploitatie van brasserie en havenkantoor door derde partijen.
- *Pop Up Shops* - 7 containerunits voor kleinschalig/tijdelijk ondernemerschap (lees ook hierna onder **Economie, Toerisme, Recreatie**).

- Gestandaardiseerd gebruik evenemententerrein.
- Diverse gebruiksmogelijkheden evenemententerrein en camperplaats.
- Exploitatie evenementenlocatie *Wilgenborg*. De volledig te verlichten Wilgenborg beschikt daarnaast over aansluitpunten voor elektra en water. Het (groen)beheer wordt periodiek uitgevoerd door of in opdracht van de provincie, in samenwerking met de gemeente en een groep van vrijwilligers. De programmering is in handen van de gelieerde stichting Wilgenborg. Hiermee is De Wilgenborg een volwaardige, toegankelijke en verzorgde evenementenlocatie, die voor tal van activiteiten kan worden gebruikt.
- Standplaatsen kleine horeca.

Landschap

Doel: landschappelijke inrichting (Blauwestad aanpak 2015 - zichtbaarheid van kwaliteit)

In de aanpak van 2015 is een route geschetst voor de landschappelijke inrichting, met als hoofdelement de ontwikkeling van een samenhangend landschapsplan. Uit die koker zijn in de afgelopen periode diverse ingrepen gedaan. In 2022 zijn kleinschalige maatregelen ingepast, zoals het creëren van verblijf- en rustpunten met natuurlijke materialen. Ook worden diverse percelen ingezet voor experimentele gewassenteelt. In de twee verkeersbruggen voor het thans in ontwikkeling zijnde bouwgebied *Havenkwartier Midden* komen plaquettes die over de historie van het gebied vertellen. Deze maatregelen en projecten krijgen in de komende jaren een vervolg. In Het Wold loopt

een studie voor de aanleg van een bosgebied, in combinatie met het provinciaal programma *Bos en Hout*. Deze projecten voor de verdere inrichting van het gebied en het leggen van landschappelijke en historische verbindingen worden fasegewijs uitgevoerd.

Economie, Toerisme, Recreatie

Doel: start/continuering uitvoering economisch profiel; mobiliseren en faciliteren van ondernemers in het gebied/vergroten economische dynamiek

In de ontwikkelingsvisie leggen provincie en gemeente zich door middel van het realiseren van een breed dooraderde recreatieve infrastructuur (*Ring Blauwestad*) toe op het scheppen van voorwaarden voor een economisch/recreatieve ontwikkeling van het gebied. Deze infrastructuur is voor een groot deel aangelegd. Het projectbureau ondersteunt daarin met een inmiddels volwaardig evenemententerrein. In 2016 hebben de provincie en gemeente zich opnieuw gecommitteerd aan het uitbreiden van de recreatieve infrastructuur en projecten (*Investeringsagenda Ring Blauwestad*). Voor 2022 kan als specifiek resultaat worden benoemd:

- Her aanleg/optimalisatie fietsroute door het *Stadspark* naar het centrum van Winschoten (lees verder hiervoor onderdeel [Blauwe Loper](#)).
- Het projectgebied *Havenkade*, waarvan het stedenbouwkundig ontwerp en bestekken voor de aanleg van wegen en openbare inrichting in 2022 definitief zijn vastgesteld, staat mede in het teken van de trits economie, toerisme en recreatie. Dit project, waarvan de eerste fase (14 kavels wonen/commerciële ruimte) in 2022 is gestart, ontwikkelt zich tot een plintbebebouwing met gemengde functies wonen/werken aan de boulevard in Het Havenkwartier (lees ook hiervoor onderdeel [Vastgoed en Infrastructuur woongebieden](#)).
- Verhuur zeven containerunits ten behoeve van tijdelijk ondernemerschap op het gebied van cultuur, educatie, recreatie en horeca (*Pop Up Shops*). In 2022 waren alle units in gebruik. Met de start van de ontwikkeling van *Havenkade* verhuizen vier van de zeven containerunits voor het kalenderjaar 2023 naar een andere locatie in Het Havenkwartier. Deze verhuizing is inmiddels afgerond.
- Realisatie fietspont natuurgebied *Reiderwolde/Tjamme* ("pont van Henk"), in combinatie met de aanleg van een fietspad door *Reiderwolde*.
- Plaatsing van twee *Hoogholtjes* ter hoogte van de woonstraat Kievit (De Wei) ten behoeve van de uitbreiding van het fietspadennetwerk (lees ook hiervoor onderdeel [Vastgoed en Infrastructuur woongebieden](#)).
- Reconstructie bestaande boothelling en parkeerterrein in woongebied Het Riet (locatie *Flonk*), inclusief groenstructuur.
- Realisatie botensteiger Oldambtmeer nabij Brede School Oostwold.

Fietspad Reiderwolde

Jachthavens

Botensteiger Brede School Oostwold

- Evenementen/(bewoners)initiatieven: (jaarlijks) circus, faciliteren winteractiviteiten (schaatstocht Oldambtmeer/nieuwjaar duik), appeloogst en -perserij, aanleg bessentuin en bessenspluk, gewassenteelt, facilitering diverse evenementen (*Waterbei, beachvolleybal, triatlon*).

Fruitpersdag

Waterbei

Circus

Gebiedsmarketing, Evenementen & Cultuur, Pers en Publicaties

Doel: voortzetten van de in 2013 resp. in 2015 (marketingplan en nieuwe beeldmerken resp. promotiecampagne Blauwestad aanpak 2015 - zichtbaarheid van kwaliteit) in samenwerking met de gemeente

Het marketingplan en promotiecampagne uit 2015 heeft zich vertaald in een sterk verbeterde en toegankelijke website, gerichte deelname aan woon- en consumentenbeurzen, weekendopeningen en deelname aan open huizendagen en het gericht zoeken en benutten van de (social) mediakanalen en publicaties. De focus ligt op direct klantcontact en directe opvolging van klantinteresse. Ze is daarnaast gericht op directe informatievoorziening aan bewoners/publiek over de (bouw)activiteiten en tijdelijk gewijzigde verkeerssituaties.

2. Jaarverslag Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving

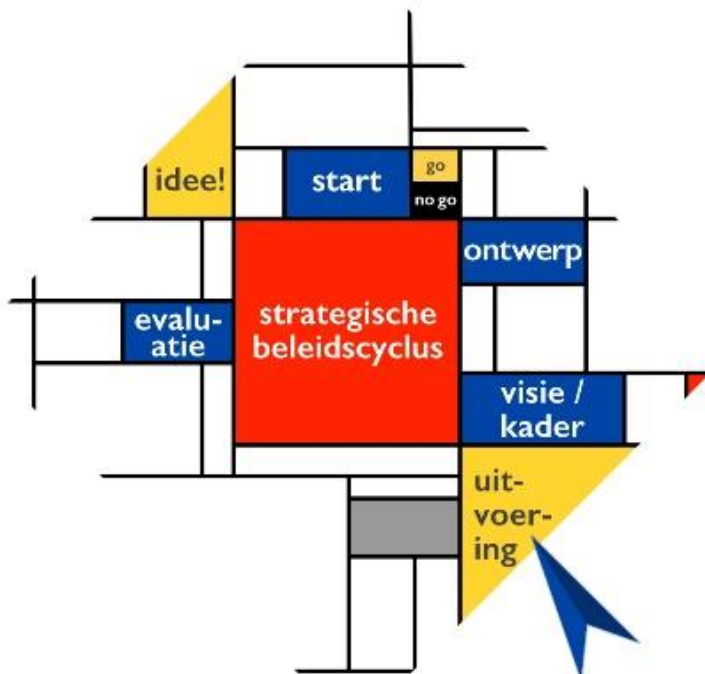
1. Inleiding

Dit VTH-jaarverslag 2022 sluit aan op het VTH-jaarprogramma 2022. De wetgever heeft aan ons, Gedeputeerde Staten, taken toebedeeld. In het programma hebben wij de wettelijke activiteiten voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) samengebracht. Het gaat om de volgende wetten:

- Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)
- Wet milieubeheer
- Wet bodembescherming
- Besluit bodemkwaliteit
- Vuurwerkbesluit
- Wet natuurbescherming
- Wet hygiëne en veiligheid van badinrichtingen en zwemgelegenheden (Whvbz)
- Wet luchtvaart
- Wegenwet
- Waterwet
- Binnenvaartwet
- Scheepvaartverkeerswet.

Om de kwaliteit van de leefomgeving in Groningen te verbeteren en in stand te houden voeren wij een groot aantal activiteiten uit. Naast planvorming, realisatie en subsidieverlening bewerkstelligen wij onze beleidsdoelen met vergunningverlening, toezicht en handhaving. Daarmee willen wij milieuhinderlijke activiteiten voorkomen, natuurwaarden behouden, de biodiversiteit beschermen, de fysieke veiligheid borgen, de verkeersveiligheid bevorderen en gezondheidsrisico's minimaliseren.

Ons jaarprogramma voor VTH en ons VTH-jaarverslag hebben betrekking op de uitvoering van de beleidscyclus.

Voor VTH zijn de volgende strategische en tactische beleidsdocumenten van belang:

Strategische beleidskaders:

- vigerende Omgevingsvisie Provincie Groningen
- geconsolideerde Omgevingsverordening Provincie Groningen
- Structuurvisie Eemsmond-Delfzijl (2017)
- Coalitieakkoord 2019
- Landelijke Handhavingsstrategie
- Noordelijke Maat voor de uitvoering van het Besluit risico's zware ongevallen (Brzo) en de Richtlijn Industriële Emissies (RIE4).

Tactische en operationele beleidskaders:

- vigerende Milieuplan
- Beleidsnota Groen Groningen en de Beleidsnota Natuur 2013-2021
- Natuurvisie provincie Groningen, Aanvulling op Beleidsnota Natuur 2013-2021 in het kader van de Wet natuurbescherming 2017
- Verordening natuurbescherming Provincie Groningen
- Toezicht- en Handhavingsstrategie Wabo in de provincie Groningen
- Uitwerking handhavingsstrategie Whvbz
- Risicoanalyse bedrijfsmatige vuurwerkontbrandingen Provincie Groningen
- Regeling bedrijfsmatig tot ontbranding brengen van vuurwerk (MR Ontbranden)
- Regeling aanwijzing consumenten- en theatervuurwerk (Ract)
- Handreiking Vuurwerk en Vogels (IPO)
- Landelijke Aanpak Toezicht Risicovolle Bedrijven (LAT RB)
- Amendement PS naar aanleiding van rapport 'Grip op Brzo-bedrijven' van de Noordelijke Rekenkamer
- Beleidsregels tijdelijk en uitzonderlijk gebruik Wet luchtvaart provincie Groningen.

De wetgever heeft ons verplicht de Wabo-gerelateerde VTH-activiteiten te prioriteren en te beschrijven in een VTH-jaarprogramma. Wij hebben gekozen voor het opstellen van een integraal programma en daarin de programmering van de VTH-activiteiten van de Wabo en die van de andere voornoemde wetten en besluiten gebundeld. Onze resultaten hebben wij bereikt door de inzet van medewerkers van Omgevingsdienst Groningen (ODG), natuurorganisaties en eigen medewerkers. Ook de samenwerking met andere overheden en overheidsdiensten heeft bijgedragen aan de resultaten. De resultaten zijn in het volgende hoofdstuk per wet toegelicht. In de bijlage treft u de gerealiseerde aantallen vergunningen, toezichtbezoeken en handhavingsbesluiten.

2. Uitvoering

Domein Uitvoering en basisteam VTH

Sinds 1 januari 2022 is het domein Uitvoering met daarin het basisteam VTH operationeel. In het team werken de medewerkers van het VTH-loket samen met de deskundigen in de backoffice. Het loket vervult de centrale rol voor de administratieve behandeling van de inkomende en uitgaande VTH-zaken. De vakinhoudelijke werkzaamheden worden gedaan door de medewerkers van de backoffice en ODG.

Achterstand in de uitvoering en krapte op de arbeidsmarkt

In 2022 hebben we ervaren dat door krapte op de arbeidsmarkt het moeilijker is geworden personeel in te huren en nieuw personeel te werven. De werklast is dermate toegenomen dat wij werkzaamheden hebben geherprioriteerd. In 2022 zijn de noodzakelijke VTH-werkzaamheden uitgevoerd. Ten opzichte van het VTH-programma zijn in 2022 meerdere controles en meerdere actualisaties van milieuvergunningen niet uitgevoerd. Het gaat om controles en actualisaties die wij minder dringend achten. Onze organisatie en ODG werft personeel. We spannen ons in nieuw personeel te werven en op te leiden.

2.1 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

Deze paragraaf beschrijft de verantwoording van onze VTH-taken die voortvloeien uit de Wabo. Wij zijn het Wabo-bevoegd gezag voor circa 150 bedrijven (circa 110 bedrijven in de sectoren industrie en energie en circa 40 bedrijven in de afvalbranche). Wij zijn voor de bedrijven ook het bevoegd gezag voor bouwen, reclame, in-/uitritten, kappen, slopen en de indirecte lozingen. ODG heeft voor ons het overgrote deel van de werkzaamheden uitgevoerd.

2.1.1 Algemeen

Met VTH reguleren wij bedrijfsactiviteiten die nadelige gevolgen voor het milieu kunnen veroorzaken. Het VTH-beleid volgt vooral uit het Europese en nationale milieubeleid. Wij hebben het aangevuld met provinciaal beleid. In onze rol als opdrachtgever voor ODG sturen wij vooral op output. Dit betekent dat wij sturen op de realisatie en kwaliteit van vooraf afgesproken producten en diensten. De diensten zijn opgenomen in de producten- en dienstencatalogus (PDC) van ODG en de Noordelijke Maat van de drie noordelijke provincies.

Voor het Wabo-toezicht en de -handhaving volgen wij de methodiek 'programmatisch handhaven'. Hierin worden de risico's van slecht naleefgedrag ingeschat en op basis daarvan worden de jaarlijkse prioriteiten vastgesteld. We bewerkstelligen daarmee dat we onze capaciteit transparant en risicogestuurd inzetten. De maatschappelijke aandacht voor Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) is toegenomen. In 2022 hebben de toezichthouders van ODG bijgedragen aan de beoordeling van de emissies van ZZS. Wij hebben de uitvoeringsregels voor ZZS en de intenties van het Schone Lucht Akkoord toegepast en strenge emissienormen in vergunningen opgenomen. Meerdere bedrijven zijn tegen de normstelling in beroep gegaan. In 2022 hebben wij onze verdediging in de beroepszaken voorbereid.

Op circa vijftig bedrijven met grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen is het Besluit risico zware ongevallen (Brzo) of de Regeling industriële emissies (RIE4) van toepassing. Met de provincies Fryslân en Drenthe hebben wij hiervoor de Noordelijke Maat voor de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving vastgesteld. In 2022 heeft ODG ons over de uitvoering gerapporteerd. ODG heeft ons medio 2022 gemeld dat door personeelstekort een deel van de jaaropdracht niet kan worden uitgevoerd en aangegeven dat zij de werkzaamheden risicogericht prioriteert, op onderdelen efficiënter gaat inrichten en de personeelswerving intensief voortzet. Wij hebben daarvan kennisgenomen en aan ODG meegegeven dat het toezicht op de veiligheidsaspecten prioriteit heeft.

Actualisatieprogramma

Wij zien toe op de kwaliteit van verleende vergunningen, opdat zij actueel en handhaafbaar zijn en aansluiten bij de stand der techniek voor een goede en veilige leefomgeving. In Nederland geldt voor de bevoegde gezagen de Wabo-verplichting om regelmatig na te gaan of een verleende omgevingsvergunning milieu toereikend is. Wij hanteren voor de periodieke actualisatietoetsen een richtlijn van 5 jaar. ODG voert de werkzaamheden voor ons uit. Zij heeft het Meerjarige ActualisatieProgramma (MAP) opgesteld. Het MAP bevat het dynamisch overzicht van te actualiseren vergunningssituaties en uit te voeren actualisatietoetsen. Voor de reguliere VTH-bedrijven zijn in 2022 drie van de geplande vijf actualisatietoetsen uitgevoerd. Bij de Brzo/RIE-4 bedrijven was begin 2022 een achterstand bij het uitvoeren van de actualisatietoetsen als gevolg van niet-uitgevoerde actualisatietoetsen in de voorgaande jaren. ODG heeft personeel nagehuurd. De achterstand is nog niet ingelopen.

Bouwen, reclame, inritten, kappen en slopen

Bij de inrichtingen waarvoor wij voor de milieutaken het bevoegd gezag zijn, voeren wij ook de VTH-taken uit voor bouwen, reclame, inritten, kappen en slopen (BRIKS). Het toezicht op sloop- en de bouwactiviteiten wordt uitgevoerd door ODG. De medewerkers richten zich in eerste plaats op (constructieve) veiligheid. Veel geconstateerde tekortkomingen hebben te maken met de uitvoering van de wapening of de bekisting en het ontbreken van benodigde gegevens op de bouwplaats. Het blijkt dat veel tekortkomingen na een eerste controle worden opgelost; het naleefgedrag kan als ruim voldoende worden aangemerkt.

In 2022 zijn minder aanvragen voor de activiteit 'bouwen' binnengekomen dan op basis van voorgaande jaren was ingeschat. Het is ons onduidelijk waarom er minder aanvragen zijn ingediend, maar het vermoeden is dat bedrijven als gevolg van de energiecrisis en de inflatie wachten met hun investeringen. In navolging van vergunningverlening is ook het aantal toezichtbezoeken bij met name de eenvoudige bouwactiviteiten achtergebleven bij de verwachtingen. Ook hier is het vermoeden dat de voornoemde redenen een rol spelen.

Rapportage risico afvalstoffenbedrijven

ODG rapporteert ons twee keer per jaar over het financieel risico van de opslag van afvalstoffen bij afvalbedrijven waarvoor de provincie het bevoegd gezag is. De focus ligt op bedrijven die meer dan € 100.000 aan negatief gewaardeerd afval binnen de inrichting hebben opgeslagen. Wij hebben in 2022 de rapportages ontvangen en vertrouwelijk behandeld. De (mogelijke) financiële last voor de provincie is ingeschat en de inschatting is betrokken bij de vaststelling van de omvang van ons weerstandsvermogen.

Landelijk Afvalbeheerplan 3

In het Landelijk Afvalbeheerplan 3 (LAP3) beschrijft de doelstellingen en uitgangspunten van het landelijk afvalstoffenbeleid voor de periode 2017 tot en met 2023, met een doorkijk tot 2029. In 2020, 2021 en 2022 hebben wij naar aanleiding van LAP3 vergunningen van afvalbedrijven geactualiseerd.

E-PRTR

Het Integraal E-PRTR-verslag (European Pollutant Release and Transfer Register) is de jaarlijkse elektronische milieurapportage door industriële bedrijven, waarin zij rapporteren over hun afval, energie- en watergebruik en hun emissies naar lucht, water en bodem. Wij zijn het bevoegd gezag voor ruim tachtig E-PRTR-bedrijven. In 2022 heeft ODG nagenoeg alle elektronische milieujaarverslagen beoordeeld.

Piketdienst

De 24-uurs piketdienst van ODG ontvangt en behandelt acute en niet-acute burgermeldingen over (overlast) en ongewone voorvallen binnen inrichtingen. Maandelijks ontvangen wij van ODG het overzicht van de burgermeldingen en meldingen ongewone voorvallen. Klachten die het piket behandelt, worden doorgaans veroorzaakt door overlastsituaties van bedrijfsprocessen. Omwonenden hebben daarvan hinder ervaren. Over geluidsoverlast, stof en geur wordt het meest geklaagd. In 2022 zijn in totaal 147 burgermeldingen ontvangen. Bedrijven zijn wettelijk verplicht bij het bevoegd gezag melding te doen van ongewone voorvallen of afwijkingen van de reguliere bedrijfsvoering, waarbij milieugevolgen ontstaan of kunnen ontstaan (hoofdstuk 17 Wm). In 2022 zijn in totaal 264 meldingen ontvangen. Het aantal is in lijn met dat van voorafgaande jaren.

2.1.2 Projecten

In het Integraal VTH Jaarprogramma 2022 zijn projecten opgenomen. Ze zijn in samenwerking met ODG uitgevoerd. Hieronder zijn de resultaten beschreven.

Aanpak Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)

In IPO-verband is afgesproken eind 2020 helder te hebben hoe de vergunnings- en emissiesituatie voor deze stoffen is. De (chemische) bedrijven hebben ons hun inventarisaties toegezonden. De specialisten Lucht en de toezichthouders van ODG hebben ze in 2020 beoordeeld en de Statenleden hebben we in 2021 schriftelijk en mondeling geïnformeerd over de aanpak van ZZS. Voor afvalbedrijven blijkt de ZZS-inventarisatie ingewikkeld. Wij zijn hierover in IPO-verband in overleg getreden met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Daarop is ingestemd met een inventarisatie in twee fases. In de eerste fase wordt een dossieronderzoek uitgevoerd waarbij wordt gekeken in welke afvalstromen ZZS voor kunnen komen en of de betreffende ZZS in de lucht of het water kunnen komen. De meeste afvalbedrijven hebben deze fase afgerond. Op basis daarvan besluiten wij of een tweede fase nodig is waarin de emissie naar de lucht en de waterlozingen moet worden beschouwd. In 2023 wordt het werk aan de inventarisaties van de afvalbedrijven voortgezet en zal het ZZS-inventarisatieproject voor de niet afvalbedrijven naar verwachting worden afgerond.

Implementatie aanbevelingen onderzoek afvalbedrijven

Naar aanleiding van een aantal incidenten bij afvalbedrijven hebben wij in 2018 een onderzoek naar de huidige stand van zaken van de afvalketen gedaan. Daaruit is naar voren gekomen dat de oorzaken van problemen in de afvalbranche divers zijn, de wet- en regelgeving complex zijn en de schaalniveaus van de problemen zeer uitlopend zijn. ODG heeft in 2019 het plan van aanpak opgesteld om de aanbevelingen uit het Onderzoek Afvalketen integraal uit te werken, samen met de provincie, gemeenten en de Veiligheidsregio. In 2020 heeft ODG de uitwerking van haar actiepunten met de conceptrapportage 'Risicobeheersing in de afvalketen' aangeleverd. Als gevolg van de actualisatie van de provinciale omgevingsverordening en het eventueel verplicht opnemen van een financiële zekerheid onder de Omgevingswet is gewacht met het definitief maken van de rapportage. In 2022 heeft ODG voor ons de eindrapportage opgesteld.

Circulaire economie

In 2022 is voor 15 Groningse bedrijventerreinen de circulaire potentie van grondstoffen en materialen die nu nog als 'afval' worden afgevoerd, onderzocht. De onderzoeksresultaten zijn openbaar gemaakt via de website circulairbizz.nl. Het onderzoek draagt bij aan de ambities om de circulaire transitie in de Groningse economie te versnellen en het uitwisselen van grondstoffen tussen bedrijven te bevorderen. Het is namelijk een landelijk doel om in Nederland in 2050 een 100% circulaire economie te hebben, en om in 2030 het primaire grondstoffengebruik (mineralen, metalen en fossiel) met 50% te verminderen. Om die doelstelling te behalen, is er nog een flinke weg te gaan, zo blijkt bijvoorbeeld uit de tweejaarlijkse voortgangsrapportage van het PBL (ICER 2021).

De circulaire transitie binnen het bedrijfsleven laat zich op provinciaal niveau niet makkelijk sturen. Wet- en regelgeving voor bedrijven wordt vaak op Europees of nationaal niveau gemaakt. Op regionaal niveau is het des te belangrijker om verbinding te zoeken met degenen die daadwerkelijk de stap naar circulariteit moeten zetten en gericht te kijken hoe zij gefaciliteerd en gestimuleerd kunnen worden. Eind 2022 hebben wij Stec gevraagd een inventarisatie uit te voeren onder de bedrijven en gemeenten om te peilen hoe de provincie hun het beste kan faciliteren en stimuleren. Met de resultaten van de inventarisatie kunnen wij het beleid en de uitvoering verder vormgeven. De resultaten van de inventarisatie worden begin 2023 verwacht.

Noordelijk Overleg Afvalcontroles (NOA-controles)

NOA controles zijn thematische integrale transportcontroles milieu. De controles worden jaarlijks uitgevoerd in Friesland, Groningen en Drenthe. De deelnemende overheden (politie, IL&T, NVWA, Douane, ODG, RUDD en Fumo) bepalen vooraf welke transporten en welke transportbedrijven interessant zijn om te controleren. In 2022 zijn er twee actieweken geweest met twee grootschalige en twee kleinschalige controlerondes.

Controle op de uitvoering meetverplichtingen door bedrijven

Een groot aantal bedrijven heeft te maken met meetverplichtingen op basis van het Activiteitenbesluit en hun omgevingsvergunning. De controle op de uitvoering van de meetverplichtingen komt tijdens de reguliere controles aan bod. Vanwege de complexiteit daarvan ondersteunen specialisten van ODG de reguliere controles. Het project beoogt de ondersteuning te stroomlijnen. Door capaciteitsgebrek bij ODG is het project niet uitgevoerd.

Hinderapp meetnet Delfzijl

Wij willen met innovatieve middelen de informatieverstrekking aan de Groningers over hinder en milieu vergroten en versnellen. Wij hebben de hinderapp ontwikkeld. In 2022 was de hinderapp in gebruik voor bewoners in de gemeenten Eemsdelta en Het Hogeland. De Hinderapp is gekoppeld aan het milieuklachtenstelsel van ODG. Bewoners kunnen ervoor kiezen om een milieuklacht in te dienen of een melding te doen over geurhinder of geluidsoverlast van bedrijven. De milieuklacht wordt dan door ODG afgehandeld. Een melding wordt zichtbaar gemaakt op de kaart en wordt mede gebruikt voor milieubeleidsvorming. De toepassing van de app wordt in 2023 uitgebreid naar de gemeenten Westerkwartier, Veendam, Midden-Groningen, Oldambt en Pekela. De Hinderapp wordt ook uitgebreid voor meldingen over overlast door houtrook. Wij ondersteunen ook het project Citizen Science van Rijksuniversiteit Groningen (RUG). RUG onderzoekt samen met de inwoners de luchtkwaliteit in de regio met eenvoudige fijnstofmeters bij de inwoners in de tuin. Deze gegevens worden gekalibreerd met een nog te plaatsen meetstation in het Oosterhorngedebied. De gegevens zullen in de loop van 2023 via de Hinderapp worden getoond.

Omgevingswet

De Omgevingswet treedt op 1 januari 2024 in werking. Om te voldoen aan de Omgevingswet is een nieuwe omgevingsverordening vastgesteld en een aangepaste legesverordening wordt eind 2023 aan PS ter vaststelling aangeboden. De omgevingsverordening is aangepast qua vorm en inhoud zodat deze via het Digitaal Stelsel Omgevingswet raadpleegbaar is voor burgers, bedrijven maar ook ketenpartners en andere overheden. Deze bevat nu meer informatie zoals vergunningchecks, indieningsvereisten en meer nauwkeurige werkingsgebieden (kaarten).

De legesverordening is aangepast zodat het mogelijk is leges te heffen voor de milieubelastende activiteiten. We hebben dit voorbereid met andere provincies, gemeenten, ODG en Rijkswaterstaat.

In 2022 zijn ketentesten uitgevoerd in de regio met gemeenten, waterschappen, omgevingsdienst, GGD en Veiligheidsregio. Ook hebben wij deelgenomen aan landelijke try outs. Hiermee testen we processen, de samenwerking en de content in het Digitaal Stelsel Omgevingswet.

Afgelopen jaar zijn over de Omgevingswet een tweetal verdiepingstrainingen aan onze medewerkers gegeven, een training voor projectleiders en beleidsmedewerkers en een voor de vergunningverleners en toezichthouders. In september is er een informatiemarkt georganiseerd. De opkomst was goed. Daarnaast houden we wekelijks werksessies, zijn er webinars te volgen en organiseren we werk- en leersessies aan de hand van de werkpraktijk.

Regiegroep Vergunningtajecten Eemshaven en Oosterhorn

Landelijk en in onze provincie horen wij veel over ontwikkelingen en investeringen in energietransitie en circulaire economie. Er zal in de komende jaren met veel initiatiefnemers (voor)overleg over de vergunningaanvraag worden gevoerd. Om investeerders adequaat te kunnen bedienen is in 2022 een project-/regiegroep gevormd met ODG, GSP, de gemeenten Eemsdelta en Het Hogeland en de provincie Groningen.

Dossiers met bestuurlijke aandacht

In het VTH-Jaarprogramma 2022 zijn bestuurlijk gevoelige en potentieel bestuurlijk gevoelige dossiers benoemd. Dit zijn de dossiers van grote chemische bedrijven, energie- en/of afvalbedrijven. Een kenmerk van de dossiers is dat de bestuurlijke koers is gedeeld in ons College en de VTH-besluiten worden afgestemd met de gedeputeerde Milieu voorafgaand aan de besluitvorming. Hij is in 2022 geïnformeerd over vergunningverlening voor en toezicht bij onder andere windparken op land, ESD-SIC en PMC in Farmsum, APW In Westerbroek en de afvalwaterleiding Hoogkerk-Waddenzee. Wij hebben Provinciale Staten schriftelijk over deze onderwerpen geïnformeerd.

2.2 Wet milieubeheer nazorg stortplaatsen

Op grond van de nazorgbepalingen in de Wet milieubeheer zijn wij bestuurlijk, organisatorisch en financieel verantwoordelijk voor de nazorg van stortplaatsen en baggerdepots, waar op of na 1 september 1996 nog afval is gestort. Vanaf het moment dat een stortplaats of een baggerdepot gesloten wordt verklaard, zijn wij verantwoordelijk voor de uitvoering van maatregelen die waarborgen dat de afvalberging geen nadelige gevolgen voor het milieu veroorzaakt. De toezichthouder van ODG bezoekt de afvalberging minimaal 1 keer per jaar.

In 2021 is het zonnepark op stortplaats Kloosterlaan aangelegd. Met de initiatiefnemer van het zonnepark, Solarfields, is een overeenkomst opgesteld waarin onder meer is afgesproken dat de nazorg geen nadelige hinder mag ondervinden en is een jaarlijkse vergoeding aan de nazorgorganisatie overeengekomen in verband met de meerkosten voor de nazorg. In 2021 is de aanleg van een zonnepark op het voormalig baggerdepot te Dorkwerd voorbereid en in 2022 is de bouw daarvan gestart.

Provinciale Staten hebben in 2021 een motie aangenomen en daarmee gevraagd naar een indicatief onderzoek naar de potentie van de realisatie van een fietsberg op een voormalige stortplaats in de provincie Groningen. De voormalige stortplaatsen in Veendam en Usquert kwamen in 2022 als mogelijke optie naar voren. Provinciale Staten hebben daarop de motie aangenomen waarin wordt aangedrongen op een vervolgonderzoek naar de locatie met de meeste potentie.

2.3 Wet bodembescherming en het Besluit bodemkwaliteit

De provincie is verantwoordelijk voor het beperken en het zoveel mogelijk ongedaan maken van ernstige verontreinigingen in de bodem. Wij beoordelen en toetsen bodemonderzoeken en saneringsplannen bij ernstige bodemverontreiniging en stellen beschikkingen waarmee een ernstig geval van bodemverontreiniging en de spoedeisendheid van de situatie wordt vastgesteld. Wij besluiten ook of met een saneringsplan kan worden ingestemd. Daarnaast zijn wij het bevoegd gezag voor het toetsen van meldingen voor het toepassen van grond, baggerspecie en bouwstoffen volgens het Besluit Bodemkwaliteit (Bbk) wanneer wij het Wabo-bevoegd gezag zijn voor de betreffende inrichting. Het beoordelen van deze meldingen is in opdracht gegeven aan ODG. Zij voert namens ons de toezicht- en handhavingstaken uit met betrekking tot de Wet bodembescherming (Wbb), de bodemsaneringen en het Bbk (toepassen van licht verontreinigde grond). Het aantal bouwaanvragen

en de werkzaamheden in het kader van de energietransitie zijn van invloed op de hoeveelheid werk dat in de bodem wordt verricht.

Spoedlocaties

Bodemverontreiniging van voor 1987 treffen we soms aan in de historische kernen, bij wierden, wegbermen, boezemkades en bij voormalige gasfabrieken. We veronderstellen in de provincie Groningen ca. 10.000 kleine en grote locaties met mogelijk bodemverontreiniging. Ons uitgangspunt is dat via het duurzaam beheer van de bodem, deze geschikt dient te zijn en te blijven voor het gebruik ervan. Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet de bodemkwaliteit in overeenstemming zijn mét, of worden gebracht óp, het niveau '*geschikt voor het gebruik*'.

Het afgelopen decennium is bij meer dan 60 locaties sprake van potentieel en daadwerkelijk onaanvaardbare risico's. In 2022 liep bij 16 locaties nog een sanering. Het gaat veelal om lang-doorlopende grondwatersaneringen of monitoring van de verontreiniging. Van de 16 locaties vallen er 7 onder de vangnetregeling en komen de kosten van de uitvoering van maatregelen grotendeels ten laste van de provincie. Hiervoor is vanuit het Rijk in 2022 een bijdrage ontvangen van € 970.000. Het was bij deze 7 locaties slechts voor een beperkt deel mogelijk de veroorzakers en/of terreineigenaren mee te laten betalen, omdat het grootste deel van de verontreiniging vóór 1975 was veroorzaakt en/of de kosten de draagkracht van een terreineigenaar/bedrijf te boven gingen. De overige 9 locaties zijn in eigen beheer van de bedrijven. Zij bepalen de planning voor hun sanering, dragen de kosten ervan en beëindigen de sanering wanneer de door ons vastgestelde saneringsdoelstelling is behaald. Onder de Omgevingswet, blijven wij het bevoegd gezag voor 16 saneringen.

Asbest

De Eerste Kamer heeft op 4 juni 2019 het wetsvoorstel 'Asbestdakenverbod' van het kabinet verworpen. Ook het uitstel van het verbod naar 2028 is verworpen. Sinds 2019 is daardoor een terugloop in het aantal meldingen van asbest te zien. In 2020 zijn wij gestart met een asbestinventarisatie (asbest op daken). In de inventarisatie is onderscheid gemaakt in het asbest op daken bij woningen, van landbouwstallen en industriegebouwen. De totale hoeveelheid asbest op daken is per gemeente geïnventariseerd. De inventarisatie is in 2021 voltooid. De resultaten zijn opgenomen in de Staat van Groningen. De website toont ze sinds begin 2022. In de loop van 2022 is de website met gebruik van recente luchtfoto's geactualiseerd.

2.4 Waterwet

Provincie Groningen beheert het diepe grondwater en de Waterschappen beheren het ondiepe water. De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) is uitgangspunt voor ons grondwaterbeheer. Wij hebben beheerregels opgenomen in de Provinciale Omgevingsverordening. Ter bescherming van het grondwater zijn provinciale vergunningen vereist voor:

- Grondwaterwinningen die meer dan 150.000 m³/jaar onttrekken (industrie ten behoeve van koel en proceswater);
- Grondwaterwinning ten behoeve van drinkwater (drinkwatervoorzieningen);
- Bodem-energiesystemen (onttrekken en filteren van grondwater ten behoeve van Warmte- en Koudeopslag (WKO));
- Gesloten bodem-energiesystemen die in een provinciale inrichting geplaatst worden.

Voor de Waterwet zijn wij het bevoegd gezag voor 11 bedrijven waaronder het drinkwaterbedrijf Groningen. In 2022 hebben wij zes vergunningen vastgesteld. Onze toezichthouder controleert de naleving van de vergunningen. Hij heeft hiertoe in 2022 vijfendertig administratieve controles uitgevoerd. Wij houden ook toezicht op de aangewezen beschermingsgebieden: de grondwaterbeschermingsgebieden, waterwingebieden en gebieden met een verbod op fysieke bodemaantasting/boringvrije zones. Onze toezichthouder heeft vijf grondwaterbeschermingsgebieden bezocht. In deze gebieden geldt voor een aantal activiteiten een verbod. Een voorbeeld is het verbod op graven dieper dan 3 meter. Hiervoor kan ontheffing worden aangevraagd. Wij hebben in 2022 drie ontheffingen verleend.

2.5 Vuurwerkbesluit

Het doel van het Vuurwerkbesluit is de bescherming van mens en milieu tegen de negatieve effecten van het opslaan, bewerken en afsteken van vuurwerk. Het gaat in dit verband om zowel inrichtingen waar vuurwerk wordt opgeslagen, als om vuurwerkevenementen of -voorstellingen waarbij bedrijfsmatig vuurwerk tot ontbranding wordt gebracht. In 2022 waren er 36 bedrijfsmatige vuurwerkontbrandingen en tijdens de jaarwisseling (2022/2023) was er geen afsteekverbod voor de consument van kracht.

Coördinatie

Met het Vuurwerkbesluit en de Wabo hebben de provincies specialistische taken in de uitvoering van de regels voor vuurwerk gekregen. Zo zijn wij onder andere verantwoordelijk voor de coördinatie van het vuurwerktoezicht binnen de provincie. De provinciale vuurwerkcoördinator werkt met een vaste kern die bestaat uit medewerkers van de Veiligheidsregio Groningen (brandweer), politie-eenheid Noord-Nederland (die tevens het Openbaar Ministerie vertegenwoordigt), ODG en de provincie Groningen. Er is ook een landelijk samenwerkingsverband actief. Hieraan nemen de provinciale vuurwerkcoördinatoren, Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, Inspectie Leefomgeving en Transport, Landelijke Politie, Brandweer Nederland en Kenniscentrum InfoMil deel. Onze vuurwerkcoördinator is voorzitter van het landelijke team.

Vuurwerkopslagen

De gemeenten zijn voor vuurwerkopslagen in onze provincie het bevoegd gezag zijn en ODG heeft de opslagen eind 2022 gecontroleerd.

Bedrijfsmatige vuurwerkontbrandingen

Om bedrijfsmatig consumentenvuurwerk, professioneel vuurwerk en/of theatervuurwerk af te mogen steken dient een toepasser (een vuurwerkbedrijf met een vergunning van de Inspectie Leefomgeving en Transport) een ontbrandingstoestemming bij ons aan te vragen of een ontbranding bij ons te melden. Intern informeren wij structureel de vergunningverleners Wet natuurbescherming en die van de provinciale (vaar)wegen over alle vergunning- en meldingsplichtige vuurwerkwerkevenementen. Extern worden door ons structureel de burgemeester, Veiligheidsregio Groningen (brandweer), politie-eenheid Noord-Nederland, Inspectie Leefomgeving en Transport, de Luchtverkeersleiding Nederland of Air Operations Control Station Nieuw Millingen en incidenteel Rijkswaterstaat en Groningen Seaports geïnformeerd. In 2022 zijn bij ons 16 ontbrandingstoestemmingen aangevraagd, waarvan wij er 14 hebben vergund. Er zijn bij ons 20 ontbrandingen gemeld, waarvan 5 ontbrandingen door de opdrachtgevers zijn afgelast.

Ingekomen klachten/bezwaren

In 2022 heeft onze Commissie rechtsbescherming naar aanleiding van ingekomen bezwaren tegen ons besluit over het tot ontbranding brengen van vuurwerk in het Stadspark van Groningen een openbare hoorzitting gehouden. Het belang van de bescherming van de gezondheid van de mens en van het milieu was volgens de Commissie te beperkt opgevat; er was onvoldoende aandacht besteed aan de gevolgen voor dieren. Wij hebben de opvatting overgenomen. Wij mogen een ontbrandingstoestemming weigeren in het belang van de bescherming van de gezondheid van de mens en van het milieu (waaronder dieren). Onze voorbereiding van de besluiten hebben aangepast en wij geven sindsdien aan dat de opdrachtgever van een vergunningplichtige vuurwerkontbranding vooraf de gevolgen van het gebruik van de ontbrandingstoestemming voor dieren in de omgeving van de vuurwerkontbrandinglocatie(s) moet onderzoeken.

2.6 Ontgrondingenwet

Ons toezicht op ontgrondingen betreft het toezicht op de zand- en kleiwinningen en het toezicht op gebieds- en infrastructuurverbetering zoals de aanleg van natuurelementen en wegen.

Projectgebonden ontgrondingen t.b.v. natuurontwikkeling en infraverbetering (klein en groot)

Er is sprake van een ontgroning als de grond wordt geroerd (dieper dan bij normale bewerkingen) of het maaiveld wordt verlaagd, er wordt dan een laag grond afgegraven. Wij regisseren ontgrondingen met een vergunningensysteem op grond van de Ontgrondingenwet en met meldingen op grond van de provinciale Omgevingsverordening. Het toezicht richt zich op de naleving van de voorwaarden. In 2022 zijn 7 projectlocaties geïnspecteerd.

Zandwinnings

De complexiteit van de problematiek bij zandwinnings neemt toe. Enerzijds vanwege het tweeledig gebruik (winning en recreatie), anderzijds worden grote ingrepen in de omgeving steeds kritischer door de omgeving beoordeeld. Wij hebben ervoor gekozen om het toezicht op de zandwinningslocaties projectmatig op te pakken en prioriteit te geven. In 2022 zijn 8 inspecties uitgevoerd bij 4 zandwinnings. De zandwinning in Opende heeft de nodige inzet gevraagd qua vergunningverlening en toezicht.

Illegale activiteiten

Wij hebben de toezichthoudende taak wanneer activiteiten worden uitgevoerd zonder de daarvoor nodige vergunningen. Voor deze 'illegale activiteiten en vrijvelddelicten' zijn vanuit de groene, grijze en blauwe wet- en regelgeving buitengewone opsporingsambtenaren ingezet. Hun bijdrage maakt de strafrechtelijke aanpak adequater. Bestuursrechtelijke handhaving wordt daarbij alleen toegepast om de overtreding ongedaan te maken. In 2022 waren er geen overtredingen waartegen wij bestuursrechtelijke handhavend hebben opgetreden.

2.7 Wet natuurbescherming

Algemeen

Ons natuurbeleid voeren we uit met meerdere instrumenten, waaronder vergunningverlening, toezicht en handhaving. Om planten- en diersoorten zoveel mogelijk te beschermen verlenen wij vergunningen en/of ontheffingen voor activiteiten. Met toezicht en handhaving beogen we het naleefgedrag te bevorderen. We constateren dat ons natuurbeleid en de uitvoering van de VTH-taken beter op elkaar aan kunnen sluiten, om zodoende de beleidscyclus (Big 8) sluitend te krijgen. Concreet gaat dit betekenen dat enerzijds onze beleidsdocumenten concrete(re) doelen voor de VTH-taken dienen te bevatten en anderszijds er op een meer gestructureerde wijze vanuit de uitvoering aan beleidsmakers dient te worden teruggekoppeld, zodat ons beleid voor het bereiken van de natuurdoelen waar nodig aangepast kan worden.

Door beperkte personele capaciteit en een hoge werkvoorraad zijn in 2022 behandeltermijnen van aanvragen opgelopen. Het werkveld wordt daarbij steeds complexer, mede als gevolg van de strikte juridische uitleg door rechters. Het schrijven van vergunningen en ontheffingen vergt steeds meer tijd en er resteert weinig tijd voor het terugkoppelen van ervaringen uit de uitvoering naar onze beleidsmakers. Wij hebben in 2022 de uitbreiding van de personele capaciteit voorbereid en zullen in 2023 personeel werven.

Soortenbescherming

Wij beschermen de leefgebieden van beschermde diersoorten. Menselijke activiteiten (zoals bouwen, slopen en bedrijvigheid) kunnen de leefgebieden verstoren. In 2022 constateerden we opnieuw een toenemende druk op de natuurgebieden. Dit uit zich in een grotere recreatiedruk, maar ook in diverse vormen van overlast en criminaliteit, variërend van wild crossen, stroperij tot het dumpen van afval.

Wij constateren ook dat evenementen tot verstoring van soorten kunnen leiden. De samenleving is zich daar meer bewust van geworden, wat zich uit in bezwaarprocedures tegen evenementen. Om bij gemeenten en organisatoren meer aandacht te krijgen voor het aspect natuur bij evenementen is in 2022 gestart met het uitwerken van een handreiking voor evenementen. Onze informatieverstrekking zal in 2023 een vervolg krijgen.

In 2022 hebben wij voor de instandhouding van rietmoerasvogels, zoals de roerdomp en de rietzanger, besloten een gedeelte van de Zuidlaardermeer af te sluiten. In 2023 zullen wij met de partners toezien op de naleving van dit besluit.

Stikstof

Het aantal bij ons ingediende Wnb-vergunningaanvragen over stikstof bedroeg eind 2022 in totaal 191. Daaronder bevinden zich tientallen aanvragen waarvan een eerder besluit door rechtspraak is vernietigd. Niet alle aanvragen in onze werkvoorraad zijn bedoeld om een vergunning te krijgen: in meer dan de helft van de gevallen vraagt men een besluit dat er geen vergunning nodig is (een zogenaamde positieve weigering). De beoordeling van de aanvragen is door verschillende gerechtelijke uitspraken niet gemakkelijker geworden. Zo hebben met name de uitspraken rondom de

emissiefactoren voor emissiearme stallen uit de Regeling Ammoniak en Veehouderij (RAV) gezorgd voor aanhoudende onduidelijkheid over het gebruik van betrouwbare factoren, waardoor veel aanvragen langdurig blijven liggen.

Naast de aanvragen zijn er 187 PAS-meldingen die op legalisatie wachten. Ca. 50 hiervan liggen op om meer dan 25 km van overbelast stikstofgevoelig gebied en hebben volgens het huidige recht geen vergunning nodig. Voor de overige meldingen wordt in kaart gebracht hoeveel stikstofruimte nodig is voor legalisatie. Hiervoor is extra capaciteit ingezet. De afhandeling kan pas plaatsvinden als er voldoende stikstofruimte beschikbaar is. Omdat veruit de meeste bedrijven een effect hebben op meer dan één natuurgebied moet ook ruimte beschikbaar komen op Drentse en Friese gebieden. Dat is nog niet het geval. Ook de hierboven beschreven RAV-discussie speelt de legalisatie van de PAS-melders parten.

In 2022 hebben wij 19 Wnb-besluiten op aanvraag genomen, drie vergunningen en 16 'positieve weigeringen'. Wij hebben in 2022 twee verzoeken tot intrekking van een Wnb-vergunning ontvangen. De verzoeken zijn nog in behandeling. Naar aanleiding van handhavingsverzoeken hebben wij zes fysieke controles uitgevoerd.

Jacht, beheer en schadebestrijding

In 2022 is het aantal aanvragen voor ontheffing van de Wet natuurbescherming ten opzichte van het voorgaande jaren toegenomen, met name de ontheffingsaanvragen voor het beheer van de houtduif, zwarte kraai en Canadese gans zijn toegenomen.

Samenwerking

Samen met partners (onder andere terreinbeherende organisaties, Hengelsportfederatie en politie) zetten we ons in voor het behoud en de ontwikkeling van de Natura2000-gebieden, zoals vastgesteld in de beheerplannen. Om het natuurtoezicht te versterken is, mede door de toenemende druk op de natuur, aan de terreinbeherende organisaties een tijdelijk subsidie verstrekt. We onderzoeken met de partners hoe de samenwerking structureel kan worden versterkt. In 2022 hebben wij een extern adviesbureau ingeschakeld. De resultaten zijn in het Bestuurlijk VTH-overleg gepresenteerd. Op basis daarvan zijn diverse versterkingsscenario's geschetst en zijn de eerste gesprekken gevoerd. Zij zullen in 2023 worden voortgezet.

In 2022 zijn aan de hand van de handhavingskalender gezamenlijke handhavingsacties uitgevoerd, onder andere in het Lauwersmeergebied en de gemeenten Westerkwartier en Westerwolde. Ook zijn gezamenlijke controles uitgevoerd op jacht en visserij.

Het Noordelijk Groene Boa-convenant, op grond waarvan groene Boa's op andermans grondgebied mogen optreden, is in 2022 geactualiseerd en door alle deelnemende partijen ondertekend. Het convenant is tot stand gekomen onder regie van de provincies Groningen, Friesland en Drenthe.

Houtopstanden

Het toezicht op houtopstanden richt zich op de controle van de herplantplicht. We zoeken in uitvoering en beleid de samenwerking met de gemeenten. Zo hebben wij in 2022 werkafspraken gemaakt met de gemeente Westerkwartier om de samenwerking te versterken. Samen met de gemeente wordt met input vanuit uitvoering het beleid voor de landschappelijk waardevolle houtsingels (Houtsingel Hoofdstructuur) geactualiseerd.

Versterkingsopgave

In 2022 is het toezicht op de generieke ontheffing in het kader van de versterkingsoperatie in het aardbevingsgebied voortgezet. De afspraken met de Nationaal Coördinator Groningen uit de voorgaande jaren zijn ook in 2022 toegepast.

Strafrecht

Het aantal strafrechtelijke zaken is in 2022 fors toegenomen (318 in 2022, tegenover 140 in 2021). De toename bevestigt de geconstateerde toename van misstanden in natuurgebieden. Strafrechtelijk zijn onder andere de volgende noemenswaardige zaken door de Boa's opgepakt: roofvogelvervolging (verstoring, zoals leeghalen van nesten), palingstroperij (heterdaad) en jacht. In 2022 zijn na optreden van onze Boa's drie jachtaktes ingetrokken door politie.

2.8 Wet Hygiëne en veiligheid van badinrichtingen en zwemgelegenheden

Wij hebben de taak om toezicht te houden op badinrichtingen en zwemgelegenheden die vallen onder de Wet hygiëne en veiligheid van badinrichtingen en zwemgelegenheden (Whvbz). In Groningen zijn ruim 80 badinrichtingen aanwezig. Wij wijzen ook jaarlijks de zwemwateren in oppervlaktewater aan. In 2022 hebben wij 47 locaties aangewezen. De waterschappen of Rijkswaterstaat controleren de waterkwaliteit en rapporteren ons daarover. Wij kunnen een zwemverbod of een negatief zwemadvies instellen. Naar aanleiding van de verminderde zwemwaterkwaliteit hebben wij in 2022 voor 18 locaties een of meerdere waarschuwingen en voor 6 locaties een negatief zwemadvies afgegeven.

Badinrichtingen

Het badseizoen is door de coronacrisis behoorlijk in de war gegooid. Veel inrichtingen waren voor een bepaalde tijd gesloten. In 2022 hebben wij 23 administratieve controles en 44 inspecties uitgevoerd; Zevenmaal was er aanleiding voor een hercontrole. Tijdens de hercontrole is vastgesteld dat werd gewerkt volgens de regels, waardoor wij in 2022 niet handhavend hoefden op te treden.

Zwemlocaties

Verschillende zwemlocaties hebben al enkele jaren last van blauwalg, zwemmersjeuk of zijn qua veiligheid matig. Er zijn 47 locaties geïnspecteerd. In 2022 heeft onze toezichthouders de locaties zeventig keer bezocht. In het hoogseizoen zijn drukke zwemplassen meermaals bezocht.

2.9 Wet luchtvaart

Provincies zijn verantwoordelijk voor de verplichtingen van de Wet luchtvaart voor luchthavens van regionaal belang. Doel is enerzijds de exploitatie van regionale luchthavens toe te staan en anderzijds de ruimtelijke ordening rondom het luchthaventerrein te reguleren en de veiligheidsrisico's, de geluidhinder, de luchtvervuiling en de verstoring van natuur te beperken en te beheersen. Door deelname aan de Interprovinciale Contactgroep Luchtvaart bereiken we regionale en landelijke afstemming over wetgeving, beleid(ontwikkeling) en delen we kennis.

Vergunningen

Voor luchthavens van regionaal belang moet een Luchthavenbesluit (LHB) óf een Luchthavenregeling (LHR) worden vastgesteld. Het LHB en de LHR bevatten voorschriften. Wij hebben daarop in 2022 geen toezicht gehouden. In 2022 hebben wij geen Luchthavenbesluiten of -regelingen vastgesteld. Vanwege belemmeringen in de bepalingen van de Wet luchtvaart hebben wij een besluit (of een regeling) voor het helideck op het UMCG uitgesteld. De belemmeringen spelen landelijk bij meerdere standplaatsen van traumaheli's en worden in interprovinciaal verband en met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat besproken. De aanpassing van de wetgeving is medio 2022 in werking getreden en in vervolg daarop is overleg met UMCG, om te komen tot een LHB, opgestart. In 2022 hebben wij luchthaven Veendam bezocht.

TUG Ontheffingen (tijdelijk en uitzonderlijk gebruik)

Bij de TUG-ontheffingen gaat het om starten van en landen buiten aangewezen luchthavens, bijvoorbeeld in een weiland of op een sportterrein. Veelal gaat het om helikopters. Wij registreren de aanvragen en het gebruik van de ontheffingen en monitoren daarmee waar in de provincie gevlogen wordt. Wij hebben in 2022 vijftien TUG-ontheffingen verleend. Wij controleren steekproefsgewijs op de naleving van de ontheffingen.

2.10 Wegenwet, Waterwet, Binnenvaartwet en Scheepvaartverkeerswet

In deze paragraaf beschrijven wij onze uitvoerings- en handhavingstaken op basis van onze bevoegdheden in de Wegenwet, de Waterwet, de Binnenvaartwet, de Scheepvaartverkeerswet en de Omgevingsverordening Provincie Groningen.

In 2015 is gestart met het Programmatisch werken volgens de cyclus van de 'Big Eight'. In de daaropvolgende VTH-jaarprogramma's hebben wij aangegeven hoe wij door adequate vergunningverlening, toezicht en handhaving een bijdrage leveren aan het realiseren van de beleidsdoelstellingen. Wij stellen de prioriteiten in toezicht en handhaving aan de hand van onze risicoanalyse. Voor de vaarwegen waren onze prioriteiten: controle op diepgang van schepen, werken op en aan de vaarweg (zoals gestuurde boringen), snelheid van de beroeps- en recreatievaart, inrichtingseisen Binnenvaartwet, op- en overslag en het afmeer- ankerverbod.

Het toezicht houden en handhaven is ondanks beperkingen in verband met coronapandemie gewoon doorgegaan. De aantallen uitgevoerde controles leest u in bijlage 1. De gerealiseerde aantallen zijn hoger dan gepland. Met het nieuwe werkschip en het nieuwe registratiesysteem konden onze toezichthouders efficiënter werken. Tijdens de controles worden geregeld tekortkomingen en overtredingen geconstateerd, waarop onze inspecteurs corrigerend en zo nodig handhavend zijn opgetreden. De scheepvaartinspecteur heeft bijvoorbeeld verschillende speedbooteigenaren meerdere keren gewaarschuwd en daarna een proces-verbaal opgesteld. Ons nautisch toezicht hebben wij versterkt met een buitengewoon opsporingsambtenaar (BOA). In 2022 hebben wij veelvuldig de recreatievaart gecontroleerd en 37 maal hebben wij een proces-verbaal voor een te hoge vaarsnelheid opgesteld. De politie is in 2022 een onderzoek gestart naar overlast door jonge waterrecreanten. Wij zijn voor het onderzoek benaderd.

Onze weginspecteurs hebben in 2022 meerdere keren per week gecontroleerd of bij de aanleg van glasvezelkabels de regels van onze ontheffing worden gevolgd. De ervaring leert dat aannemers onze wegen, bermen en wegbeplanting beschadigen. De verscherpte controle blijkt noodzakelijk, want nog steeds worden afspraken niet volledig nagekomen. Aansluitend daarop voeren wij daardoor wekelijks gesprekken met aannemers en hun opdrachtgevers om onze voorwaarden duidelijk te maken. Wij hebben in 2022 niet handhavend opgetreden, omdat de uitzondering voor de Telecomwet in de huidige tekst van de provinciale verordening de grondslag voor handhaving wegneemt. Wij zullen in 2023 een tekstuele aanpassing van de verordening en handhavend optreden samen met politie of gemeente verkennen.

Bijlage 1 Gerealiseerde producten

Wabo - regulier				
Product	Sub-product	Geplande output in 2022	Gerealiseerde output in 2022	Toelichting
Vooroverleg milieu (provincie)	Aantal uren overleg over concept vergunningaanvragen	2376	1699	
Actualisatietoets		16	5	
Omgevingsvergunningaanvraag - regulier	Aantal besluiten	20	7	Het betreft afgeronde besluiten over een milieu-neutrale wijziging en besluiten met een beperkte milieutoets. Bij ODG zijn nog 9 aanvragen in behandeling.
Omgevingsvergunningaanvraag - uitgebreid	Aantal besluiten	10	6	Het betreft afgeronde besluiten tot actualiseren van een vergunning en die op aanvragen voor een oprichtingsvergunning, een revisievergunning of een verandering van een vergunning. Bij ODG zijn nog 37 aanvragen in behandeling.
Omgevingsvergunningaanvraag - meervoudig	Aantal besluiten		13	Het betreft afgeronde besluiten. Bij ODG zijn nog 19 aanvragen in behandeling.
Omgevingsvergunningaanvraag - intrekken vergunning	Aantal besluiten	10	0	
Ontheffing verboden regulier	Aantal besluiten	7	3	
Goedkeuringsbesluit	Aantal besluiten	15	18	
Naamswijziging vergunning	Aantal beoordelingen	6	4	
Vooroverleg bouw	Aantal bouwprocedures met een beoordeling van meerdere conceptaanvragen	3	7	
Omgevingsvergunningaanvraag - Bouw klein	Aantal besluiten	3	2	
Omgevingsvergunningaanvraag - Bouw complex	Aantal besluiten	15	3	

Wabo - regulier				
Product	Sub-product	Geplande output in 2022	Gerealiseerde output in 2022	Toelichting
Omgevingsvergunningaanvraag - Overige	Aantal besluiten	6	1	Aanvragen over het aanleggen van een uitrit, een weg of een werk en aanvragen voor het vellen van hout op een bedrijfsterrein.
Omgevingsvergunningaanvraag - RO	Aantal besluiten	6	2	Het betreft besluiten milieu en bouw die afwijken van het bestemmingsplan.
Melding Activiteitenbesluit	Aantal meldingen	7	12	
Toezicht inrichting-gebonden	Aantal aspectcontroles	35	23	Tijdens de controle wordt ingezoomd op een aspect van de milieubelasting.
Toezicht inrichting-gebonden klasse III	Aantal preventieve controles	101	110	Met preventieve controles stimuleren we het naleefgedrag waardoor risico's op milieuschade, schade aan de volksgezondheid en/of het optreden van nieuwe hindersituaties wordt verkleind.
Handhaafbaarheidstoets	Aantal toetsen van vergunningen	75	42	
Hercontrole	Aantal hercontroles	77	82	
Melding voor het slopen - asbest	Aantal meldingen	20	8	
Toezicht op slopen - asbest	Aantal controles	4	4	
Melding voor het slopen - zonder asbest	Aantal meldingen	4	3	
Toezicht op slopen - zonder asbest	Aantal controles	2	0	
Toezicht overige Wabo	Aantal controles	12	3	Toezicht op het aanleggen van een uitrit, een weg of een werk en aanvragen voor het vellen van hout op een bedrijfsterrein.

Wabo - regulier				
Product	Sub-product	Geplande output in 2022	Gerealiseerde output in 2022	Toelichting
Toezicht nieuw - verbouw eenvoudig	Aantal controles	44	35	
Toezicht nieuw - verbouw complex	Aantal controles	15	17	
Melding brandveilig gebruik	Aantal meldingen	3	2	
Toezicht brandveilig gebruik	Aantal controles	2	1	
Toezicht RO	Aantal controles	2	0	
Omgevingsvergunningaanvraag - Monument	Aantal controles	1	0	
Behandeling/Toets BIBOB	Aantal toetsen	5	0	
Voor aankondiging opstellen	Aantal voor aankondigingen	25	25	Na repressief toezicht volgt bij een blijvende overtreding een last onder dwangsom, last onder bestuursdwang of een bestuurlijke strafmaatregel (boete)
Last onder dwangsom opleggen	Aantal besluiten	12	18	
Invordering of kostenverhaal behandelen	Aantal besluiten	0	3	Na repressief toezicht volgt bij een blijvende overtreding de invordering van de dwangsom.
Last onder bestuursdwang opleggen	Aantal besluiten	2	0	
Bestuursdwang uitvoeren	Aantal trajecten	1	0	Na repressief toezicht volgt bij een blijvende overtreding de uitvoering van bestuursdwang.

Wabo - regulier				
Product	Sub-product	Geplande output in 2022	Gerealiseerde output in 2022	Toelichting
Bezwaar	Aantal behandelde bezwaren	15	20	
Zienswijze	Aantal behandelde zienswijzen	12	0	
(Hoger) beroep	Aantal uren besteed aan beroepen en hoger beroepen	320 uur	664 uur	Het betreft 10 zaken.
Voorlopige voorziening	Aantal trajecten met voorlopig voorziening	3	0	
Administratieve controle eenvoudig	Aantal controles	192	125	Met administratieve controles stimuleren we het naleefgedrag, waardoor de risico's op milieuschade, schade aan de volksgezondheid en/of het optreden van nieuwe hindersituaties wordt verkleind.
Administratieve controle complex	Aantal controles	220	184	
Informatieverstrekking bedrijfsactiviteit en milieu	Aantal verzoeken	7	5	
Advisering milieu	Aantal uren advies	200 uur	273 uur	
Advisering energie	Aantal uren advies	640 uur	0 uur	
Advisering juridisch	Aantal adviezen	10	0	ODG heeft geadviseerd in vergunningverlening, toezicht en handhaving. Ze heeft geen separate juridische adviezen verstrekt.
Beschikking juridisch	Aantal beschikkingen of besluiten	9	11	Het betreft onder andere gedoogbeschikkingen en besluiten op handhavingsverzoeken, ingebrekestellingen, geheimhoudingsverzoeken en WOO-verzoeken
Advisering geluid	Aantal uren advies	162 uur	4 uur	

Wabo - regulier				
Product	Sub-product	Geplande output in 2022	Gerealiseerde output in 2022	Toelichting
Advisering lucht	Aantal uren advies	645 uur	119 uur	
Advisering externe veiligheid	Aantal uren advies	84 uur	14 uur	
Advisering MER	Aantal uren advies	570 uur	0 uur	ODG heeft bijgedragen aan meerdere MER-procedures. De uren heeft ODG geschreven als uren voor uitgebreide vergunningverlening.
Klacht milieu	Aantal behandelde klachten	40 (indicatief)	97	
Melding ongewoon voorval	Aantal meldingen	85 (indicatief)	70	
M.e.r.-beoordeling	Aantal beoordelingen	10	10	

Wabo - Brzo en RIE-4				
Product	Sub-product	Geplande output in 2022	Gerealiseerde output in 2022	Toelichting
Vooroverleg milieu (provincie)	overleg over concept vergunningaanvragen	17	25	In 2022 heeft ODG over 47 initiatieven vooroverleg gevoerd. Het overleg over 25 initiatieven is afgerond en over 22 initiatieven zal het overleg in 2023 worden voortgezet.
Actualisatietoets		3	1	
Omgevingsvergunningaanvraag enkelvoudig - milieu actualiseren van een vergunning (klasse III)		8	6	
Omgevingsvergunningaanvraag - regulier	Aantal besluiten	8	8	Het betreft besluiten over een milieu-neutrale wijziging en besluiten met een beperkte milieutoets
Omgevingsvergunningaanvraag - uitgebreid	Aantal besluiten	31	10	Het betreft besluiten tot actualiseren van een vergunning en die op aanvragen voor een oprichtingsvergunning, een revisievergunning of een verandering van een vergunning. Eind 2022 waren 8 aanvragen in behandeling. Wij verwachten in 2023
Omgevingsvergunningaanvraag - intrekken vergunning	Aantal besluiten	1	1	
Maatwerkvoorschrift milieu regulier	Aantal besluiten	0	2	
Maatwerkvoorschrift milieu uitgebreid	Aantal besluiten	1	0	
Melding niet locatie-gebonden	Aantal besluiten	0	1	
Goedkeuringsbesluit	Aantal besluiten	5	7	
Opleveringscontrole	Aantal controles	17	0	In 2022 zijn 6 opleveringscontroles gestart. Wij verwachten ze in 2023 af te ronden.
Naamswijziging vergunning	Aantal beoordelingen	2	1	

Wabo - Brzo en RIE-4				
Product	Sub-product	Geplande output in 2022	Gerealiseerde output in 2022	Toelichting
Vooroverleg bouw	Aantal bouwprocedures met een beoordeling van meerdere conceptaanvragen	5	3	
Omgevingsvergunningaanvraag - Bouw klein	Aantal besluiten	3	0	
Omgevingsvergunningaanvraag - Bouw eenvoudig	Aantal besluiten	7	3	
Omgevingsvergunningaanvraag - Bouw complex	Aantal besluiten	10	1	
Omgevingsvergunningaanvraag - Meervoudig - met activiteit milieu	Aantal besluiten	0	17	Naast de 17 besluiten hebben wij nog 10 aanvragen in behandeling. Wij verwachten daarop in 2023 te beslissen.
Omgevingsvergunningaanvraag - Meervoudig - zonder activiteit milieu	Aantal besluiten	0	0	
Omgevingsvergunningaanvraag - Overige	Aantal besluiten	1	0	Aanvragen over het aanleggen van een uitrit, een weg of een werk en aanvragen voor het vellen van hout op een bedrijfsterrein.
Omgevingsvergunningaanvraag - RO	Aantal besluiten	1	0	Het betreft besluiten milieu en bouw die afwijken van het bestemmingsplan.
Omgevingsvergunningaanvraag - eenvoudig Slopen	Aantal besluiten	1	0	
Advisering bouw	Aantal adviezen	1	1	
Advisering brandveiligheid	Aantal adviezen	0	3	
Advisering zonebeheer	Aantal adviezen	1	0	

Wabo - Brzo en RIE-4				
Product	Sub-product	Geplande output in 2022	Gerealiseerde output in 2022	Toelichting
Melding Activiteitenbesluit	Aantal meldingen	5	4	
Besluit gelijkwaardigheid Activiteitenbesluit	Aantal besluiten	0	1	
Toezicht inrichting-gebonden	Aantal aspectcontroles	11	3	Tijdens de controle wordt ingezoomd op een aspect van de milieubelasting.
Toezicht inrichting-gebonden klasse III	Aantal preventieve controles	43	52	Met preventieve controles stimuleren we het naleefgedrag waardoor risico's op milieuschade, schade aan de volksgezondheid en/of het optreden van nieuwe hindersituaties wordt verkleind. 28 van de 52 controles zijn nog niet afgerond. Wij verwachten dat in 2023 afgerond.
Toezicht locatie-gebonden energie	Aantal controles	4	0	
Toezicht locatie-gebonden indirecte lozingen	Aantal controles	6	4	
Brzo-toezicht	Aantal controles	32	34	19 van de 34 controles zijn nog niet administratief afgerond. Wij verwachten dat in 2023 te doen.
Risicoanalyse (Brzo/VVL/impuls)	Aantal analyses	32	0	
Toezicht gebiedsgericht milieu	Aantal controles	21	1	
Ontheffing bouwwerkzaamheden buiten reguliere werktijden	Aantal ontheffingen	1	0	
Handhaafbaarheidstoets	Aantal toetsen van vergunningen	3	2	
Hercontrole	Aantal hercontroles	21	13	Wij hebben 39 controles uitgevoerd. 13 controles zijn afgerond. 22 controles zullen wij in 2023 afronden.

Wabo - Brzo en RIE-4				
Product	Sub-product	Geplande output in 2022	Gerealiseerde output in 2022	Toelichting
Melding voor het slopen - asbest	Aantal meldingen	10	14	
Toezicht op slopen - asbest	Aantal controles	5	3	
Melding voor het slopen - zonder asbest	Aantal meldingen	5	3	
Toezicht op slopen - zonder asbest	Aantal controles	3	5	
Toezicht overige Wabo	Aantal controles	1	0	Toezicht op het aanleggen van een uitrit, een weg of een werk en aanvragen voor het vellen van hout op een bedrijfsterrein.
Toezicht nieuw - verbouw eenvoudig	Aantal controles	25	18	
Toezicht nieuw - verbouw complex	Aantal controles	25	11	Wij hebben 21 controles uitgevoerd, 11 controles zijn afgerond en 10 controles zullen wij in 2023 afronden.
Toezicht bestaande bouw	Aantal controles	1	0	
Melding brandveilig gebruik	Aantal meldingen	4	1	
Toezicht brandveilig gebruik	Aantal controles	5	2	
Toezicht RO	Aantal controles	3	1	
Vooraankondiging opstellen	Aantal vooraankondigingen	12	25	Na repressief toezicht volgt bij een blijvende overtreding een last onder dwangsom, last onder bestuursdwang of een bestuurlijke strafmaatregel (boete). Er zijn 18 vooraankondigingen in voorbereiding.

Wabo - Brzo en RIE-4				
Product	Sub-product	Geplande output in 2022	Gerealiseerde output in 2022	Toelichting
Last onder dwangsom opleggen	Aantal besluiten	8	0	Er zijn 5 besluiten last onder dwangsom in voorbereiding.
Bezwaar	Aantal behandelde bezwaren	2	0	Vier bezwaarschriften zijn in behandeling.
Zienswijze	Aantal behandelde zienswijzen	7	0	
(Hoger) beroep	Aantal beroepen en hoger beroepen	6	0	De rechtbank behandelt twee zaken.
Voorlopige voorziening	Aantal trajecten met voorlopig voorziening	1	3	
Administratieve controle eenvoudig	Aantal controles	43	68	Met administratieve controles stimuleren we het naleefgedrag, waardoor de risico's op milieuschade, schade aan de volksgezondheid en/of het optreden van nieuwe hindersituaties wordt verkleind. 53 controles zijn in gang gezet en zullen wij in 2023
Administratieve controle complex	Aantal controles	43	42	ODG heeft 42 controles afgerond. 19 controles zijn gestart in 2022. Wij zullen ze in 2023 afronden.
Informatieverstrekking bedrijfsactiviteit en milieu	Aantal verzoeken	6	2	
Advisering milieu	Aantal adviezen	3	5	
Advisering energie	Aantal adviezen	5	0	1 advies is in voorbereiding.
Advisering juridisch	Aantal adviezen	2	2	
Beschikking juridisch	Aantal beschikkingen of besluiten	4	8	Het betreft onder andere gedoogbeschikkingen en besluiten op handhavingsverzoeken, ingebrekestellingen, geheimhoudingsverzoeken en WOO-verzoeken

Wabo - Brzo en RIE-4				
Product	Sub-product	Geplande output in 2022	Gerealiseerde output in 2022	Toelichting
Advisering geluid	Aantal adviezen	1	0	
Advisering lucht	Aantal adviezen	8	1	
Advisering MER	Aantal adviezen	1	0	
Klacht milieu	Aantal behandelde klachten		50	
Melding ongewoon voorval	Aantal meldingen		204	
M.e.r.-beoordeling	Aantal beoordelingen	4	2	In 2022 zijn 7 gesprekken over M.e.r.-beoordelingen gestart. Wij zullen de gesprekken in 2023 met de initiatiefnemers voortzetten.

Wet milieubeheer (stortplaatsen)				
Product	Sub-product	Geplande output in 2022	Gerealiseerde output in 2022	Toelichting
Nazorg op gesloten stortplaatsen, waar op of na 1 september 1996 nog afval is gestort en het een gesloten stortplaats betreft.	Aantal locatiebezoeken	6	3	De gesloten stortplaatsen Kloosterlaan, Woldjerspoor en Usquert zijn bezocht.

Wet bodembescherming / Besluit bodemkwaliteit - regulier				
Product	Sub-product	Geplande output in 2022	Gerealiseerde output in 2022	Toelichting
Advisering bodem	Aantal advies-uren	30	50	
Melding bodem	Besluit bodemkwaliteit eenvoudig Besluit bodemkwaliteit complex	55	11	
Toezicht Besluit bodemkwaliteit complex	Aantal controles	2	0	
Toezicht Besluit bodemkwaliteit eenvoudig	Aantal controles	10	2	9 controles zijn in 2022 gestart en zullen in 2023 worden afgerond.
Toezicht bodemsanering en -bescherming	Aantal controles	75	66	Het betreft administratieve en fysieke controles bij zowel eenvoudige als complexe bodemsaneringen. 62 controles zijn in 2022 gestart en nog niet afgerond.
Beoordeling bodemonderzoeken	Beoordeling bodemonderzoeken Beoordeling evaluatierapporten	45	30	De beoordeling van 24 rapporten is gestart.
Vooroverleg bodem	Aantal locaties	2	2	
Beschikking Wet bodembescherming	Beschikking (wel/niet) instemmen evaluatieverslag	25	40 (+18 openstaand)	De beslissing over 18 evaluatieverslagen is in voorbereiding.
Instemming Wet bodembescherming	Aanwijzing artikel 27 Wbb	2	0	
Toezicht bodemaspecten Wm-inrichtingen	Herstel bodemkwaliteit	3	0	

Wet bodembescherming / Besluit bodemkwaliteit - Brzo en RIE-4

Product	Sub-product	Geplande output in 2022	Gerealiseerde output in 2022	Toelichting
Advisering bodem		2	0	Drie adviestrajecten zijn gestart en zullen in 2023 worden voortgezet.
Melding bodem	Besluit bodemkwaliteit eenvoudig Besluit bodemkwaliteit complex	3	1	
Toezicht Besluit bodemkwaliteit complex	Aantal controles	1	0	
Toezicht Besluit bodemkwaliteit eenvoudig	Aantal controles	5	1	
Toezicht bodemsanering en -bescherming (preventief toezicht bodemsanering)	Aantal controles	20	9	Het betreft administratieve en fysieke controles bij zowel eenvoudige als complexe bodemsaneringen. Zes controles zijn gestart. Zij zullen in 2023 worden afgerond.
Beoordeling bodemonderzoeken	Beoordeling bodemonderzoeken Beoordeling evaluatierapporten	20	7	
Vooroverleg bodem	Aantal locaties	1	1	
Beschikking Wet bodembescherming	Beschikking (wel/niet) instemmen evaluatieverslag	5	1	Wij hebben vijf evaluatie verslagen in behandeling.
Toezicht bodemaspecten Wm-inrichtingen	Herstel bodemkwaliteit	7	0	Drie controles zijn gestart.

Waterwet				
Product	Sub-product	Geplande output in 2022	Gerealiseerde output in 2022	Toelichting
Bescherming grondwater: vergunningen voor grondwateronttrekkingen	Aantal beschikkingen	12	6	
Bescherming grondwater: reguliertoezicht vergunningen voor grondwateronttrekkingen	Aantal controles	75	35	Het gerealiseerde aantal controles is lager dan het geplande aantal. In de planning is uitgegaan van het aantal warmte-koude opslagen in Groningen. Volgens de regels moeten alleen systemen met een onttrekkingscapaciteit van meer dan 10m3 per uur jaarlijks gegevens over de onttrokken hoeveelheid grondwater aanleveren. De gegevens hebben wij in 2022 administratief gecontroleerd.
Bescherming drinkwater: aanwijzen beschermingszones en ontheffingen verlenen van verboden	Aantal ontheffingen	1	3	
Bescherming drinkwater: regulier toezicht	Aantal inspectierondes	5	5	

Vuurwerkbesluit (evenementen en voorstellingen)				
Product	Sub-product	Geplande output in 2022	Gerealiseerde output in 2022	Toelichting
Verlenen van ontbrandingstoestemmingen	Aantal verleende toestemmingen	15	16	Er zijn bij ons 16 ontbrandingstoestemmingen aangevraagd, waarvan wij er 14 hebben vergund.
Ontbrandingsmeldingen	Aantal ingediende meldingen	25	15	Er zijn bij ons 20 ontbrandingen gemeld, waarvan 5 ontbrandingen nadien door de opdrachtgevers zijn afgelast (waarvan 1 multiple event van in totaal 6 shows).
Toezicht en handhaving	Aantal controles	40	20	De controles vinden plaats op basis van onze Risicoanalyse bedrijfsmatige vuurwerkontbrandingen.

Ontgrondingenwet				
Product	Sub-product	Geplande output in 2022	Gerealiseerde output in 2022	Toelichting
Toezicht en handhaving zandwinnings	Aantal inspecties bij zandwinnings	19	8	Dit betreffen de bezoeken aan de grotere winningen. 19 geplande bezoeken zijn aan de hoge kant.
Toezicht en handhaving overige projectgebonden ontgrondings	Aantal bezoeken	5	7	

Natuurwetgeving				
Product	Sub-product	Geplande output in 2022	Gerealiseerde output in 2022	Toelichting
Vergunningverlening soortenbescherming	Aantal vergunning- en ontheffingsaanvragen	-	62	De verleende ontheffings hebben voornamelijk betrekking op diverse vleermuissoorten (o.a. kleine en ruige dwergvleermuis), vogelsoorten (o.a. huismus, zwaluw en merel), maar bijvoorbeeld ook de steenmarter en hermelijn.
Vergunningverlening gebiedsbescherming	Aantal vergunning- en ontheffingsaanvragen (stikstof)	-	19	Drie vergunningen en 16 zogenoemde positieve weigeringen. De werkvoorraad bevatte eind 2022 191 ingediende aanvragen en 187 PAS-meldings.
Vergunningverlening jacht, beheer en schadebestrijding	Aantal vergunning- en ontheffingsaanvragen	-	99	In 2021 hebben wij 11 ontheffings afgegeven. De toename van het aantal heeft te maken met een uitspraak van de Rechtbank Midden-Nederland over de landelijke vrijstelling voor de vos (onverbindendverklaring). Er is geconcludeerd dat er precedentwerking uitgaat van deze uitspraak, waardoor ook de landelijke vrijstelling voor houtduif, zwarte kraai en Canadese gans tijdelijk niet geldig is. Hiervoor moesten aparte ontheffings verleend worden.
Vergunningverlening houtopstanden	Aantal aanvragen herplantplicht	-	--	In 2022 hebben wij 41 kapmeldings ontvangen. In meerdere meldings verzoeken ook de herplant op een andere plek. De instemming hebben wij in 2022 niet separaat geregistreerd. Voor 2023 is het formulier hierop aangepast.

Natuurwetgeving				
Product	Sub-product	Geplande output in 2022	Gerealiseerde output in 2022	Toelichting
Toezicht soortenbescherming	Aantal controles soorten	-	271	Het toezicht soortenbescherming vindt in hoofdzaak plaats op de verleende ontheffingen en op de generieke ontheffing, die verleend is voor de versterkingsopgave in het aardbevingsgebied. In het kader van deze generieke ontheffing zijn er ruim 200 controles uitgevoerd. Bij deze controles is in veel gevallen geconstateerd, dat de werkzaamheden (natuurvrij maken) nog niet zijn gestart, of zijn de maatregelen gedeeltelijk getroffen. Met de NCG is afgesproken dat informatie over de projecten beter wordt verstrekt om de controles beter te kunnen plannen en voorbereiden. Bij één geval is een overtreding geconstateerd. Na hercontrole bleek handhaving niet nodig. Wij hebben in 2022 ook 8 gebiedscontroles samen met onze handhavingpartners uitgevoerd.
	Aantal behandelde (burger)meldingen	-	11	
Toezicht gebiedsbescherming	Aantal controles op bescherming van gebieden (stikstof)	-	6	Naar aanleiding van handhavingverzoeken zijn zes fysieke controles uitgevoerd.
Toezicht jacht, beheer en schadebestrijding	Aantal controles jacht	-	2	
	Aantal controles wadlopen	-	0	
Toezicht houtopstanden	Aantal controles op houtopstanden	-	102	Het grootste deel van de controles vindt plaats binnen het grondgebied van de gemeente Westerkwartier. Er wordt daarbij nauw samengewerkt met de boa van de gemeente.
	Aantal behandelde kapmeldingen	-	41	
Handhaving	Aantal handhavingverzoeken	-	13	Een tweetal verzoeken zijn afkomstig van milieuorganisaties en hebben betrekking op het in werking zijn van een inrichting zonder een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming (stikstof). Twee andere verzoeken zijn gedaan door een natuurorganisatie in verband met het kappen van bomen.
	Aantal vooraankondigingen last onder dwangsom	-	7	
	Aantal lasten onder dwangsom	-	1	Betreft een last onder dwangsom voor het niet voldoen aan de herplantplicht.
	Aantal overtredingen waartegen onze Boa's strafrechtelijk zijn opgetreden	-	318	De overtredingen betroffen onder andere loslopende honden, illegale velling, afvaldumping, visstrokerij, doden van vogels en het opzettelijk vernielen van vogelnesten.

Wet hygiëne en veiligheid van badinrichtingen en zwemgelegenheden (Whvbz)

Product	Sub-product	Geplande output in 2022	Gerealiseerde output in 2022	Toelichting
Aanwijzing zwemwateren	Aantal nieuwe aanwijzingen	1	1	
Regulier toezicht op badinrichtingen	Aantal controles	56	67 inspecties 7 hercontroles	67 inspecties, waarvan 44 fysiek en 23 administratief uitgevoerd. 7 hercontroles, waarvan 5 fysiek en 2 administratief uitgevoerd. Vier locaties hebben hun bedrijfsvoering beëindigd. Dit is meer dan in voorgaande jaren. De lockdowns, hogere kosten en hogere energieprijzen hieraan bijgedragen.
	Aantal beoordeelde jaartoetsen zwemwaterkwaliteit	89	83 jaartoetsen	Er zijn een aantal locaties gesloten in 2022. Opstellen van de jaartoets is dan overbodig.
Regulier toezicht op zwemlocaties	Aantal bezochte locaties	47	70	Enkele locaties hebben meerdere bezoeken gehad in verband met veiligheid in het hoogseizoen.

Wet luchtvaart (Wlv)				
Product	Sub-product	Geplande output in 2022	Gerealiseerde output in 2022	Toelichting
Luchthavenbesluit (LHB)	Aantal besluiten	-	-	Er is in 2022 met de exploitant van de heliport Eemshaven overleg gevoerd over gewenste aanpassingen van het LHB in verband met de wens ook in de nacht te vliegen, een oefentoren op te richten en de vliegroutes (beperkt) aan te passen. Vanwege belemmeringen vanuit de Wet natuurbescherming (ministerie van LNV is bevoegd gezag) is dit nog niet verder gekomen dan voorbereidende gesprekken. De belemmering in het Besluit burgerluchthavens om voor het helidek op het gebouw van UMCG een LHB vast te stellen, is medio 2022 weggenomen. In de tweede helft van 2022 is met UMCG overleg opgestart om tot een LHB te komen. Moeilijkheid hierbij is dat de Wet luchtvaart geen plicht tot het indienen van een aanvraag omvat. Bij het UMCG is er vanwege de ruimtelijke beperkingen die vanuit een LHB gelden (bouwhoogtebeperkingen onder de aan- en uitvliegroutes) een belang bij het hebben van een LHB. In 2023 wordt het overleg voor de voor het LHB te verrichten onderzoeken vervolgd.
Luchthavenregeling (LHR)	Aantal regelingen	1	-	Van het Martini Ziekenhuis is over de wens om voor de helikopter start- en landingsplaats een LHR vast te stellen niets meer vernomen. We gaan er hierdoor van uit dat deze wens niet meer speelt.
TUG-ontheffing	Aantal ontheffingen	25	13	In 2022 zijn 6 generieke en 7 locatie gebonden TUG-ontheffingen verleend.
Toezicht luchthavens, luchthavenrapportages en TUG-ontheffingen	Aantal controles	5	1	Eén fysieke controle bij luchthaven Veendam.

Nautisch beheer vaarwegen				
Product	Sub-product	Geplande output in 2022	Gerealiseerde output in 2022	Toelichting
Controle ligplaatsen recreatievaart	Aantal controles	Wekelijks	89	<ul style="list-style-type: none"> • 16 controles waren in orde. • 4 pv opgemaakt tegen overtredingen algeheel ligplaatsbesluit. • 63 waarschuwingen. (Vaak onbeheerde schepen die diverse waarschuwingen kregen en ineens verdwenen zijn.) • 1 weggesleept. • 5 schepen weggestuurd. (Na een gesprek gingen de schepen gelijk weg.)
Controle diepgang beroepsvaart	Aantal controles	40	86	<ul style="list-style-type: none"> • 81 controles waren in orde. • 2 waarschuwingen voor een diepgang overtreding van 0 tot 5 centimeter. • 3 pv's opgemaakt voor overschrijdingen van 5 centimeter of meer.
Werken (bagger, onderhoud etc.) Schepen van de "natte" aannemerij voldoen aan de wet en regelgeving	Aantal controles	10	13	<ul style="list-style-type: none"> • 5 werken waren in orde • 3 werken stilgelegd omdat er geen vergunning aanwezig was. (Meestal duikwerkzaamheden.) • 2 waarschuwingen voor onjuiste of geen seinvoering op de schepen. • 3 waarschuwingen voor geen of onjuiste bebording bij de werkzaamheden.
Snelheid beroepsvaart	Aantal controles	10	39	<ul style="list-style-type: none"> • 26 schepen voeren netjes • 4 pv opgemaakt • 26 waarschuwingen. (Veel voeren te snel langs onze ligplaats en hebben we via marifoon gewaarschuwd.)
Snelheid recreatievaart	Aantal controles	75	90	<ul style="list-style-type: none"> • 53 waarschuwingen. (10 waren motorjachten die te snel voeren. De overige snelle motorboten.) • 37 pv snelheid. (Dit waren allemaal snelle motorboten.)
Inrichtingseisen Binnenvaartwet	Aantal controles	40	40 controles - Registreren overtreding/ opmaken boeterapport 55 controles	<ul style="list-style-type: none"> • 17 controles waren in orde. • 4 Bestuurlijke Boetes uitgeschreven. • 1 Bestuurlijke Boete waarbij het schip ook een vaarverbod kreeg. • 11 waarschuwingen voor documenten die niet aanwezig of in orde waren. • 8 waarschuwingen over voorschriften Certificaat van Onderzoek. (Bijvoorbeeld ontbreken stickers, adressen.) • 8 waarschuwingen uitrusting schip. (Bijvoorbeeld brandblusser, reddingsvesten.)
Juist gebruik van op- en overslaglocaties.	Aantal controles	5	5 controles - Integrale aanpak overtredingen bij op- en overslag	

Nautisch beheer vaarwegen				
Product	Sub-product	Geplande output in 2022	Gerealiseerde output in 2022	Toelichting
Toezicht op snelle motorboten	Aantal controles	50	50 - Registreren in BRS of proces-verbaal 129 controles	<ul style="list-style-type: none"> • 34 waren in orde. • 35 pv voor onder andere geen klein vaarbewijs, staand sturen zonder reddingsvest, geen reddingsvest, geen brandblusser • 175 waarschuwingen voor onder andere geen gebruik dodemanskoord, staand sturen, reddingsvest, niet op eerste vordering tonen document. Het hoge aantal waarschuwingen komt doordat 1 snelle motorboot vaak meerdere waarschuwingen kreeg, soms wel 3 of 4, en daarbij soms ook een pv.
Vergunningen bijzonder transport	Aantal controles		112	<ul style="list-style-type: none"> • 81 vergunningen in orde. • 13 waarschuwingen voor niet volgens vergunningsvoorwaarden • 1 pv • 12 aanwijzing om vergunning aan te vragen. Schip lag al te laden of te lossen • 5 stilleggen en vergunning aanvragen. Meestal voordat schip onze vaarwegen op vaart.
Toezicht op vaarweg, oevers en scheepvaart	Aantal dagelijkse controlevaarten	250	235	<p>431 bevindingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 63 rommel in de vaarweg • 10 uitspoelingen • 23 seinvoering op binnenvaartschepen (sleepcilinder) • 14 verlichting schepen • 106 scheepvaartberichten • 18 shadeafhandelingen aan brug, remming of damwand • 25 begeleiding werkzaamheden, evenementen of nieuwbouw transporten • 97 controle scheepvaart, vaarregels, plaats vaarweg enz. • 75 overige
Gebruik reddingsvest beroepsvaart (verplicht)	Aantal controles	25	29	<ul style="list-style-type: none"> • 13 in orde, vest werd netjes gedragen • 16 waarschuwingen. Vaak op stilliggend schip/ponton of van een afstand geconstateerd en via marifoon gewaarschuwd.

Vaarwegen Omgevingsverordening				
Product	Sub-product	Geplande output	Gerealiseerde output in 2022	Toelichting
Toezicht op de aanleg van Kabels en leidingen	Aantal controles	1 keer in de twee weken per vaarweg	1 keer in de twee weken per vaarweg	Gestuurde boringen kunnen schade aan de vaarweg toe brengen en het kan leiden tot schade aan de bak. Er moet bekeken worden of een gestuurde boring voldoet aan bepaalde berekeningen ter voorkoming van schade aan de vaarweg.
Toezicht op de instandhouding van de vaarweg	Aantal controles	1 keer in de twee weken per vaarweg	1 keer in de twee weken per vaarweg	Door werkzaamheden kan de vaarweg gewijzigd of beschadigd worden. Dit kan de doorvaart belemmeren.

Wegen				
Product	Sub-product	Geplande output in 2022	Gerealiseerde output in 2022	Toelichting
Toezicht op de aanleg van Kabels en leidingen	Aantal controles	2 keer per week per weg	2 keer per week per weg	Voor wat betreft toezicht hebben wij geen cijfers, de weginspecteurs bekijken elke ochtend waar verkeersmaatregelen worden getroffen, waar een ontheffing voor is afgegeven en wat hun mailbox voor werkvoorraad aanbiedt. Aan de hand daarvan bepalen ze hun route in hun rayon en gaan de werkzaamheden bij langs, aangezien niet alle werkzaamheden van tevoren worden gemeld, is het niet altijd bekend dat het werk op dat moment wordt uitgevoerd. Zodoende kan de gerealiseerde output van 2022 hoger uitvallen.
T&H Objecten en werken langs de weg	Aantal controles	2 keer per week per weg	2 keer per week per weg	Voor wat betreft toezicht hebben wij geen cijfers, de weginspecteurs bekijken elke ochtend waar verkeersmaatregelen worden getroffen, waar een ontheffing voor is afgegeven en wat hun mailbox voor werkvoorraad aanbiedt. Aan de hand daarvan bepalen ze hun route in hun rayon en gaan de werkzaamheden bij langs, aangezien niet alle werkzaamheden van tevoren worden gemeld, is het niet altijd bekend dat het werk op dat moment wordt uitgevoerd. Zodoende kan de gerealiseerde output van 2022 hoger uitvallen.

Wegen				
Product	Sub-product	Geplande output in 2022	Gerealiseerde output in 2022	Toelichting
T&H Belemmering zicht weggebruiker	Aantal controles	2 keer per week per weg	2 keer per week per weg	<p>Voor wat betreft toezicht hebben wij geen cijfers, de weginspecteurs bekijken elke ochtend waar verkeersmaatregelen worden getroffen, waar een ontheffing voor is afgegeven en wat hun mailbox voor werkvoorraad aanbiedt.</p> <p>Aan de hand daarvan bepalen ze hun route in hun rayon en gaan de werkzaamheden bij langs, aangezien niet alle werkzaamheden van tevoren worden gemeld, is het niet altijd bekend dat het werk op dat moment wordt uitgevoerd. Zodoende kan de gerealiseerde output van 2022 hoger uitvallen.</p>
T&H Verkeersmaatregelen	Aantal controles	2 keer per week per weg	2 keer per week per weg	<p>Voor wat betreft toezicht hebben wij geen cijfers, de weginspecteurs bekijken elke ochtend waar verkeersmaatregelen worden getroffen, waar een ontheffing voor is afgegeven en wat hun mailbox voor werkvoorraad aanbiedt.</p> <p>Aan de hand daarvan bepalen ze hun route in hun rayon en gaan de werkzaamheden bij langs, aangezien niet alle werkzaamheden van tevoren worden gemeld, is het niet altijd bekend dat het werk op dat moment wordt uitgevoerd. Zodoende kan de gerealiseerde output van 2022 hoger uitvallen.</p>

Vergunningen/Ontheffingen Wegen en vaarwegen				
Product	Sub-product	Geplande output in 2022	Gerealiseerde output in 2022	Toelichting
Ontheffingen/ vergunningen	Aantal besluiten		109 OVG 102 TW 19 Wabo 5 evenementen 6 toestemmingen 24 LBW 1 NKL	OVG = Ontheffing omgevingsverordening provincie Groningen 2016 TW = Telecommunicatiewet WABO = advies in -en uitrit Toestemmingen = Privaatrechtelijk (Blauwestad, geocache) LBW = Ontheffing landbouwvoertuigen >3m-3,5m NKL = Nadeelcompensatieregeling verleggen kabels en leidingen in en buiten rijkswaterstaatswerken en spoorwegwerken 1999

3. Meerjarenprogramma Ondergrond en Bodem 2020-2025

Het Meerjarenprogramma Ondergrond en Bodem 2020-2025 (MJP) biedt een overzicht van actuele maatschappelijke trends en -opgaven in relatie tot het samenhangende systeem van ondergrond, grondwater en bodem. Wij hebben het MJP op 3 november 2020 vastgesteld. Het MJP beschrijft ons tactisch en uitvoeringsbeleid en beschrijft de daarbij horende (uitvoerings)projecten. Ook geeft het aan andere beleidsterreinen en partijen aanknopingspunten voor gezamenlijk beleid en mogelijk gezamenlijke maatregelen, onderzoeks- en uitvoeringsprojecten en programma's.

Wij hebben de ambitie om samen met belanghebbenden tot een afgewogen oordeel te komen over het gebruik van de ondergrond. In de Nota Ondergrond is beschreven hoe wij een heldere afweging willen maken bij het beoordelen van bestaande en nieuwe activiteiten in de diepe(re) ondergrond. In het MJP is de Nota Ondergrond vertaald naar concrete beleidskeuzen en maatregelen. Het bewaken van de veiligheid staat hierbij op alle fronten centraal.

Activiteiten in de (diepere) ondergrond vallen onder de Mijnbouwwet. Hier hebben wij een adviserende taak bij het verlenen van mijnbouwvergunningen, winningsplannen (gas en zout) en omgevingsvergunningen. Het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) is het bevoegde gezag. De advisering en coördinatie vinden plaats zowel voor de Mijnbouwwet als de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Het gaat daarbij onder andere om de onderwerpen gaswinning (Kleine Velden), zoutwinning, opslagactiviteiten en geothermie.

Wij voeren voor de provincie Groningen de wettelijke taken voor de Wet bodembescherming uit, met uitzondering van de gemeente Groningen. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de uitgevoerde taken in de afgelopen jaren, inclusief 2022. Het aantal beschikkingen in 2022 neemt ten opzichte van de afgelopen 4 jaren iets af. Wellicht is dit nog te wijten aan de coronaperiode.

Tabel: aantallen beschikkingen

Beschikkingen	2010-2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Beschikking ernst en spoed	60	15	13	6	15	12	6	4	12
Plannen van aanpak beoordeeld	66	16	9	14	23	14	21	22	20
Beschikking saneringsplan	44	10	7	6	11	12	9	7	13
Evaluatiebeschikkingen	158	14	51	50	54	86	76	56	47
BUS-meldingen	157	38	42	39	50	67	52	51	45
Totaal	485	93	122	115	153	191	164	140	137

Spoedlocaties

Bodemverontreiniging van voor 1987 treffen we soms aan in de historische kernen, bij wierden, wegbermen, boezemkades en bij voormalige (gas)fabrieken. We veronderstellen in de provincie Groningen ca. 10.000 kleine en grote locaties met mogelijk bodemverontreiniging. Ons uitgangspunt is dat via het duurzaam beheer van de bodem, deze geschikt dient te zijn en te blijven voor het gebruik ervan. Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet de bodemkwaliteit in overeenstemming zijn mét, of worden gebracht óp, het niveau *'geschikt voor het gebruik'*.

Het afgelopen decennium is bij meer dan 60 locaties sprake van potentieel en daadwerkelijk onaanvaardbare risico's. In 2022 liep bij 16 locaties nog een sanering. Het gaat veelal om langdoorlopende grondwatersaneringen of monitoring van de verontreiniging. Van de 16 locaties vallen er 7 onder de vangnetregeling en komen de kosten van de uitvoering van maatregelen grotendeels ten laste van de provincie. Hiervoor is vanuit het Rijk in 2022 een bijdrage ontvangen van € 970.000. Het was bij deze 7 locaties slechts voor een beperkt deel mogelijk de veroorzakers en/of terreineigenaren mee te laten betalen, omdat het grootste deel van de verontreiniging vóór 1975 was veroorzaakt en/of de kosten de draagkracht van een terreineigenaar/bedrijf te boven gingen. De overige 9 locaties zijn in eigen beheer van de bedrijven. Zij bepalen de planning voor hun sanering, dragen de kosten ervan en beëindigen de sanering wanneer de door ons vastgestelde saneringsdoelstelling is behaald. Onder de Omgevingswet, blijven wij het bevoegd gezag voor 16 saneringen.

Vanuit het MJP zijn wij opdrachtgever of betrokken bij een aantal projecten binnen het bodemdomein. In 2022 ging het daarbij om onder andere het overdragen van bodeminformatie aan de gemeenten zodat zij hun taken goed kunnen vervullen onder de Omgevingswet. Onderzoek naar mogelijke bronlocaties met PFAS-verontreinigingen en een project om de monitoring van de kwaliteit van het grondwater beter af te stemmen tussen de ketenpartners en beter voorbereid te zijn op mogelijke nieuwe bedreigingen van de grondwaterkwaliteit als gevolg van Zeer zorgwekkende/opkomende stoffen. En daarnaast zijn en worden er projecten uitgevoerd in het kader van duurzaam bodembeheer in de landbouw, zoals het project Gouden Gronden (in samenwerking met waterschap Noorderzijlvest en de landbouwcollectieven) en het project Bodemgezondheid dat wordt uitgevoerd met de buurprovincies Drenthe en Fryslân en met Friesland Campina.

4. Voortgangsrapportage RSP/MIT

Inleiding

Deze geactualiseerde voortgangsrapportage RSP/MIT biedt een compact overzicht van de actuele stand van zaken van de projecten in MIT en RSP.

Inhoudelijke informatie over de RSP-projecten is ook te vinden op: www.rsp-projecten.nl

Projectoverzicht

Nr.	Naam	Fase
	Ruimtelijk economisch programma RSP	
-	REP-regio	--
-	REP-Rijk	--
	Regionale bereikbaarheid RSP en provinciaal MIT	
1	Aanpak Ring Zuid	Realisatiefase
2	Spoor Leeuwarden-Groningen - extra sneltrein	Fysiek afgerond
3	Spoorlijn Groningen-Veendam	Afgerond
4	Transferia, Busstations, Infra Q-liners en HOV-bus	Realisatiefase
5	Facelift Noordelijke Stations	Afgerond
6	Bereikbaarheid Lauwersmeergebied	Realisatiefase
7	OV-bereikbaarheid Stad	Fysiek afgerond
8	Eindbeeld N366	Fysiek afgerond
9	Rondweg Zuidhorn N355 en beweegbare brug Zuidhorn	Afgerond
10	Vervanging bruggen Aduard en Dorkwerd c.a.	Fysiek afgerond
11	Oostelijke Ringweg Groningen	Afgerond
12	Doorfietsroute Ten Boer-Groningen	Realisatiefase
13	Dynamisch verkeersmanagement	Realisatiefase
14f	Reconstructie Ronde Zwijnshok-Oldehove N982	Afgerond
14g	Vervanging brug Balktil en fietsbrug	Afgerond
14h	Vervangen brug Mensingeweer	Afgerond
14i	Vervangen geluidschermen Noordelijke Ringweg Groningen N370	Afgerond
15	Spoorzone Groningen	Realisatiefase
16	Westelijke Ringweg Groningen	Verkenningfase
17	Hoofdonsluiting Leek-Roden	Zie project 25
18	Verdubbeling N33 Zuidbroek-Appingedam	Planuitwerkingsfase
19	Wunderline	Realisatiefase
20	Wegverbinding Groningen-Zuidhorn N355	Realisatiefase
21	Wegverbinding Groningen-Delfzijl N360	Fysiek afgerond
22	Reactivering spoorlijn Veendam-Stadskanaal	Realisatiefase
23	Bedum Oostelijke ontsluiting	Realisatiefase
24	Doortrekken spoorlijn Roodeschool naar Eemshaven	Afgerond
25	Verbetering busverbinding corridor West	Fysiek afgerond
26	Doorfietsroute Leek-Groningen	Realisatiefase
27	Blauwe Loper	Fysiek afgerond
28	Zwolle-Herfte	Afgerond
29	Hoogezand Knijpsbrug	Realisatiefase
30	Doorfietsroute Groningen-Haren(-Zuidlaren)	Afgerond
31	Blauwe Roos	Verkenning/ Planuitwerkingsfase

Stand van zaken Ruimtelijk Economisch Programma Groningen (RSP-REP)

REP-regio

Het budget voor het REP-Groningen (regionaal deel) is € 99,4 miljoen (prijspeil 2022). In 2022 is één nieuw project beschikt, te weten 'Productiefaciliteit medische isotopen' (REP-bijdrage € 5 miljoen). In totaal zijn hiermee 28 projecten gehonoreerd met een REP-bijdrage en is het beschikbare budget nu volledig vastgelegd in projecten. Van deze 28 projecten zijn er inmiddels 21 afgerond en is de subsidie vastgesteld. Er zijn dus nog 7 projecten in uitvoering. Uitvoering van de resterende REP-projecten loopt tot uiterlijk eind 2025.

REP-SNN

Bij de start van het REP is een onderscheid gemaakt in een rijksdeel en een regionaal deel. Het rijksdeel betrof majeure economische projecten die vielen binnen de kaders van het Topsectorenbeleid van het ministerie van EZK. In 2012 zijn deze REP-rijksmiddelen gedecentraliseerd naar het SNN.

In totaal zijn met deze middelen 13 projecten gehonoreerd die een beroep doen op het Groningse deel van dit SNN-budget. Hiermee is het totale REP-budget bij SNN van in totaal € 63 miljoen besteed. Van deze 13 projecten zijn inmiddels 9 projecten afgerond en is de subsidie vastgesteld. Er zijn dus nog 4 projecten in uitvoering. Uitvoering van de resterende REP-projecten loopt ook tot uiterlijk eind 2025.

Stand van zaken Pakket Regionale Bereikbaarheid RSP en Provinciaal MIT

Nadere informatie over de financiën en planning staat in het overzicht, aan het eind na de projectbeschrijvingen.

Project 1: Aanpak Ring Zuid (concreet project RSP)

Probleem/doel	<p>De Zuidelijke Ringweg Groningen is het grootste knelpunt in de autobereikbaarheid van Groningen. In het RSP-ZZL en het rijks-MIRT is de 2e fase Zuidelijke Ringweg Groningen opgenomen. Het project wordt uitgevoerd onder de nieuwe naam Aanpak Ring Zuid (ARZ).</p> <p>Projectdoelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> – goede, veilige en duurzame autobereikbaarheid van de regio Groningen – een goede ruimtelijke inpassing en leefbaarheid van de omgeving is uitgangspunt
Projectfase	Realisatiefase - voordracht 40/2014; 56/2014; 2020-066020; 2020-079949.
Stand van zaken januari 2023	<p>Drie keer per jaar worden de Staten door middel van een PS-rapportage geïnformeerd over de voortgang van het project, indien daar aanleiding toe is aangevuld met tussentijdse brieven.</p> <p>De Noordelijke Rekenkamer heeft in februari 2022 de resultaten gepresenteerd van het onderzoek naar de informatievoorziening over de Aanpak Ring Zuid.</p> <p>De commissie Remkes heeft in juni 2022 de resultaten gepresenteerd van het onderzoek naar de kostenoverschrijdingen in het project. Naar aanleiding hiervan zijn in het najaar van 2022 gesprekken gestart met het ministerie van Financiën, het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) en de gemeente Groningen over de issues btw, corona en prijsstijgingen. Eind 2022 liepen deze gesprekken nog.</p> <p>Met Operatie Julianaplein in de periode februari-mei en de zomerstremming Oost in de zomer, zijn opnieuw belangrijke mijlpalen gehaald, die belangrijk zijn voor het halen van de eindmijlpaal. Het beweegbare deel van de Euvelgunnerbrug kon nog niet tijdens deze zomerstremming worden vervangen. Dit schuift door naar de zomer van 2023. Naast de voor het publiek zichtbare voortgang is een minder zichtbaar, maar zeer belangrijk, werk begonnen: de start van de aanleg van technische installaties in de Verdiepte Ligging.</p>

Project 2: Spoor Leeuwarden-Groningen - extra sneltrein (CP RSP) - FYSIEK AFGEROND

Probleem/doel	De huidige frequentie op de spoorlijn Groningen - Leeuwarden is onvoldoende vanuit ons beleid voor HOV, voor het realiseren van goede aansluitingen en knooppunten en om het huidige aantal reizigers en de toekomstige groei te faciliteren. Er rijden nu twee stoptreinen en één sneltrein. Om aan de vraag en ons beleid te voldoen, moeten er twee sneltreinen per uur gaan rijden naast de twee stoptreinen per uur. De huidige infrastructuur heeft hiervoor onvoldoende capaciteit. Daarnaast worden de perrons verlengd, zodat er ook langere treinen kunnen rijden. Projectdoel: Het realiseren van een kwaliteitssprong op het spoortraject Groningen-Leeuwarden en daarmee het verbeteren van de bereikbaarheid van de regio Groningen-Assen in het algemeen en Leeuwarden en Groningen in het bijzonder.
Projectfase	Realisatiefase - voordracht 32/2013
Stand van zaken januari 2023	Het project is nog niet financieel/administratief afgerond.

Project 3: Spoorlijn Groningen - Veendam (RSP-RMF) - AFGEROND

Projectfase	Afgerond en geëvalueerd, zie Voortgangsrapportage RSP-MIT 2016.
-------------	---

Project 4: Transferia, Busstations, Infra Q-liners en HOV-bus (CP RSP)

Probleem/doel	In Noord-Nederland is op zware vervoersrelaties waar geen spoor ligt, gekozen voor de inzet op frequent en snel hoogwaardig openbaar vervoer met de bus (HOV-bussen). Op dit moment worden Qlink en Q-liners ingezet als HOV-bussen. De Qlink en de Q-liner zijn hoogwaardige busverbindingen die sneller zijn dan regulier OV door de gestrekte routes en minder haltes. In het kader van de netwerkanalyses is aandacht besteed aan deze HOV-busverbindingen. Daaruit blijkt dat een aantal HOV-verbindingen waarop nu Q-liners rijden te kampen heeft met knelpunten die de reistijd negatief beïnvloeden. Ook is overstap tussen modaliteiten nog niet optimaal. Projectdoel: Het verbeteren van de kwaliteit van de HOV-bussen, onder andere door het versnellen van de Qlink en Q-liners, zodat deze kunnen concurreren met de auto voor wat betreft reistijd. Doel is verder om de overstap tussen modaliteiten te vergemakkelijken.
Projectfase	Realisatiefase - voordracht 14/2016
Stand van zaken januari 2023	In 2022 is het project HOV Leek afgerond. (Dit zijn de projecten Transferium Leek en Maatregelen busdoorstroming Leek-Roden - voormalige gemeente Leek en busbaan Leek.) De volgende projecten zijn wel fysiek afgerond, maar nog niet administratief: Busafrit en uitbreiding P+R Hoogkerk, HOV Roden en Busstation Norg. Het project Eemskanaalzone deel B (ontsluiting Meerstad) is nog in uitvoering. Het project Norgervaart is nog niet gestart en het project De Punt zal niet gerealiseerd worden en komt daarmee te vervallen.

Project 5: Facelift Noordelijke Stations (RSP-RMF) - AFGEROND

Projectfase	Afgerond, zie Jaarstukken 2020.
-------------	---------------------------------

Project 6: Bereikbaarheid Lauwersmeergebied (RSP-RMF)

Probleem/doel	Een belangrijk verkeersknelpunt in Noordwest-Groningen is de gebieds-ontsluitende weg N361. De kwaliteit van de hoofdonsluiting is onvoldoende. Knelpunten zijn vooral de verkeersveiligheid op de hele route en de leefbaarheid in de dorpen die door de N361 worden doorsneden. Projectdoel: Zorg dragen voor een goede bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid in de dorpen die door de N361 worden doorsneden.
Projectfase	<ul style="list-style-type: none"> • Realisatiefase (N361, Doorfietsroute, Adorp en Sauwerd) - voordracht 38/2016 • Realisatiefase herinrichting N361 Winsum - voordracht 51/2018
Stand van zaken januari 2023	<ul style="list-style-type: none"> • Doorfietsroute Groningen-Winsum: Uitvoering eerste zuidelijke 7 km heeft plaatsgevonden in 2021, laatste 2 km (noordelijk) volgt in 2023 in verband met onteigening. • Herinrichting N361 Winsum:

	<p>grotendeels uitgevoerd en in gebruik genomen in zomer 2022. De rotonde bij Borgweg wordt hoogstwaarschijnlijk in de zomer van 2023 aangelegd, de benodigde grond is op dit moment nog niet in eigendom. Overige onderdelen van dit project zijn afgerond.</p>
--	--

Project 7: OV-bereikbaarheid Stad - FYSIEK AFGEROND

Probleem/doel	<p>In de geactualiseerde Netwerkanalyse Regio Groningen-Assen 2030 is geconcludeerd dat de kerngebieden en de voorzieningen die voor het economisch functioneren van de regio van belang zijn, steeds slechter bereikbaar worden voor het autoverkeer. Knelpunten in de bereikbaarheid in de provincie Groningen doen zich vooral voor in de zone van de Zuidelijke Ringweg Groningen, op het Zernikecomplex, nabij het UMCG, bij het Hoofdstation en in de binnenstad van Groningen. De geactualiseerde Netwerkanalyse concludeert dat voor het verbeteren van de bereikbaarheid van de economische kerngebieden van de regio een breed maatregelenpakket voor de auto, het openbaar vervoer, de fiets en het goederenvervoer noodzakelijk is.</p> <p>Projectdoel: Het verbeteren van de bereikbaarheid van de economische kerngebieden binnen de regio Groningen-Assen en belangrijkste eindbestemmingen in de stad Groningen voor reizigers uit de regio door middel van het kwalitatief verbeteren van het openbaar vervoer en daarnaast ook het betaalbaar houden van kwalitatief goed openbaar vervoer voor de betrokken overheden.</p>
Projectfase	Realisatiefase - voordracht 4/2015
Stand van zaken januari 2023	<p>Het grootste onderdeel, de busonderdoorgang op het hoofdstation, van dit project is via voordracht 4/2015 opgenomen in project 15 Spoorzone Groningen. Daarbij wordt ook het toegankelijk maken van het busstation door het verplaatsen van het busstation naar de zuidzijde van het Hoofdstation en de aansluiting van de busonderdoorgang op de Stationsweg meegenomen. De overige onderdelen van het programma zijn uitgevoerd. Het laatste onderdeel betrof de afronding in 2022 van het knooppunt UMCG.</p>

Project 8: Eindbeeld N366 - FYSIEK AFGEROND

Probleem/doel	<p>De N366 vervult een belangrijke rol in de ontsluiting van de regio Zuid-Oost. Op het terrein van de verkeersafwikkeling en de verkeersveiligheid doen zich problemen voor die een bedreiging vormen voor de verdere ontwikkeling van het gebied.</p> <p>Projectdoel: De realisatie van een hoogwaardige verbinding, die bijdraagt aan de regionale ontwikkeling. De verbinding sluit goed aan op het omliggende hoofdwegennet, stroomt vlot en veilig door en is landschappelijk evenwichtig ingepast.</p>
Projectfase	Realisatiefase - voordracht 20/2016
Stand van zaken januari 2023	De realisatie van het eindbeeld van de N366 voltooid. De administratieve afronding loopt nog.

Project 9: Rondweg Zuidhorn (N355) en beweegbare brug Zuidhorn - AFGEROND

Projectfase	Afgerond, zie Voortgangsrapportage RSP/MIT 2019.
-------------	--

Project 10: Vervanging bruggen Aduard en Dorkwerd c.a. - FYSIEK AFGEROND

Probleem/doel	<p>De bruggen in Aduard en Dorkwerd dienen vervangen te worden in het kader van de verbetering van het Van Starckenborghkanaal als onderdeel van de hoofdvaarweg Lemmer-Delfzijl, naar klasse Va. De bruggen zijn bovendien aan het einde van hun levensduur. Aan deze vervanging is ook de aanleg van de rondweg Aduard gekoppeld, die aansluiting krijgt op de N355.</p> <p>Projectdoel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - verbetering Van Starckenborghkanaal; - goede ontsluiting van het betreffende achterland; - verbeteren leefbaarheid/veiligheid in Aduard
Projectfase	Realisatiefase afgerond - voordracht 30/2011 (brug Dorkwerd), 29/2014 (rondweg Aduard en aansluiting en brug Nieuwklap) en 39/2015 (brug Aduard).

Stand van zaken januari 2023	De bruggen Aduard en Dorkwerd zijn in gebruik genomen. De overdracht aan het Rijk is voltooid. De oude brug bij Aduard is in 2019 gesloopt. De rondweg Aduard en de aansluiting Nieuwklap zijn in gebruik genomen. De oude brug bij Nieuwklap is in 2020 gesloopt. Aan de Groninger zijde wordt het zandlichaam van het oude tracé van de N355 bewaard om als bouwstof weer te worden gebruikt voor de aan te leggen parallelstructuur van de N355 tussen Nieuwklap en Groningen. De administratieve afronding (perceeloverdracht) loopt nog.
------------------------------	---

Project 11: Oostelijke Ringweg Groningen - AFGEROND

Projectfase	Afgerond, zie Voortgangsrapportage MIT-RSP 2018.
-------------	--

Project 12: Doorfietsroute Ten Boer-Groningen

Probleem/doel	De kwaliteit van de fietsverbinding tussen Groningen en Ten Boer liet te wensen over. Vooral de aspecten aantrekkelijkheid, comfort en veiligheid waren een probleem. Projectdoel: Het realiseren van een aantrekkelijke, comfortabele en veilige fietsroute tussen Ten Boer - Groningen, volgens de uitgangspunten van een Doorfietsroute. Met de aanleg van een Doorfietsroute moet de verkeersveiligheid voor (brom)fietsers worden verbeterd en het fietsgebruik gestimuleerd.
Projectfase	Realisatiefase - voordracht 70/2015
Stand van zaken januari 2023	Met het besluit over voordracht 70/2015 hebben Provinciale Staten ingestemd met het tracé, besloten tot realisatie van dit project en het realisatiebudget beschikbaar gesteld. Inmiddels is het gedeelte op de Stadsweg gerealiseerd. De realisatie van de zogenoemde Vorktand Zuid is in voorbereiding. In 2018 zijn de gesprekken om te komen tot grondaankoop opgestart. In 2020 heeft het concept-bestemmingsplan ter inzage gelegen en in november 2021 is het nieuwe bestemmingsplan vastgesteld. De gesprekken over grondaankoop zijn nog niet afgerond en een onteigeningsprocedure is opgestart. Realisatie van de Vorktand Zuid is mogelijk na afronding grondaankoop, waarschijnlijk najaar 2023/voorjaar 2024.

Project 13: Dynamisch verkeersmanagement

Probleem/doel	Het zal zeker tot de realisatie van de Ring West duren voordat alle voorgenomen maatregelen aan de Ringwegen Groningen voltooid zijn. Tot die tijd schiet de capaciteit van de Ringwegen tekort. Bij calamiteiten kunnen weggebruikers maar moeizaam geïnformeerd worden en zoeken mensen op goed geluk andere routes. In het bijzonder tijdens de ombouw van de zuidelijke ringweg is verkeersmanagement noodzakelijk als één van de maatregelen om Groningen bereikbaar te houden. Ook daarna vergroot verkeersmanagement de robuustheid van de ringwegen. Projectdoel: Verkeersmanagement zorgt ervoor dat de capaciteit van de weg optimaal benut wordt. Dat gebeurt door aanpassingen op het wegennet en door weggebruikers te informeren over mogelijke vertragingen en te sturen via alternatieve routes. Allemaal met het doel weggebruikers in staat te stellen snel en veilig van a naar b te reizen.
Projectfase	Realisatiefase - voordracht 18/2013 (Groningen Bereikbaar) en voordracht 51/2013 (Basispakket Verkeersmanagement); voordracht 29/2016 (ITS/Vervolg Beter Benutten)
Stand van zaken januari 2023	De samenwerkingsorganisatie Groningen Bereikbaar is actief en zorgt via afstemming van plannings, communicatie en de inzet van mobiliteitsmanagement en verkeersmanagement dat wegwerkzaamheden zo min mogelijk extra hinder veroorzaken. In oktober 2020 is een nieuwe bestuursovereenkomst Groningen Bereikbaar voor de periode 2020-2024 ondertekend, waarmee de werkzaamheden van Groningen Bereikbaar tot en met 2024 zijn geregeld. Onder de noemer Talking Traffic zijn een aantal verkeersregelinstanties in de stad, onder meer op de Westelijke Ringweg door Groningen Bereikbaar 'intelligent' gemaakt. In 2020 is gezorgd dat deze nu werkelijk twee kanten op kunnen communiceren, van en naar het verkeer en kunnen daarop nu nieuwe toepassingen uitgevoerd en beproefd worden

	met informatiediensten, prioritering van bepaalde doelgroepen en optimalisering van de regelingen in een groter gebied. In 2020 is ook de VRI op de N386 Rengerslaan in Hoogezand-Sappemeer vervangen en iVRI-ready gemaakt. In 2021 is dit gebeurd voor de VRI Oudlandseweg (Midwolda). In 2022 is de regeling bij de oversteekplaats in Winsum iVRI-ready gemaakt. De komende jaren worden bij vervanging meer VRI's iVRI-ready gemaakt.
--	--

Project 14 Instandhoudingsknelpunten

Project 14f: Reconstructie Ronde Zwijnshok - Oldehove (N982) - AFGEROND

Projectfase	Afgerond, zie Voortgangsrapportage RSP/MIT bij Jaarstukken 2020.
-------------	--

Project 14g: Vervangen Brug Balktil (incl. naastgelegen fietsbrug) - AFGEROND

Projectfase	Uitgevoerd en afgerond, zie Voortgangsrapportage RSP/MIT, Rekening 2017.
-------------	--

Project 14h: Vervangen brug Mensingeweer - AFGEROND

Projectfase	Afgerond, zie Voortgangsrapportage RSP/MIT bij Jaarstukken 2020.
-------------	--

Project 14i: Vervangen geluidsschermen Noordelijke Ringweg Groningen (N370) - AFGEROND

Projectfase	Uitgevoerd en afgerond, zie Voortgangsrapportage RSP/MI, Rekening 2019.
-------------	---

Project 15: Spoorzone Groningen

Probleem/doel	<p>Om tegemoet te komen aan de wensen van de treinreizigers en om de uitbreiding van treinverkeer rond Groningen mogelijk te maken, zijn forse ingrepen nodig aan het spoor en het Hoofdstation. Hiervoor hebben de gemeente, de provincie, het Rijk, spoorinfrastructuurbeheerder ProRail en NS de handen ineengeslagen. Dit project heet Groningen Spoorzone.</p> <p>Het project Groningen Spoorzone bestaat onder meer uit forse aanpassingen aan sporen en perrons en het aanleggen van een voetgangerstunnel op het Hoofdstation. Hier komt ook een busonderdoorgang onder de sporen door. Er komt een fietstunnel tussen het stadsbalkon en de zuidkant van het Hoofdstation. Onder de voetgangerstunnel komt een ondergrondse fietsenstalling. Tevens wordt het busstation van de noordzijde van het station naar zuidzijde verplaatst. Het opstel terrein wordt verplaatst naar 'de Vork'. Dat is het gebied in de splitsing van de sporen richting Winschoten en Zwolle, net in de gemeente Haren. Er komt een vierde spoor tussen Groningen Hoofdstation (HS) en station Groningen Europapark en dat station krijgt er een zijperron bij.</p> <p>Projectdoel: Realiseren vernieuwd hoofdstation waarin Groningen HS gaat functioneren als knoopstation waarbij alle gestelde uitgangspunten vanuit het Programma Spoorplan Noord-Nederland en de HOV-visie Regio Groningen-Assen worden meegenomen.</p>
Projectfase	Realisatiefase - voordracht 4/2015
Stand van zaken januari 2023	Het nieuwe opstel terrein De Vork, de aanleg van het landschapspark, het vierde spoor tussen Europapark en het Hoofdstation en een derde perron bij station Europapark, zijn inmiddels gereed en in gebruik genomen. Ook de werkzaamheden voor de aanpassing van het Hoofdstation zijn begonnen. De aannemer heeft aangegeven dat hij de geplande treinvrije periodes (TVP) niet gaat halen. ProRail is daarom bezig met het verschuiven van de TVP, die gepland was in februari 2022, om de sporen 7/8 te kunnen verleggen. De aannemer werkt aan een nieuwe planning en daarbij houdt hij zo goed mogelijk rekening met belangrijke momenten zoals beschikbare treinvrije periodes, de doorkoppeling, de oplevering van het station en de start van de gebiedsontwikkeling aan de zuidzijde. De verwachting is dat de grote treinvrije periode medio 2025 gaat plaatsvinden. Afronding project wordt verwacht in 2026.

Project 16: Ring West Verbindt

Probleem/doel	<p>De ringweg van Groningen kent in toenemende mate verkeersafwikkelingsproblemen en behoort tot de minder veilige wegen in onze provincie. De ringweg heeft een belangrijke functie voor het doorgaande, regionale en stedelijke verkeer. Het Rijk, de provincie en de gemeente Groningen hebben de ambitie de ringweg, als belangrijke drager van het verkeerssysteem van de stad, ongelijkvloers te maken. Met de woningbouwopgave, voortvloeiend uit het verstedelijkingsakkoord met het Rijk, zal de bereikbaarheid, veiligheid en leefbaarheid verder onder druk komen te staan. De ombouw van de westelijke ringweg (Ring West) is een belangrijke voorwaarde voor het welslagen van deze ruimtelijke ontwikkelingen en het borgen van de veiligheid, bereikbaarheid, maar ook nadrukkelijk de leefbaarheid en verbinding met de stad. Er wordt rekening gehouden met een bijdrage van € 38,77 miljoen uit het MIT aan dit project.</p> <p>Projectdoel: Verbetering van de doorstroming, verkeersveiligheid en leefbaarheid in en tussen de wijken door een duurzame en ongelijkvloerse westelijke ringweg.</p>
Projectfase	Verkenning - voordracht 3/2009; 34/2020
Stand van zaken januari 2023	<p>Sinds september 2020 werken wij samen met de gemeente Groningen aan de verkenning van het project Ring West Verbindt. Het betreft een verkenning met een hoge ambitie en een brede projectscope, te weten een deels tot geheel verdiepte ligging op bestaand tracé met verbetering van het aanliggende en kruisende fietsnetwerk, een hoogwaardige ruimtelijke inpassing en duurzame uitwerking op met name het gebied van energiebesparing, energietransitie en klimaatadaptatie.</p> <p>Gezien het hoge ambitieniveau is een nadrukkelijke opgave van het project om externe financiering te vinden. Daarnaast werken wij sinds enige tijd in regioverband samen aan de Verstedelijkingsstrategie Groningen-Assen. Gezamenlijk met de gemeente Groningen hebben we in het kader van de verstedelijkingsstrategie lobby gevoerd om het Rijk bij verschillende projecten in de westflank aan 'boord' te krijgen. Ring West Verbindt is hier prominent onderdeel van. Najaar 2022 is in het BO MIRT door de minister het besluit genomen om - onder meer - € 82 miljoen inclusief btw te reserveren voor maatregelen gericht op de ontsluiting van de Westflank (waaronder de Ring West). Basis voor maatregelen is een door Rijk en regio gezamenlijk uit te voeren MIRT-onderzoek Westflank. Wij zijn samen met de gemeente Groningen blij met dit succes. Wij willen benadrukken dat het succes mede te danken is aan de goede inhoudelijke onderbouwing van de projecten, een stevige gezamenlijke lobby om dit onder de aandacht te brengen en de goede onderlinge samenwerking hierbij. Door het beschikbaar stellen van geld voor de maatregelen die voortkomen uit het gezamenlijke MIRT-onderzoek voor de Westflank Groningen, erkent het Rijk Ring West als een project van rijksbelang en komt de realisatie hiervan een flink stuk dichterbij.</p> <p>We zijn er echter nog niet. De totale aanvraag bedroeg € 161,5 miljoen excl. btw. Gemeente en provincie zien de genoemde bijdragen daarom als een belangrijke eerste stap. We zullen ons de komende jaren blijven inzetten om de benodigde middelen die nu niet zijn toegekend alsnog beschikbaar te krijgen. Het MIRT-onderzoek zal naar verwachting begin 2023 starten en circa 1 tot 1,5 jaar duren. In welke vorm de verkenning van Ring West nadien wordt voortgezet is mede afhankelijk van de uitkomst het MIRT-onderzoek en de besluitvorming hierover. Dit maakt dat we rekening houden met realisatie in de periode 2028-2035.</p>

Project 17: Hoofdontsluiting Leek-Roden - Zie project 25

Projectfase	Dit project is ondergebracht bij project 25 Verbetering busverbinding corridor West
-------------	---

Project 18: Verdubbeling N33 Zuidbroek-Appingedam

Probleem/doel	<p>In Noordoost-Groningen doen zich ontwikkelingen voor die relevant zijn voor de eisen die gesteld worden aan de bereikbaarheid van het gebied. De situatie met krimp, economische tegenwind en aardbevingen zet de leefbaarheid zwaar onder druk. De provincie Groningen wil de vitaliteit van het gebied versterken en daarom in het gebied investeren. Een van de aspecten daarbij is een goede ontsluiting. Bereikbaarheid is een belangrijke vestigingsvoorwaarde voor werkgelegenheid, voorzieningen en bevolking. Bereikbaarheid richting Duitsland en naar bestemmingen in het zuiden/oosten van het land wordt geboden via de N33. Onze investering in de verdubbeling van de N33 tussen Zuidbroek en Assen was daarin een eerste stap. Verdubbeling van de N33 vanuit Noordoost-Groningen tot Zuidbroek is de tweede stap. Onze keuze voor een klaverblad bij Zuidbroek liep daarop vooruit.</p> <p>De verdubbeling van de N33 tussen Appingedam en Zuidbroek moet ertoe leiden dat Noordoost-Groningen ten volle kan profiteren van de verdubbeling van de N33 ten zuiden van Zuidbroek en van de aanwezigheid van de A7.</p> <p>Projectdoel: Het verbeteren van de bereikbaarheid van de Eemdelta en het verbeteren van de verkeersveiligheid door verdubbeling van het weggedeelte Zuidbroek-Appingedam.</p>
Projectfase	Planuitwerking - Startbeslissing minister IenM d.d. 26 augustus 2015; voordracht 46/2018; voordracht 2020-079949 (Aanpak Ring Zuid).
Stand van zaken januari 2023	<p>Bij besluit over voordracht 46/2018 hebben Provinciale Staten in 2018 het voorkeursalternatief X1-plus vastgesteld. Ook de minister heeft ingestemd met dit voorkeursalternatief. Dit is op grond van de Tracéwet uitgewerkt naar een (Ontwerp) Tracébesluit.</p> <p>Met hun besluit over de voordracht voor een extra bijdrage aan het project Aanpak Ring Zuid hebben Provinciale Staten op 3 februari 2021 € 59,2 miljoen onttrokken aan de provinciale middelen voor de N33 Midden. Tegelijk hebben zij ons college opdracht gegeven zo snel mogelijk alternatieve financiële dekking te vinden om de N33 volgens plan te kunnen realiseren. In afwachting hiervan is nog geen Tracébesluit vastgesteld.</p> <p>Samen met regionale bestuurders is gewerkt aan het opzetten van een lobbystrategie en 'position paper'. Dit heeft geresulteerd in het aannemen van een aantal kamer moties waarin aandacht voor de N33 wordt gevraagd. Als gevolg van de landelijke problematiek rond stikstof is besloten om de projectorganisatie voorlopig af te schalen. Dit is mede ingegeven door het besluit van de ministerraad dat de maximale rekenafstand voor stikstofdepositie voor alle bronnen van 5 naar 25 kilometer gaat. Diverse projecten binnen Rijkswaterstaat worden in afwachting van het vervolg van dit besluit afgeschaald of stilgelegd waaronder ook de N33 Midden. Omdat er beperkt capaciteit is voor het uitwerken van de nieuwe rekenmethode stikstof (we zijn nog steeds in afwachting van de uitspraak van de Raad van State over het project Via15), is er door het ministerie een prioritering in de projecten aangebracht. Door het ontbreken van financiële middelen heeft de N33 Midden vooralsnog een lage prioriteit. Wel is de toezegging gedaan deze prioritering voor de N33 Midden te willen heroverwegen indien de financiën weer op orde zijn.</p> <p>Zodra opstarten aan de orde is dient rekening gehouden te worden met een doorlooptijd van minimaal een jaar om het Tracébesluit (TB) te actualiseren. Dit komt omdat de effecten van het nieuwe Nederlands Regionaal Model en de nieuwe berekening van de stikstofdepositie moeten worden verwerkt in de rapporten en het TB. In september 2021 zijn Provinciale Staten hierover geïnformeerd.</p>

Project 19: Wunderline (v/h Maatregelen reistijdverkorting spoor Groningen-Bremen) (RSP)

Probleem/doel	<p>Het project Wunderline is gericht op de sociaal-economische ontwikkeling van de noordelijke grensregio. Middel hiervoor is de kwaliteitsverbetering (verkorten van de reistijd en verhogen comfort) van het spoor Groningen-Bremen, onderdeel van de Amsterdam-Hamburg corridor. Totdat de Friesenbrücke kapot is gevaren reed er elk uur een trein tussen Groningen en Leer met een overstap in Leer op de trein naar Bremen. De reistijd daarvan bedraagt 2:43 uur. Het project verbindt belangrijke economische en sociale gebieden op een Europese schaal en biedt kansen voor duurzaam en innovatief transport. Het project vergemakkelijkt kennis- en cultuuruitwisseling in het Noorden en is een katalysator voor de economie en werkgelegenheid.</p> <p>Projectdoel: Een snelle en directe spoorverbinding Groningen-Bremen. Dit is mogelijk door het realiseren van een grote kwaliteitsimpuls op het traject Groningen-Oldenburg-Bremen door bijvoorbeeld verkorten reistijd door de gemiddelde snelheid te verhogen, de overstap in Leer te verkorten en op termijn op te heffen en/of door het toevoegen van een extra trein.</p>
Projectfase	Realisatiefase - voordracht 50/2018, voordracht IJkmoment1 2020-091891, brief d.d. 29-09-2022 heroriëntatie bouwstap 1.
Stand van zaken januari 2023	<p>Sinds januari 2020 wordt gewerkt aan drie onderdelen van het project:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gelijk met het herstel van de Friesenbrücke tot eind 2024 wordt gewerkt aan de realisatie van de kwaliteitsverbetering van de spoorverbinding. Voor dit onderdeel is € 12,7 miljoen EU-subsidie ontvangen. De werkzaamheden worden tot eind 2024 gefaseerd uitgevoerd. Voor de realisatie van de eerste bouwstap is een deel in uitvoering en zijn met ProRail realisatieovereenkomsten ondertekend. Deze werkzaamheden zijn in 2021 in uitvoering gegaan en worden in 2024 afgerond. Het onderdeel Spoorverdubbeling Scheemda-Winschoten is in 2022 planologisch voorbereid. Vanwege de aangescherpte eisen voor de baanstabieleit en de algemene kostenstijging van bouwstoffen en arbeid zijn de bouwkosten van het project dermate gestegen dat er een heroriëntatie op de uitvoering van de maatregelen heeft moeten plaatsvinden. Om het project binnen de budgettaire kaders te kunnen realiseren, wordt de spoorverdubbeling vervangen door snelle wissels ter hoogte van de stations Winschoten en Scheemda en aanpassing van de beveiliging. Daarmee kan de beoogde dienstregeling na 2024 worden gerealiseerd. 2. Samen met de gemeenten langs de spoorlijn wordt gewerkt aan de verbetering van de kwaliteit van de stations en stationsomgevingen. Daarvoor is door de netwerkorganisatie Ketenmobiliteit in de zomer 2021 een uitvoeringsprogramma van ketenmaatregelen opgesteld om met concrete maatregelen langs de spoorlijn meer reizigers in de trein te krijgen. De uitvoering van de in het programma opgenomen projecten wordt jaarlijks gemonitord op voortgang en resultaat. De beoogde maatregelen moeten rondom eind 2024 gereed zijn. 3. Tenslotte wordt de grensoverschrijdende samenwerking samen met de EemsDollard-regio en overige netwerkorganisaties verder versterkt en gestimuleerd voor die projecten die meer grensreizigers gaan opleveren. Hiervoor is met Rijksuniversiteit Groningen een verdiepend onderzoek uitgevoerd naar de effecten van deze samenwerkingsprojecten op de grensmobiliteit. Naar aanleiding van dit onderzoek lag de focus van de werkzaamheden in 2022 op de verdere marketing naar de doelgroepen onderwijs, toerisme en arbeidsmarkt en de stimulering van digitale ticketing. <p>Voor de verdere kwaliteitsverbetering na 2024 zijn aan beide zijden van de grens momenteel niet voldoende financiën beschikbaar. Onderzocht wordt hoe met een introductie van een rechtstreekse trein Groningen-Bremen (zonder overstap in Leer) een kosteneffectieve kwaliteitsverbetering na 2024 mogelijk is. Dit onderzoek wordt in 2023 afgerond en aan de stuurgroep voorgelegd om over de te nemen vervolgstappen te besluiten.</p>

Project 20: Wegverbinding Groningen-Zuidhorn (N355)

Probleem/doel	<p>Op deze gebiedsontsluitingsweg A is met name in de ochtend- en avondspits in toenemende mate sprake van verkeersafwikkelingsproblemen (auto en OV). In 2006 is een pakket van maatregelen vastgesteld. Deze zijn om financiële redenen gefaseerd. De maatregelen voor het fietsverkeer en openbaar vervoer zijn inmiddels uitgevoerd, maatregelen voor gemotoriseerd verkeer niet. Uit de in 2014 geactualiseerde verkenning komt naar voren dat zich nog steeds problemen op het vlak van doorstroming en verkeersveiligheid voordoen. Naar aanleiding van de conclusies uit de planuitwerkingsfase hebben Provinciale Staten een realisatiebesluit genomen om eerst fase 1 (traject Groningen-Nieuwklap) te realiseren.</p> <p>Projectdoel: Met de aanpak van de wegverbinding N355 Groningen-Zuidhorn willen wij de doorstroming en verkeersveiligheid verbeteren.</p>
Projectfase	Planuitwerkingsfase - voordracht 3/2015 (afgerond); Realisatiefase (tijdelijke VRI Slaperstil) - voordracht 84/2016 (afgerond); Realisatiefase (fase 1 Groningen-Nieuwklap) - voordracht 34/2018
Stand van zaken januari 2023	<p>Op 3 oktober 2018 hebben Provinciale Staten een realisatiebesluit genomen voor de eerste fase. In deze voordracht is ook ingegaan op de fasering van het project N355 Zuidhorn-Groningen en de gewijzigde planning van dit project.</p> <p>Als onderdeel van de grootschalige woningbouwontwikkelingen aan de westflank van de stad Groningen is in 2022 een quickscan uitgevoerd voor de toekomstige verkeerssituatie in het gebied. Hieruit komt onder meer naar voren dat het verkeer vastloopt op de Westelijke Ringweg Groningen en op de N355. Uit deze quickscan - waarin de maatregelen fase 1 N355 reeds zijn opgenomen - blijkt dat met de intensievere woningbouwontwikkelingen aan de westkant van de stad Groningen, de doorstromingsproblematiek voor het OV en autoverkeer op de N355 verder toeneemt. Het is daarmee de vraag of de eerder vastgestelde uitgangspunten nog actueel zijn en de doelstellingen van het project (verbeteren doorstroming van het OV, verkeer en veiligheid) op termijn wel realiseerbaar zijn. We lassen daarom een processtap in om de uitgangspunten en doelstellingen van het project te herijken, waarbij tevens wordt onderzocht of de maatregelen van fase 1 No-Regret kunnen worden uitgevoerd. We betrekken de problematiek op de N355 nauw bij het MIRT-onderzoek en de brede opgave aan de westkant van de stad Groningen (zie toelichting bij project Ring West Verbindt). Onderdeel van de processtap is het opstellen van een Integraal ruimtelijk kader Westflank dat als basis kan dienen voor het MIRT-onderzoek.</p>

Project 21: Wegverbinding Groningen-Delfzijl (N360) - FYSIEK AFGEROND

Probleem/doel	<p>Aanleiding voor de in 2007 gestarte planstudie zijnde toenemende doorstromingsproblemen op het traject Ten Boer-Groningen, alsook de behoefte aan een actuele visie op functie en bijpassende vormgeving op de gehele route.</p> <p>Tevens is gestudeerd op de mogelijkheden en effecten van een eventuele kortsluiting tussen de N360 en de Eemshavenweg (N46) al dan niet in combinatie met capaciteitsverruiming van de Eemshavenweg tussen Bedum en Groningen.</p> <p>Projectdoel: Met de keuze van de Staten in 2012 voor een sober pakket is de doelstelling gewijzigd in een keuze voor verbeteren van verkeersveiligheid en leefbaarheid met zoveel mogelijk handhaven van doorstroming.</p>
Projectfase	Realisatiefase - voordracht 52/2013
Stand van zaken januari 2023	Het project is afgerond, zijnde de veertien deelprojecten zoals genoemd in de voordracht. Laatste deelproject was de bushalte Winneweer, dit is in 2022 afgerond. De administratieve afronding loopt nog.

Project 22: Reactivering spoorlijn Veendam-Stadskanaal (v/h Bereikbaarheid Veenkoloniën)

Probleem/doel	<p>In de Veenkoloniën is behoefte aan een spoorverbinding tussen Veendam en Stadskanaal om de vitaliteit van dit gebied te behouden en te versterken. De lijn Zuidbroek-Veendam is in 2011 als eerste stap op de corridor al gereactiveerd en is een groot succes: het aantal reizigers per trein is hoger dan (op grond van het vroegere aantal busreizigers) werd verwacht. Voor Stadskanaal (en omgeving) wordt eenzelfde succes van het spoor verwacht. Hiertoe is in het Convenant Regiospecifiek Pakket Zuiderzeelijn ook een bedrag opgenomen om de spoorlijn tot Stadskanaal te reactiveren.</p> <p>Projectdoel: Bieden van een goede treinverbinding tussen Stadskanaal en Groningen in beeld is die bijdraagt aan de regionale ontwikkeling en ontsluiting van Oost-Groningen.</p>
Projectfase	Realisatiefase - voordracht 2019-020233
Stand van zaken januari 2023	<p>Op 27 mei 2019 hebben Provinciale Staten het besluit genomen om de spoorlijn te reactiveren. Vanwege de eerdere onzekerheid over de spoorstatus en daardoor medewerking van ProRail zijn nog niet alle projectstappen samen met ProRail doorlopen. ProRail heeft de voorkeursoplossing van de provincie uitgewerkt. Rond de zomer 2022 is een voorkeursbeslissing genomen en het project een fase verder gebracht richting realisatie. Met betrekking tot het verschil in het beschikbaar gestelde realisatiebudget in 2019 en de ingeschatte investeringskosten uit de verkenning wordt aangesloten op de aangenomen motie over de Nedersaksenlijn door de Tweede Kamer naar aanleiding van het BO MIRT najaar 2022. Hierin is gesteld dat er door het Rijk gezamenlijk gezocht moet worden naar een oplossing voor de ontbrekende financiële middelen om de spoorverbinding Veendam-Stadskanaal te reactiveren. Dit vormt dan fase 1 van de Nedersaksenlijn. Bij de Voorjaarsmonitor 2023 moet hierover meer duidelijkheid zijn.</p> <p>Met betrekking tot de realisatie is besloten dat de spoorlijn voorzien zal worden van een ERTMS-beveiliging en hierdoor ook aan zal sluiten op de planning behorend bij de uitrol van ERTMS (European Rail Traffic Management System) voor de noordelijke lijnen. Hierdoor zal de indienststelling van de spoorlijn niet voor 2026 plaatsvinden.</p>

Project 23: Bedum - oostelijke ontsluiting

Probleem/doel	<p>Vrachtverkeer (met name van de zuivelfabriek) zorgt in toenemende mate voor leefbaarheids- en verkeersveiligheidsproblemen in het dorp Bedum. Door de aanleg van de oostelijke ontsluitingsweg Bedum ontstaat een rechtstreekse aansluiting van de Eemshavenweg (N46) naar de zuivelfabriek, waardoor het dorp Bedum wordt ontlast.</p> <p>Projectdoel: Verbeteren verkeersveiligheid en leefbaarheid in Bedum.</p>
Projectfase	Realisatiefase - voordracht 83/2016
Stand van zaken januari 2023	<ul style="list-style-type: none"> • Fase 1, weggedeelte tussen N993-spoorviaduct is gereed: voor dit weggedeelte wordt de overeenkomst Eigendom, Beheer en Onderhoud opgesteld voor de overdracht naar Beheer en Onderhoud van de provincie inclusief de overdracht van de voormalige provinciale weg N993 naar de gemeente. • Fase 2, Spooronderdoorgang (ProRail/BAM): Het werk is gereed en is overgedragen naar de provincie voor wat betreft het provinciale gedeelte. De betonconstructie met de fundering van de spooronderdoorgang blijft eigendom van ProRail. • Fase 3a, klapbrug en het aansluitende wegendeel tot Ter Laan (Strukton/Machiefabriek Emmen): De onderbouw van de brug is gereed. De plaatsing van de bovenbouw vindt plaats in maart 2023. De brug is gereed in april 2023. • Fase 3b: (weggedeelte tussen spooronderdoorgang en klapbrug); De onteigeningsprocedure is nog niet afgerond. Nadat de gronden in eigendom zijn, kan de aanbestedingsprocedure, en daarna de realisatie, van fase 3b worden gestart. De gehele weg kan daardoor op zijn vroegst in oktober/november van 2023 in gebruik worden genomen, echter afhankelijk van het wel of niet in cassatie gaan.

Project 24: Doortrekken spoorlijn Roodeschool naar de Eemshaven - AFGEROND

Projectfase	Afgerond, zie Voortgangsrapportage RSP/MITbij Jaarstukken 2021.
-------------	---

Project 25: Verbetering busverbinding corridor West - FYSIEK AFGEROND

Probleem/doel	<p>De westcorridor van Groningen (richting Leek en Roden) is de enige corridor die niet ontsloten is door spoor. De mogelijk beschikbare budgetten maken dat een spoor- of tramverbinding niet reëel is. Het verbeteren van de busverbinding op deze corridor is de enige (resterende) kans om het openbaar vervoer op deze corridor vorm te geven.</p> <p>Projectdoel: Het optimaliseren van het OV op de westelijke corridor. Dit zal vormgegeven worden door optimalisatie van de busverbinding. Hoofddoel hierbij is verbeteren van de reistijd (reistijdwinst boeken), het verbeteren van de betrouwbaarheid (met name in de spits), het vergroten van de toekomstbestendigheid, het verbeteren van de informatievoorziening (middels hoge DRIS-dichtheid) en de halte kwaliteit. Daarnaast zal gekeken worden naar overige bushaltes op de westelijke corridor (bijvoorbeeld behoefte aan fietsstalling en parkeergelegenheden)</p>
Projectfase	Realisatiefase - voordracht 4/2014 en voordracht 43/2015
Stand van zaken januari 2023	Het project is vrijwel afgerond, op enkele administratieve zaken na.

Project 26: Hoogwaardige fietsverbinding Leek-Groningen

Probleem/doel	<p>De kwaliteit van de fietsverbinding tussen Leek en Groningen laat te wensen over. Onder meer de verkeersveiligheid, comfort en aantrekkelijkheid zijn een probleem. Fietsers maken nu gebruik van grotendeels dezelfde infrastructuur als het overige verkeer.</p> <p>Projectdoel: Ontwikkelen van een hoogwaardige fietsverbinding om daarmee het gebruik van de (elektrische) fiets tussen Leek en Groningen te stimuleren en de verkeersveiligheid te verbeteren.</p>
Projectfase	Realisatiefase - voordracht 19/2020
Stand van zaken januari 2023	Op 10 juni 2020 hebben Provinciale Staten met hun besluit over voordracht 19/2020 een realisatiebesluit genomen. Dit besluit heeft geresulteerd in een doorfietsroute aan de zuidzijde van de A7. Daarbij voorziet het plan vanaf Lettelbert in twee verschillende routes richting Leek en een toekomstig fietspad op de Zonnewal bij Oostwold. Er is een beeldkwaliteitsplan opgesteld om de route goed in te passen. Er ligt een Voorlopig Ontwerp (VO) voor het hele tracé en het Definitief Ontwerp (DO) is ook bijna rond op de aanlanding in Groningen na. Met de gemeente Groningen onderzoeken we hier nog een optimalisatie. Voor het westelijk deel van de doorfietsroute wordt in 2023 gestart met de aanbesteding en de uitvoering. Vanwege gestegen bouwkosten is extra geld nodig. Hierover zijn we met de projectpartners (Rijkswaterstaat Noord-Nederland en de gemeenten Groningen, Noordenveld en Westerkwartier) in gesprek. Op een (oostelijk) deel loopt de grondverwerving moeizaam. Het verleggen van kabels en leidingen ligt formeel bij de projectpartners omdat zij grondeigenaar zijn. We stellen een overeenkomst op om onder meer over dit punt afspraken te maken.

Project 27: Blauwe Loper - FYSIEK AFGEROND

Probleem/doel	<p>Zowel provincie als de gemeente Oldambt wil stimuleren dat de bewoners van Winschoten en Blauwestad van elkaars voorzieningen gebruik maken. Gezien de relatief korte afstand vinden gemeente en provincie het dan ook gewenst om in te zetten op een directe verbinding voor fietsers en voetgangers. Deze verbinding is er op dit moment echter nog niet. De A7, het Oldambtmeer, het Winschoterdiep en een ecologische verbindingzone vormen een grote barrière.</p> <p>Projectdoel: Het opheffen van de barrière tussen Winschoten en Blauwestad voor fietsers en voetgangers.</p>
Projectfase	Realisatiefase - voordracht 2/2017; Fysiek afgerond.
Stand van zaken januari 2023	Het project is afgerond en de Pieter Smitbrug is overgedragen aan de gemeente Oldambt.

Project 28: Zwolle-Herfte - AFGEROND

Probleem/doel	<p>Zwolle behoort tot de belangrijkste spoorknooppunten in Nederland en vervult een cruciale functie als scharnier tussen het spoorwegnetwerk van de brede Randstad en dat van de vier provincies Groningen, Fryslân, Drenthe en Overijssel. In Zwolle komen vijf Intercity-verbindingen en drie regionale spoorlijnen samen.</p> <p>Op dit moment zijn niet alle overstappen op station Zwolle ideaal, doordat treinen niet tegelijk kunnen in- en uitrijden. Dit leidt voor sommige treinen tot lange wachttijden op station Zwolle, waardoor overstappen in Leeuwarden en Groningen onder druk komen te staan.</p> <p>Daarnaast hebben de treinen uit Leeuwarden en Groningen een conflict met de trein naar Emmen.</p> <p>Projectdoel: Het opheffen van het conflict van de IC's naar Groningen en Leeuwarden met de lijn naar Emmen, het realiseren van een goede kwaliteit van de 'overstapknoop' te Zwolle en het verkorten van de reistijd tussen Zwolle en Leeuwarden/Groningen, zodat ook op deze stations goede overstappen ontstaan.</p>
Projectfase	Realisatiefase - voordracht 14/2014
Stand van zaken januari 2023	<p>Met het besluit over voordracht 14/2014 over Zwolle Spoor, inclusief Zwolle Herfte, hebben Provinciale Staten besloten tot een financiële bijdrage aan dit project.</p> <p>Opdrachtgever aan ProRail was het ministerie van IenW. In 2021 is het aantal sporen tussen Zwolle en Herfte verdubbeld naar vier sporen en is de spoordive-nder bij Herfte in 2021 in gebruik genomen. Met het voldoen van onze financiële bijdrage is het project voor ons administratief afgerond.</p>

Project 29: Hoogezand Knijpsbrug en omgeving

Probleem/doel	<p>Hoogezand-Sappemeer is met infrastructuur als het Winschoterdiep, de spoorlijn Groningen-Veendam-Leer (D), de A7 en Hoofdstraat/Meint Veningastraat van oudsher oost-west georiënteerd. Gelijktijdig heeft Hoogezand-Sappemeer, met bijna 35.000 inwoners, maar een beperkt aantal noord-zuid verbindingen die intensief gebruikt worden.</p> <p>Hierdoor ontstaan flinke doorstromingsproblemen waarbij de noord-zuid verbindingen bij de Rengersbrug en in het bijzonder Knijpsbrug in het oog springen.</p>
Projectfase	Verkenningfase - voordracht 30/2016; Planuitwerkings- en realisatiefase - voordracht 2020-114506.
Stand van zaken januari 2023	<p>Provinciale Staten hebben op 1 juni 2016 ingestemd met voordracht 30/2016, waarmee dit project is opgenomen in de verkenningfase van het MIT.</p> <p>Tijdens de stuurgroep overleg van 9 mei 2019 zijn de voorkeursvarianten vastgelegd. Begin 2023 worden de Samenwerkingsovereenkomst en overeenkomst Eigendom Beheer en Onderhoud opgesteld. In 2020 zijn digitale informatiebijeenkomsten georganiseerd voor de omgeving. Voor de locatie 2 (Rengersbrug) is de realisatie uitgevoerd gelijktijdig met groot onderhoud van de N386. Voor de overige drie locaties lag op 3 februari 2021 een planuitwerkings- en realisatiebesluit in Provinciale Staten.</p> <p>De Samenwerkingsovereenkomst is door de drie partijen ondertekend. Op verzoek van gemeente Midden-Groningen wordt locatie Kerkstraat on-hold gezet. Locatie Zwedenbrug is voorjaar 2022 gerealiseerd. Ondertussen zijn met Rijkswaterstaat een aantal (terugkomende) discussiepunten over ontwerp-uitgangspunten voor locatie Knijpsbrug (rotondecomplex en afrit A7) nagenoeg afgerond. Uitvoering locatie Knijpsbrug staat voorlopig voor najaar 2023 gepland.</p>

Project 30: Doorfietsroute Groningen-Haren(-Zuidlaren) - AFGEROND

Projectfase	Afgerond, zie Voortgangsrapportage RSP/MIT, Rekening 2019.
-------------	--

Project 31: Verkeersknoop Winschoten-A7 (Blauwe Roos)

Probleem/doel	De verkeersknoop Winschoten-A7 heeft een belangrijke ontsluitingsfunctie voor Winschoten en het Oldambt. Uit diverse onderzoeken is gebleken dat de doorstroming op het gedeelte tussen de rotondes en ten zuiden van de rotonde Beertsterweg-Oostelijke Rondweg te wensen overlaat, mede als gevolg van de beweegbare brug over het Winschoterdiep (Beertsterbrug).
Projectfase	Verkenningfase voor aanpassingen aan de bestaande infrastructuur; Planuitwerkingsfase voor no-regret-maatregelen - voordracht 2020-001718
Stand van zaken januari 2023	<p>Op 10 juni 2020 hebben Provinciale Staten een opname- en acceptatiebesluit genomen voor het project Verkeersknoop aansluiting A7 Winschoten. De verkenningfase wordt beperkt tot aanpassing aan de bestaande infrastructuur.</p> <p>Ook hebben Provinciale Staten toen een planuitwerkings- en reserveringsbesluit genomen voor no-regret-maatregelen aan de Blauwe Roos. Deze worden nu voorbereid. Naar verwachting wordt in april 2023 het realisatiebesluit voorgelegd.</p> <p>Dit betreft de volgende maatregelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ombouwen noordelijke rotonde tot turborotonde; • Bypass noordelijke rotonde (Groningen-Winschoten); • Aanpak Mobiliteitsmanagement Groningen Bereikbaar; • Onderzoek spitsuursluiting recreatievaart; <p>Uitvoering staat gepland voor eind 2023/begin 2024. Twee jaar na realisatie van de maatregelen wordt een evaluatie uitgevoerd met de betrokken partijen.</p>

Nr.	Projecten	Bedrag RSP prijsspeil 2022 (€ mln.)	Bedrag MIT prijsspeil 2022 (€ mln.)	Totaal bedrag prijsspeil 2022 (€ mln.)	Gerealiseerd t/m 2022	Aangevane verplichtingen	Verkenning	Plan-uitwerking	Realisatie
1	Zuidelijke Ringweg (RSP)	785,0		785,00	559	226	Afgerond	Afgerond	2015-2024
2	Spoor Leeuwarden-Groningen (RSP)	75,3		75,30	70,3	0	Afgerond	Afgerond	2014-2021
3	Spoor Groningen-Veendam (RSP)	17,1		17,10	17,1	0	Afgerond	Afgerond	Afgerond
4	Infra Q-liners en HOV-bus Transferia en busstations (RSP)	55,4		55,40	55,4	0	Afgerond	Afgerond	2011-2023
5	Facelift noordelijke stations (RSP)	5,7		5,70	5,7	0	Afgerond	Afgerond	Afgerond
	Bereikbaarheid Lauwersmeergebied	38,0		38,00	37,8	0,2			
	□ Mensingeweer-Ranum en fietspad Mensingeweer-Baflor						Afgerond	Afgerond	2013-2016
	□ Verkeersonveiligheid noordelijk deel						Afgerond	Afgerond	2016-2023
6	+ Doorfietsroute Winsum-Groningen								
	+ Noordelijke ontsluitingsweg Ranum-Onderdendamsterweg								
	+ Verbetering doorstroming en verkeersonveiligheid zuidelijk deel incl. aansluiting Noorderhoogebrug								
	+ Herinrichting Winsum								
	+ Adorp en Sauwerd								
7	OV-bereikbaarheid Stad	10,2		10,2	10,2	0	Afgerond	Afgerond	2013-2023
8	Eindbeeld N366		19,0	19,0	16,5	1,1	Afgerond	Afgerond	2005-2023
9	Rondweg Zuidhorn (N355) en beweegbare brug Zuidhorn		4,5	4,5	4,5	0	Afgerond	Afgerond	Afgerond
10	Bruggen Aduard-Dorkwerd		17,0	17,0	15,5	0	Afgerond	Afgerond	Afgerond
11	Oostelijke Ringweg		0,7	0,7	0,4	0	Afgerond	Afgerond	Afgerond
12	Doorfietsroute Ten Boer-Groningen.		2,0	2,0	1,5	0,5	Afgerond	Afgerond	2016-2024
13	Dynamisch Verkeersmanagement		11,3	11,3	9,2	2,1	Afgerond	Afgerond	2013-2020
14	Aanpak MIT - Instandhoudingsknelpunten		13,1	13,1	12,5	0	Afgerond	Afgerond	Afgerond
15	Spoorzone Groningen (RSP)	225,3	0,0	225,3	143,9	81,4	Afgerond	Afgerond	2016-2026
16	Ring west verbindt		25,5	25,5	0,9	0,0	2020-2024	2024-2028	2028-2035
17	Verdubbeling N33 Midden	1,1	24,1	25,2	6,4	18,9	Afgerond	2018-2021	2022-2024
18	Maatregelen reistijdverkorting Groningen-Leer-Bremen	41,6	4,0	45,6	22,7	13,0	Afgerond	Afgerond	2018-p.m.
19	Wegverbinding Groningen-Zuidhorn (N355): Fase 1		8,6	8,6	8,6	0,0	Afgerond	Afgerond	2019-p.m.
	Vervolgfases						p.m.	p.m.	p.m.
20	Groningen-Delfzijl (N360)		3,5	3,5	3,6	0,0	Afgerond	Afgerond	Afgerond
21	Reactivering spoorlijn Veendam-Stadskanaal (RSP)	61,8	8,5	70,3	3,3	0	Afgerond	Afgerond	2019-2026
22	Bedum - Oostelijke ontsluiting (onderdeel van project 6)	14,0		14,0	13,3	0,7	Afgerond	Afgerond	2016-2023
23	Doortrekken spoorlijn Roodeschool-Eemshaven		6,2	6,2	5,4	0,8	Afgerond	Afgerond	Afgerond
24	Hoofdontsluiting Leek-Roden; Verbetering busverbinding corridor West	7,7	2,2	9,9	5,7	4,2	Afgerond	Afgerond	Afgerond
25	Doorfietsroute Leek-Groningen		7,8	7,8	7,8	-0,1	Afgerond	2016-2020	2020-2024
26	Blauwe Loper		4,6	4,6	4,6	0,0	Afgerond	Afgerond	Afgerond
27	Zwolle-Herfte	10,0		10,0	10,0	0,0	Afgerond	Afgerond	Afgerond
28	Hoogezand Knijpsbrug en omgeving		1,5	1,5	1,5	0,0	2016-2020	2020-2021	2021-2023
29	Doorfietsroute Groningen-Haren(-Zuidlaren) (projecttrekker gemeente Groningen)		0,9	0,9	0,9	0,0	Afgerond	Afgerond	Afgerond
	Verkeersknoop Winschoten - A7 (Blauwe Roos)								
31	- Aanpassing bestaande infrastructuur						2020-p.m.	2020-2022	2024-p.m.
	- No-regretmaatregelen								
	Totaal	1.348,2	164,8	1.513,0	1.054,2	348,8			

Overzicht RSP-projecten: Voornaamste risico's per project

Generieke risico's

De volgende risico's zijn momenteel voor alle projecten van toepassing:

- Vertraging door stagnerende grondverwerving;
- Kans op vertraging en/of extra kosten als gevolg van de coronapandemie en personeelsschaarste;
- Stijgende grondstof- en energieprijzen door de oorlog in Oekraïne.

In de risicoservering van de projecten houden we hier ook rekening mee.

Voor het RSP-programma geldt in zijn algemeenheid dat kostenstijgingen als gevolg van bijvoorbeeld onvoorziene omstandigheden en wijziging van de scope van projecten binnen het beschikbare RSP-budget moeten worden opgevangen.

Concrete Projecten	trekker	(voornaamste) overige partijen	risico
Aanpak Ring Zuid (A7 Zuidelijke Ringweg Groningen fase 2)	RWS	provincie Groningen, gemeente Groningen en Combinatie Herepoort	<ul style="list-style-type: none"> • Overschrijding risicoservering opdrachtgeversrisico's • Dwangpunten planning worden niet gehaald.
Spoor Leeuwarden - Groningen	Provincies Groningen en Fryslân	gemeenten en ProRail	<ul style="list-style-type: none"> • Geen bijzondere risico's meer, project zit in de afronding.
Spoor Groningen-Veendam	provincie	Project is inmiddels gerealiseerd.	
Infra Q-liners en HOV-bus / Transferia en busstations	provincie	gemeenten, Rijk, Regio Groningen-Assen	<ul style="list-style-type: none"> • Geen financiële risico's; bijdragen per project zijn gemaximeerd.
Facelift Noordelijke Stations	provincie	Project is inmiddels gerealiseerd.	

Projecten Regionaal Mobiliteitsfonds	trekker	(voornaamste) overige partijen	risico
Groningen Spoorzone	provincie	gemeente Groningen, ProRail, NS, Rijk	<ul style="list-style-type: none"> • Het niet halen van treinvrije periodes • Druk op de uitvoeringskosten • Technisch inhoudelijke risico's
Bereikbaarheid Lauwersmeergebied Mensingeweer-Ranum en fietspad Mensingeweer-Baflo	provincie	Beide projecten zijn inmiddels afgerond.	
Veiliger maken zuidelijk deel N361 Herinrichting Adorp, Sauwerd en Winsum en verbeteringsmaatregelen N361	provincie	Dit project is inmiddels gerealiseerd.	
Veiliger maken noordelijk deel N361	provincie	gemeenten, Regiopolitie	<ul style="list-style-type: none"> • Geen andere dan de generieke risico's
Doorfietsroute Groningen-Winsum N361	provincie	gemeenten, Regio Groningen-Assen	<ul style="list-style-type: none"> • Geen andere dan de generieke risico's
Bedum - oostelijke ontsluiting	provincie	gemeente Bedum, Friesland Campina Domo, ProRail, ministerie IenW	<ul style="list-style-type: none"> • Grondenverwerving ter plaatse van locatie fase 3 lukt niet: gevolg opstarten onteigeningsprocedure en daardoor verlate ingebruikname ontsluitingsweg

Reactivering spoorlijn Veendam-Stadskanaal	provincie	gemeenten, ProRail, STAR, ministerie IenW, ILT (Inspectie Leefomgeving en Transport)	<ul style="list-style-type: none"> • Langere doorlooptijd en/of hogere kosten als gevolg van juridische vormgeving (bijzondere situatie dat stoomtreinen en reguliere treinen van hetzelfde spoor gebruik gaan maken) en (veiligheids)consequenties voor de operatie. • Draagvlak ProRail/ILT voor voorkeursoplossing. • Hogere realisatiekosten als gevolg van strengere technische eisen en veiligheidseisen aan spoorse infra (baanlichaam, kunstwerken, overwegen e.d.) onder andere als gevolg van landelijke problematiek met betrekking tot spoorse infra.
Openbaar vervoer in stad Groningen	provincie en gemeente Groningen	Dit project is inmiddels gerealiseerd.	
Verbetering busverbinding corridor West	provincie	Dit project is inmiddels gerealiseerd.	
Spoor Zwolle-Herfte	ministerie IenW	Dit project is inmiddels gerealiseerd.	
N33 Midden	provincie en RWS	ministerie IenW, provincie en gemeenten	<ul style="list-style-type: none"> • Vertraging doordat de financiële dekking voor het project niet tijdig is hersteld en/of als gevolg van regelgeving stikstof • Ambities duurzaamheid en vergroening niet kunnen waarmaken • Budget en planning staan onder druk • Draagvlak omgeving vasthouden, toenemende onzekerheid doordat betrokkenen niet weten waar ze aan toe zijn
Wunderline	provincie	ProRail, ministerie IenW, Duitse partners	<ul style="list-style-type: none"> • Hersteltijd van de Friesenbrücke. Belangrijke mijlpaal voor de planning is 2024, wanneer de Friesenbrücke weer hersteld moet zijn. • Rondkomen financiering in Nederland en Duitsland voor bouwstap 2. • Baanstabieleit. • Dekking exploitatie van de Wunderline.

5. Voortgangsrapportage infrastructurele werken

Inleiding

Conform de afspraken gemaakt in de vergadering van het presidium van 29 januari 2014 wordt de voortgangsrapportage infrastructurele werken in afgeslankte vorm als bijlage bij de Jaarstukken 2022 opgenomen.

Soort projecten en getoonde informatie

De rapportage bevat projecten die door de afdeling Mobiliteit projecten worden uitgevoerd. Het zijn projecten die als scope nieuwbouw, bijvoorbeeld de aanleg van rotondes en het verbreden van een weg maar ook regulier onderhoud kunnen hebben. De volgende programma's liggen ten grondslag aan de in de rapportage opgenomen projecten:

- MIT/RSP (Meerjarenprogramma Infrastructuur en Transport / Regiospecifiek Pakket)
- Meerjarenprogramma beheer en onderhoud provinciale infrastructuur

Fase

De kolom Fase laat de projectfase zien waarin de projecten zich bevinden. Bij de voordracht MIT/RSP (nummer 2011/41) zijn verschillende fasen gedefinieerd waarin een project zich kan bevinden. Hierbij wordt aangesloten in deze rapportage.

Budget

De kolom Budget laat de totale financiering/raming van een project zien.

Realisatie

De kolom Realisatie laat zien welke verplichtingen er reeds zijn aangegaan maar nog niet betaald en wat er reeds is uitgegeven ten behoeve van de realisatie van het project.

Saldo

De kolom Saldo laat zien wat het verschil is tussen het budget en de realisatie.

Voortgang projecten

De voortgang van een project wordt aangegeven bij het kopje Gereed. Wij onderscheiden daarbij vier categorieën: < 25%, ca. 25%, ca. 50% en ca. 75% gereed.

Rapportage

De rapportage bevat twee onderdelen, te weten:

- A. Voortgang provinciale infrastructurele werken aan wegen en vaarwegen
- B. Infrastructurele werken en Social Return on Investment (SROI)

Voortgang provinciale infrastructurele werken aan wegen en vaarwegen

Project:	100258: Herinrichting N361 Winsum		
Omschrijving	De N361 in de bebouwde kom van Winsum wordt heringericht waarmee een verbetering van de verkeersleefbaarheid en de veiligheid wordt beoogd.		
Planning	Fase	Start	Einde
	Realisatie - voorbereiding	2020	2023
Financiën	Budget	Realisatie	Saldo
Gereed: 75%	€ 4.016.000	€ 2.515.010	€ 1.500.990

Project:	100378: Knijpsbrug e.o.		
Omschrijving	Met het project Knijpsbrug e.o. wordt de verkeerssituatie rond de A7 bij Hoogezand sterk verbeterd. De aanpassingen zorgen voor een verbetering van de verkeersveiligheid, leefbaarheid, bereikbaarheid en oversteekbaarheid.		
Planning	Fase	Start	Einde
	Realisatie - voorbereiding	2021	2023
Financiën	Budget	Realisatie	Saldo
Gereed: < 25%	€ 4.688.698	€ 822.590	€ 3.866.108

Project:	100443: Reconstructie Ellerhuizerbrug		
Omschrijving	Fundering van het monument vervangen en groot onderhoud van de volledige brug uitvoeren		
Planning	Fase	Start	Einde
	Uitvoering - Realisatie	2021	2023
Financiën	Budget	Realisatie	Saldo
Gereed: < 25%	€ 2.790.000	€ 891.227	€ 1.898.773

Project:	100532: Groot onderhoud N999 Garsthuizen-Zandeweer		
Omschrijving	Het gereed maken van het wegvak km 6,95 - km 11,1 voor het verlengen van de levensduur met 20 jaar		
Planning	Fase	Start	Einde
	Uitvoering - Realisatie	2021	2022
Financiën	Budget	Realisatie	Saldo
Gereed: 75%	€ 1.508.717	€ 1.315.198	€ 193.519

Project:	100291: Doorfietsroute Groningen-Leek		
Omschrijving	Realisatie van de doorfietsroute (voorheen Fietsroute Plus) Groningen-Leek		
Planning	Fase	Start	Einde
	Realisatie-voorbereiding	2021	2023
Financiën	Budget	Realisatie	Saldo
Gereed: < 25%	€ 13.400.000	€ 1.608.000	€ 11.792.000

Project:	100543: Fiets-/voetgangersbrug Zoutkamp		
Omschrijving	Realisatie van een vrij liggend fiets- en wandelbrug naast de bestaande verkeersbrug over het Reitdiep in Zoutkamp		
Planning	Fase	Start	Einde
	Realisatie-voorbereiding	2022	2023
Financiën	Budget	Realisatie	Saldo
Gereed: < 25%	€ 3.866.588	€ 266.307	€ 3.600.281

Project:	100561: N378 Stadskanaal-Gasselternijveen		
Omschrijving	Groot onderhoud met de volgende koppelkansen: onderhoud aan een brug, aanpak schoolzone, onderhoudswerk voor gemeente Stadskanaal en provincie Drenthe		
Planning	Fase	Start	Einde
	Uitvoering - Realisatie	2022	2023
Financiën	Budget	Realisatie	Saldo
Gereed: ca. 75%	€ 771.310	€ 697.402	€ 73.908

Project:	100255: Oostelijke ontsluitingsweg Bedum		
Omschrijving	Realisatie van de Oostelijke ontsluitingsweg tussen de N993 en de N995 bij Bedum. Onderdeel van de rondweg is een onderdoorgang bij het spoor en een beweegbare brug over het Boterdiep.		
Planning	Fase	Start	Einde
	Uitvoering - Realisatie	2019	2023
Financiën	Budget	Realisatie	Saldo
Gereed: ca. 75%	€ 17.658.567	€ 15.240.578	€ 2.417.989

Project:	100159: N355 Groningen-Zuidhorn		
Omschrijving	Realisatie eerste fase van een parallelweg en opheffen van aansluitingen langs de N355 Groningen-Zuidhorn.		
Planning	Fase	Start	Einde
	Uitvoering - Realisatie	2020	2023
Financiën	Budget	Realisatie	Saldo
Gereed: < 25%	€ 17.165.000	€ 3.353.245	€ 13.811.755

Project:	100371: Rondje Lauwersmeer		
Omschrijving	Het Rondje Lauwersmeer verbetert de beleving van de bijzondere natuurwaarden in en rondom het Nationaal Park Lauwersmeer. Er wordt geïnvesteerd in het versterken van het routegebonden aanbod, in nieuwe beleefplekken en in de herkenbaarheid en beeldkwaliteit van het Lauwersmeer voor verschillende doelgroepen.		
Planning	Fase	Start	Einde
	Uitvoering - Realisatie	2017	2023
Financiën	Budget	Realisatie	Saldo
Gereed: ca. 75%	€ 3.272.220	€ 3.282.862	€ 353.320

Project:	100546: Groot onderhoud fietspaden 2021-2024		
Omschrijving	Groot onderhoud aan verschillende fietspaden		
Planning	Fase	Start	Einde
	Uitvoering - Realisatie	2021	2023
Financiën	Budget	Realisatie	Saldo
Gereed: ca. 75%	€ 874.382	€ 311.183	€ 563.199

Project:	100207: Baggeren Winschoterdiep		
Omschrijving	Het Winschoterdiep wordt gebaggerd zodat het geschikt is voor klasse IV scheepvaart.		
Planning	Fase	Start	Einde
	Uitvoering - Realisatie	2013	2023
Financiën	Budget	Realisatie	Saldo
Gereed: ca. 75%	€ 11.346.663	€ 10.067.473	€ 1.279.190

Project:	100516: Groot onderhoud N386 Kropswolde - De Groeve		
Omschrijving	Groot onderhoud van de hoofdrijbaan van de N386 Kropswolde - De Groeve voor verlenging van de levensduur met 20 jaar		
Planning	Fase	Start	Einde
	Uitvoering - Realisatie	2021	2023

Financiën	Budget	Realisatie	Saldo
Gereed: ca. 75%	€ 727.877	€ 521.539	€ 206.338

Project:	100542: Groot onderhoud geluidschermen 2021		
Omschrijving	CO2-neutraal vervangen en circulair vervangen van de geluidschermen GS001 GS002 en GS008 langs de N366.		
Planning	Fase	Start	Einde
	Uitvoering - Realisatie	2021	2023
Financiën	Budget	Realisatie	Saldo
Gereed: < 25%	€ 229.800	€ 13.771	€ 216.029

Project:	100420: Kadewerk Noord-Willemskanaal oost incl. fietssnelweg		
Omschrijving	Realisatie van kadeverbeteringswerken langs het Noord-Willemskanaal voor het waterschap en waarbij het huidige fietspad (en fietsbrug) wordt opgewaarderd naar een zogenaamde fietssnelweg tussen Groningen en Assen		
Planning	Fase	Start	Einde
	Uitvoering - Realisatie	2017	2023
Financiën	Budget	Realisatie	Saldo
Gereed: ca. 50%	€ 5.071.900	€ 2.675.903	€ 2.395.997

Project:	100201: Doorfietsroute Groningen - Ten Boer		
Omschrijving	Realisatie van de doorfietsroute (voorheen Fietsroute Plus) tussen Groningen en Ten Boer.		
Planning	Fase	Start	Einde
	Uitvoering - Realisatie	2017	2023
Financiën	Budget	Realisatie	Saldo
Gereed: ca. 75%	€ 4.500.000	€ 2.172.342	€ 2.327.658

Project:	100151: Doorfietsroute Groningen-Winsum (N361)		
Omschrijving	Realisatie van een doorfietsroute (voorheen Fietsroute Plus) tussen Groningen en Winsum. De fietsroute wordt voor het grootste deel aan de westzijde van het spoor aangelegd en doet daarbij de dorpen Adorp en Sauwerd aan.		
Planning	Fase	Start	Einde
	Uitvoering - Realisatie	2019	2023
Financiën	Budget	Realisatie	Saldo
Gereed: ca. 75%	€ 10.940.000	€ 9.294.677	€ 1.645.323

B. Infrastructurele werken en Social Return on Investment (SROI)

Ten behoeve van SROI (Social Return On Investment) zijn bij de uitvoering van een aantal van onze Infrastructurele werken middelen beschikbaar gesteld welke moeten worden ingezet ten behoeve van de terugkeer van werklozen op de arbeidsmarkt.

In de contracten welke wij hebben afgesloten met de opdrachtnemers is opgenomen dat 2% van de aanneemsom moet worden gespendeerd aan de terugkeer van deze mensen op de arbeidsmarkt. In onderstaande tabel is weergegeven om welke werken in 2022 het ging en welke bedragen daarmee gemoeid waren.

Toegepaste Social Return on Investment provincie Groningen in 2022				
Project	Opdrachtnemer	Startdatum	Einddatum	SR-verplichting
Doorfietsroute Groningen-Winsum	BAM infra Regionaal Drachten	1-1-2020	31-12-2022	22.937
Ontmanteling weilanddepot Scheemda	Arcadis Nederland BV	28-9-2020	1-4-2022	6.440
Cyclisch onderhoud bomen 2020-2022	de Vertakking Fryslân bv	1-10-2020	1-10-2024	10.000
Blauwestad: Herinrichting wandelboulevard en parkeerterrein Redersingel	Aannemersbedrijf Koen Meijer bv	16-8-2021	1-5-2022	7.560
Rondweg Bedum: Onderbouw brug Bedum	Strukton Civiel Noord & Oost bv	4-10-2021	1-11-2022	28.740
Aanpak N361 fase 3 Herinrichting Winsum	KWS Infra	1-11-2021	1-11-2023	26.000
Maaien provinciale bermen perceel west	Jelle Bijlsma BV	1-1-2022	31-12-2023	50.000
Maaien provinciale bermen perceel oost	Van der Weerd Grafhorst BV	1-1-2022	31-12-2023	50.000
Blauwestad: Aanbrengen beschoeiingen en watergangen Havenkwartier Midden	Jelle Bijlsma BV	1-2-2022	1-6-2022	23.520
Blauwestad: Onderhoud en opwaarderen meerdere straten	Schagen Infra	1-2-2022	1-8-2022	20.980
Baggerwerkzaamheden Winschoterdiep	J.P. Schilder baggerwerken	23-2-2022	29-7-2022	11.480
Faciliteren fietsoversteek Zwedenbrug (deelproject Knijpslaan Hoogezand)	Oosterhof Holman	6-3-2022	20-5-2022	4.790
Groot onderhoud N362 fase 2	KWS Infra	2-5-2022	30-9-2022	25.000
Groot onderhoud N999 Garsthuizen-Uithuizen	Oosterhof Holman	4-9-2022	4-11-2022	22.940
subtotaal infrastructurele werken				310.387
Concessie 1000 laadpalen Groningen en Drenthe	Alfen ICU BV	1-7-2019	30-6-2022	39.200
Concessie 1000 laadpalen Groningen en Drenthe	Allego B.V.	1-7-2019	30-6-2022	23.000
Gevelrenovatie provinciehuis Groningen	BAM Bouw en Techniek B.V. via GreenFox Social Return	1-4-2021	28-2-2022	129.000
Rondje Lauwersmeer: Uitkijktoren Kollumeroord	Heuvelman Ibis bv.	4-11-2021	13-6-2022	18.960
Blauwestad: Bouw- en woonrijp maken Havenkwartier fase 4	Aannemersbedrijf Koen Meijer bv	4-4-2021	1-3-2022	11.400
Blauwestad: Bouw- en woonrijp maken Kievit fase 2 t/m 5	Jelle Bijlsma BV	1-6-2021	1-8-2022	20.860
Blauwestad: Bouw- en woonrijp maken Funen en Falster 2	Aannemersbedrijf Oosterhuis BV	16-1-2022	1-9-2022	19.880
Blauwestad: Bouw- en woonrijp maken Havenkwartier fase 8	Aannemersbedrijf Oosterhuis BV	1-4-2022	1-12-2022	14.500
Blauwestad: Bouw- en woonrijp maken Het Riet-Noord fase 1	Aannemersbedrijf Oosterhuis BV	1-5-2022	1-6-2023	68.500
Blauwestad: Bouw- en woonrijp maken Vierkant Eiland	Aannemersbedrijf Oosterhuis BV	25-9-2022	31-12-2022	11.100
Blauwestad: Bouw- en woonrijp maken Havenboulevard	Aannemersbedrijf Koen Meijer bv	17-11-2022	14-4-2023	8.560
subtotaal overig				364.960
totaal				675.347

(bedragen in euro's)

6. Voortgangsrapportage Provinciale Meefinanciering

In 2007 is het fonds Provinciale Meefinanciering opgericht. Dit fonds biedt de provincie de mogelijkheid om mee te financieren in belangrijke economisch structuurversterkende projecten. Zo is de afgelopen jaren mee geïnvesteerd in projecten als Smart Industry Hub, Proeftuin 5G, RIG, Music Moves Europe Talent Award en Kiek over Diek. Ook speelt het fonds een cruciale rol bij de financiering van Innovatief en Duurzaam MKB Groningen, noordelijke subsidieregelingen zoals de MKB Innovatie in de Topsectoren (MIT) en de cofinanciering van Interreg en Waddenfondsprojecten en toeristische infrastructuur rond Blauwestad.

Sinds 2007 is vanuit het fonds aan projecten in totaal een bijdrage van bijna € 116 miljoen subsidie toegekend. Dit bedrag is vanuit andere fondsen/overheden met € 512 miljoen opgehoogd. De bijdrage van projecteigenaren en overige investeerders bedraagt € 704 miljoen. De inzet van deze € 116 miljoen zorgt aldus voor een totale investering van ruim € 1,3 miljard in de Groninger economie. Naar verwachting zullen door de projecten in totaal ca. 8000 arbeidsplaatsen worden gecreëerd. Het betreft ca. 1600 directe en 6400 indirecte arbeidsplaatsen. Het fonds vormt hiermee een essentiële en onmisbare schakel in de structuurversterking van de Groninger economie.

Inleiding

Bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2007 hebben Provinciale Staten extra cofinancieringsmiddelen beschikbaar gesteld voor meefinanciering van ruimtelijk-economische projecten. In dit kader is het fonds Provinciale Meefinanciering opgericht.

Bij motie hebben Provinciale Staten in hun vergadering van 17 september 2008 gevraagd om:

- het vaststellen van een beleidsnota waarin wordt vastgelegd hoe Provinciale Staten uitwerking geven aan haar ruimtelijk-economische stimuleringsstaak;
- in deze nota aan te geven hoe de te besteden middelen bijdragen aan de beleidsdoelen die Provinciale Staten in hun programmabegroting hebben vastgesteld;
- jaarlijks informatie te verstrekken over projecten, die onder andere in SNN-verband zijn afgesloten en die mee door de provincie Groningen worden gefinancierd en waarbij wordt aangegeven hoe het uitgevoerde project heeft bijgedragen aan het bereiken van de gestelde beleidsdoelen (o.a. gerealiseerde private cofinanciering en het werkgelegenheidseffect).

Op 18 mei 2009 hebben Gedeputeerde Staten haar reactie gegeven op de motie. Hierbij is toegezegd om jaarlijks te rapporteren over de voortgang van het fonds en de vanuit Groningen gecommitteerde projecten voor Koers Noord, EFRO, Interreg, Waddenfonds etc. waaraan ook een bijdrage uit het fonds is toegekend. Met deze rapportage over de stand van zaken per 31 december 2022 geven wij invulling aan de toezegging.

Opzet en werkwijze

Het doel van het provinciaal ruimtelijk-economisch stimuleringsbeleid is het realiseren van een versterkte duurzame groei van economie en werkgelegenheid. Uitgangspunt daarbij is dat dit plaatsvindt in combinatie met het behoud of het verbeteren van de fysieke (leef)omgeving. Met betrekking tot de invulling van het stimuleringsbeleid wordt een voorkeur uitgesproken voor projecten met een aantoonbare spin-off richting het regionale mkb, voor projecten die bijdragen aan de regionale kennisinfrastructuur of voor projecten die bijdragen aan de versterking van de kwaliteit van het landelijk gebied. Met name subsidieprogramma's als Koers Noord, EFRO en het Just Transition Fund (JTF) bieden momenteel de mogelijkheden om op deze punten te stimuleren met subsidiebijdragen aan concrete projecten. Voor veel van deze projecten wordt provinciale cofinanciering aangewend om de financiering van deze projecten sluitend te maken. Op programmaniveau is een minimum bijdrage uit de regio verplicht, op projectniveau geldt dit niet altijd. Projecten die het best passen binnen de provinciale beleidsdoelen en voldoen aan onderstaande criteria komen met voorrang in aanmerking voor financiering uit het fonds.

CRITERIA:

- **Effectiviteit:**
Voor Koers Noord en OP EFRO moet het in beginsel gaan om structuurversterkende projecten met spin-off voor het mkb, voor de kennisinfrastructuur of voor projecten die bijdragen aan de versterking van de kwaliteit van het landelijk gebied. Prioritair zijn projecten in de sectoren Energie, Life Sciences, ICT en daarnaast ook (vergroening van) de chemiesector in Delfzijl, Agribusiness, Scheepsbouw en Toerisme.
- **Value for money:**
Projecten moeten in de verhouding tussen effecten en kosten voldoende rendement ('value for money') opleveren. Hierbij wordt ook gelet op de relatie tussen private investeringen en publieke uitgaven. Deze laatste verhouding zegt iets over de mate waarin met publieke middelen investeringen in de markt uitgelokt kunnen worden en zegt tevens iets over de bereidheid en acceptatie van projecten in de markt.
- **Kostenefficiency:**
Het project moet doelmatig van opzet zijn en reëel van begroting. De projectopzet moet geen overbodige of onnodige onderdelen bevatten etc.
- **Marktfalen:**
Hierbij gaat het erom dat het te subsidiëren project zonder provinciale (co)financiering niet rond kan komen.
- **Risico's:**
Hierbij wordt gelet op de eventuele risico's oftewel de levensvatbaarheid van het project, dit om te voorkomen dat wordt geïnvesteerd in een project met geen of te weinig rendement.
- **Legitimiteit:**
Hierbij gaat het om de vraag naar de legitimiteit van een provinciale bijdrage in relatie tot de eigen bijdrage van de initiatiefnemer.
- **Overige:**
Projecten moeten van voldoende bestuurlijk belang zijn, uitvoeringsgereed zijn en de totale projectkosten moeten minimaal € 100.000 bedragen teneinde een substantieel effect te kunnen sorteren.

Bovenstaande criteria bieden in de praktijk voldoende sturingsmogelijkheden om selectief en gedoseerd bij te dragen aan projecten.

Voortgang

Totaaloverzicht

Het fonds is onderverdeeld in vier compartimenten. Compartiment A is bedoeld voor projecten die worden gefinancierd door onder andere Koers Noord en OP EFRO. Compartiment B betreft de projecten die worden gefinancierd vanuit Interreg, EU POP en het Waddenfonds. Compartiment C betreft projecten van bijzonder bestuurlijk belang die zonder provinciale cofinanciering niet van de grond komen. Compartiment D betreft procesgeld. Deze middelen worden ingezet om veelbelovende projectideeën uit te laten werken tot subsidiabele projectvoorstellen.

In onderstaande tabel wordt (in euro's) weergegeven hoeveel subsidie eind 2022 vanuit het fonds is verleend en ten laste van welke compartimenten. Opgenomen zijn de projecten waaraan een bijdrage uit het fonds is verleend en waarvan een bijdrage is toegezegd door, of in behandeling is bij, het bijbehorende subsidieprogramma.

Compartiment	Aantal toekenningen	Projectkosten	Toegekend subsidiebedrag	Provinciale meefinanciering
A	175	795.317.275	270.466.958	72.175.230
B	146	494.798.036	229.970.898	35.887.467
C	43	42.340.290	11.692.240	8.256.523
Totaal	364	1.332.455.601	512.130.096	116.319.220

Vanuit het fonds is aan 364 projecten in totaal een bijdrage van € 116 miljoen subsidie toegekend. Uit de andere fondsen (zoals Koers Noord, OP EFRO, Interreg en het Waddenfonds) is € 512 miljoen subsidie aan deze projecten toegekend. De bijdrage van projecteigenaren en overige investeerders bedraagt € 704 miljoen. De totale projectkosten bedragen ruim € 1,3 miljard.

Zoals uit de laatste kolom van bovenstaande tabel kan worden opgemaakt, geschiedt het merendeel van de provinciale meefinanciering ten behoeve van projecten uit compartiment A. Dit is conform de uitgangspunten van het fonds. De totaal toegekende subsidies komen eind 2022 overeen met de verwachting.

Verdeling per compartiment en naar sectoren

Compartiment A

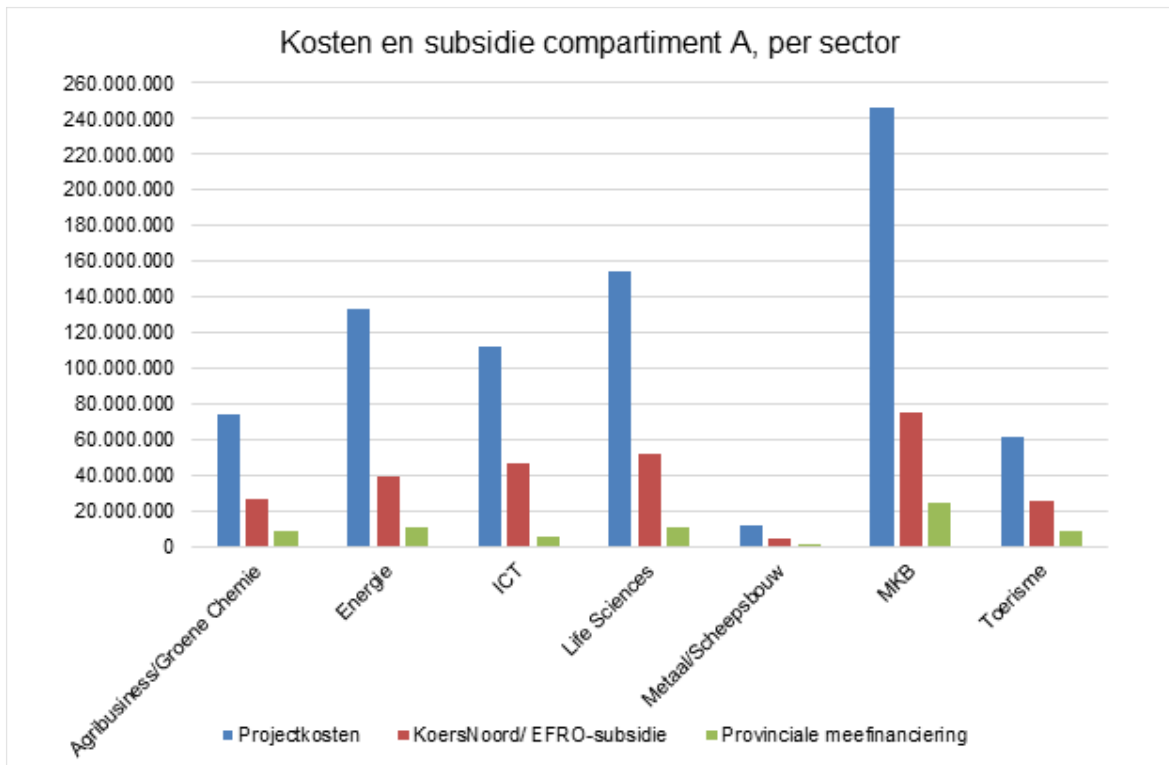
Zoals in de programmabegroting van 2009 is aangegeven, richt de provincie Groningen zich bij projectverwerving en het meefinancieren van projecten uit compartiment A van het fonds bij voorkeur op projecten in de sectoren Energie, Life Sciences, de ICT-sector en Agribusiness. Daarnaast zijn de chemiesector in Delfzijl (en de vergroening hiervan), Scheepsbouw, Toerisme en het mkb belangrijke speerpunten. Dit bouwt voort op de keuzes uit de Beleidsagenda 'Werken aan economische groei' en het programma Groningen@Work.

Compartiment A van het fonds is bedoeld voor de medefinanciering van projecten die passen binnen onder meer economische programma's van het Rijk en/of het EFRO-programma. Op programmaniveau is provinciale cofinanciering een noodzakelijke voorwaarde. Zonder provinciale cofinanciering kan geen gebruik worden gemaakt van de mogelijkheden die economische programma's van het Rijk en het EFRO-programma bieden.

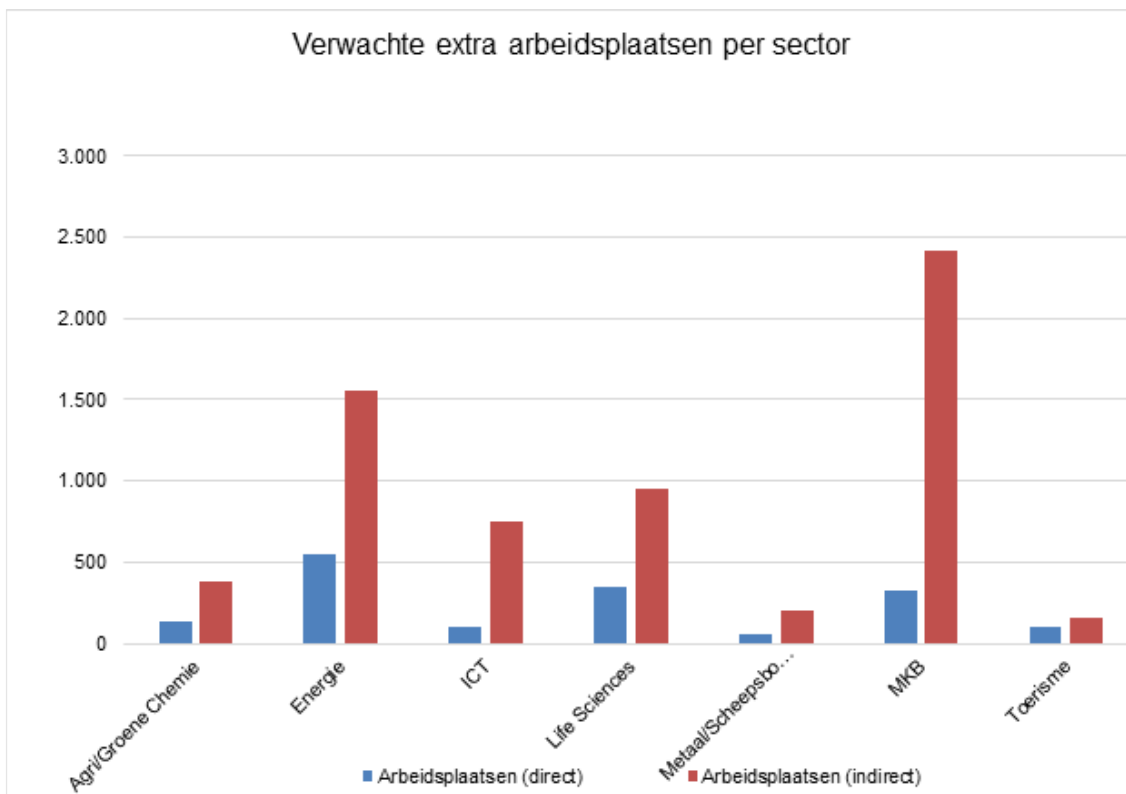
De toegekende middelen (2007 tot en met 2022) uit compartiment A van het fonds zijn als volgt over de sectoren verdeeld:

Sector	Projectkosten	Koers Noord en EFRO-subsidie	Provinciale meefinanciering
Agribusiness/Groene Chemie	74.687.386	26.406.441	8.868.450
Energie	133.449.788	39.123.454	11.464.241
ICT	112.494.379	46.869.569	5.761.502
Life Sciences	154.604.420	52.056.620	11.481.707
Metaal/Scheepsbouw	12.036.557	5.004.533	1.298.814
MKB	246.456.358	75.711.475	24.524.275
Toerisme	61.588.387	25.294.865	8.776.241
Totaal	795.317.275	270.466.958	72.175.230

Zoals uit de tabel blijkt is één provinciale euro uit het fonds goed voor bijna vier euro uit het Koers Noord- of EFRO-programma en bedragen de uitgelokte investeringen meer dan het tienvoudige van de fondsbijdrage. De totale projectkosten, overige subsidies en provinciale meefinanciering per sector worden in onderstaande grafiek weergegeven.

Naar verwachting van de indieners zullen door de projecten in totaal ca. 8000 arbeidsplaatsen worden gecreëerd. Het betreft ca. 1600 directe en 6400 indirecte arbeidsplaatsen. Deze zijn ultimo 2022 als volgt over de sectoren verdeeld:

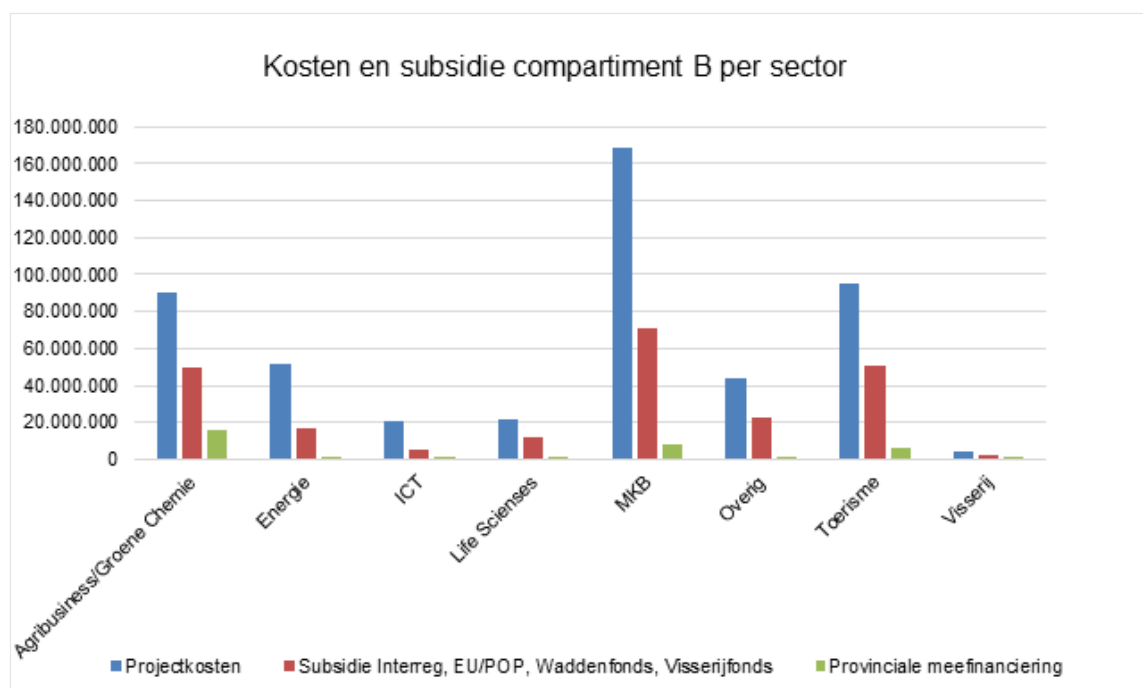

Compartiment B

Compartiment B van het fonds is bedoeld voor de meefinanciering van projecten die passen binnen onder andere het Interreg, EU POP en het Waddenfonds. De toegekende middelen (2007 tot en met 2022) uit compartiment B van het fonds zijn als volgt over de sectoren verdeeld.

Sector	Projectkosten	Interreg, EU POP, Waddenfonds, Visserijfonds	Provinciale meefinanciering
Agribusiness/Groene Chemie	73.094.608	42.282.232	15.397.518
Energie	51.771.321	17.040.991	1.437.291
ICT	20.339.092	5.293.408	206.158
Life Sciences	20.421.040	11.768.129	284.509
MKB	160.242.749	66.680.736	6.907.402
Overig	43.737.812	22.350.953	1.391.985
Toerisme	95.184.662	50.686.853	6.194.643
Visserij	4.232.380	2.293.860	1.676.190
Totaal	469.023.665	218.397.162	33.495.695

Zoals uit de tabel blijkt is één provinciale euro uit het fonds goed voor zeven euro uit andere programma's en bedragen de uitgelokte investeringen een veelvoud van de fondsbijdrage. De middelen uit compartiment B worden breder ingezet dan bij compartiment A het geval is.

Compartiment C

Compartiment C van het fonds is bedoeld voor de medefinanciering van projecten die van voldoende bestuurlijk belang zijn en zonder provinciale cofinanciering niet van de grond komen. Vanuit dit compartiment is aan 43 projecten in totaal ruim € 8 miljoen subsidie uit het fonds toegekend. De totale kosten van deze projecten bedragen ruim € 42 miljoen.

Conclusie

De fondsmiddelen sluiten goed aan bij de provinciale beleidsdoelen. Dankzij het fonds kan de provincie goed gebruik maken van de mogelijkheden die nationale en Europese subsidieprogramma's bieden. Hierbij is één provinciale euro uit het fonds gemiddeld genomen goed voor vier euro uit nationale en Europese subsidieprogramma's en bedragen de uitgelokte investeringen het twaalfvoudige van de fondsbijdrage.

7. Jaarverslag toezicht gemeentefinanciën

Financieel toezicht

Op grond van de Gemeentewet zijn gemeenten onderworpen aan financieel toezicht door de provincie.

Daartoe zenden de gemeenten jaarlijks hun begrotingen, jaarrekeningen en andere financiële bescheiden op naar de provinciale toezichthouders.

De bepalende criteria voor het toezicht zijn opgenomen in de Gemeentewet.

Het financieel toezicht kent twee mogelijke vormen van toezicht: repressief danwel preventief toezicht.

Repressief begrotingstoezicht

Er is repressief toezicht wanneer er, naar het oordeel van Gedeputeerde Staten, sprake is van een structureel en reëel begrotingsevenwicht. Wanneer dit evenwicht niet aanwezig is kan alsnog repressief toezicht worden ingesteld indien aannemelijk is dat, blijkens de meerjarenraming, dit evenwicht in de eerstvolgende jaren tot stand zal worden gebracht.

Repressief toezicht is de standaard. Deze vorm van toezicht houdt in dat de begroting en begrotingswijzigingen direct uitgevoerd kunnen worden (rechtskracht krijgen) zonder afhankelijk te zijn van een voorafgaande goedkeuring van Gedeputeerde Staten.

Preventief begrotingstoezicht

Preventief toezicht moet worden ingesteld wanneer de begroting van het eerstvolgende jaar, naar het oordeel van Gedeputeerde Staten, niet structureel en reëel in evenwicht is en blijkens de meerjarenraming niet aannemelijk is dat in de eerstvolgende jaren een structureel en reëel evenwicht tot stand zal worden gebracht. (imperatief preventief begrotingstoezicht)

Preventief toezicht kan ook worden ingesteld wanneer de begroting of de rekening over het tweede aan het begrotingsjaar voorafgaande jaar niet tijdig is ingezonden;

wettelijke inzendtermijnen:

begroting (incl. meerjarenraming): vóór 15 november voorafgaande aan het begrotingsjaar;

jaarrekening: vóór 15 juli na afloop van het rekeningjaar

Gedeputeerde Staten doen voor aanvang van het begrotingsjaar mededeling aan het gemeentebestuur omtrent het in te stellen toezichtsregime voor het komende jaar.

De gemeentebegrotingen voor het jaar 2023

Geconstateerd is dat alle gemeenten voor het jaar 2023 een structureel sluitende begroting hebben gepresenteerd.

Op basis van de structureel sluitende begrotingen voor het jaar 2023 zijn alle Groninger gemeenten onder het repressieve begrotingstoezicht geplaatst.

De gemeentebegrotingen 2023 hebben daarmee rechtskracht en kunnen worden uitgevoerd.

De volgende structurele saldi worden geraamd (bedragen x € 1.000):

Gemeente	2023	2024	2025	2026
Eemsdelta	7.519	8.345	8.132	1.197
Groningen	1.266	19.305	33.967	-8.159
Het Hogeland	347	399	1.389	-2.077
Midden-Groningen	915	2.001	3.206	-5.575
Oldambt	6.582	7.688	7.223	395
Pekela	1.247	1.698	1.639	-1.277
Stadskanaal	3.254	5.656	7.250	-53
Veendam	219	73	674	704
Westerkwartier	4.668	6.359	8.391	-1.231
Westerwolde	3.465	3.905	5.100	-33

Zoals blijkt uit bovenstaand overzicht kunnen de Groninger gemeenten tot en met 2025 met - soms - ruim sluitende budgetten werken.

Per 2026 neemt de druk op de financiële positie van de gemeenten significant toe. Dit voornamelijk als gevolg van een door het Rijk aangekondigde andere financieringssysteem, waarbij het accres wordt teruggezet naar een lager niveau. Voorts wordt de tot 2025 bevroren opschalingskorting weer ingevoerd.

De VNG en het Rijk zijn in gesprek over een oplossing die recht doet aan de gesignaleerde problemen inzake de gemeentefinanciën na 2025. In de loop van 2023 mag hierover meer duidelijkheid worden verwacht. (Zie ook hieronder: Gemeentefonds)

Ontwikkelingen

Gemeentefonds

Zoals blijkt uit het bovenstaand overzicht zijn de structurele begrotingssaldi 2023-2025 van de Groninger gemeenten - soms fors - positief.

Het jaar 2026 laat echter een aanzienlijke teruggang zien. Dit jaar wordt ook wel aangeduid als 'ravijnjaar' en wordt veroorzaakt door een per 2026 in te voeren gewijzigde financieringssysteem en door het weer opnemen van de opschalingskorting ad € 675 miljoen. Deze korting is tot en met 2025 bevroren.

Tot en met 2025 is de omvang van het gemeentefonds gebaseerd op de normeringssystematiek, de zogenaamde trap-op-trap-af-systematiek. Door de fors stijgende rijksuitgaven de komende jaren is er sprake van een navenant hoger gemeentefonds.

Om te komen tot een meer stabiele financiering wordt het thans becijferde accres voor de jaren 2022-2025 vastgezet en zal alleen nog wijzigen als gevolg van loon- en prijsstijgingen. Daarmede hebben de gemeenten voor de komende jaren duidelijkheid over de algemene uitkering uit het Gemeentefonds.

Per 2026 zal de normeringssystematiek worden beëindigd en worden vervangen door een gewijzigd financieringssysteem, waarbij ook het gemeentelijke belastinggebied zal worden betrokken.

Vooralsnog is onduidelijk hoe dit systeem vorm zal worden gegeven.

In de Meicirculaire Gemeentefonds 2022 wordt de omvang van het Gemeentefonds voor 2026 'vastgeklit' op de stand van de Miljoenennota 2022 met daarop een plus van € 1 miljard.

Laatstgenoemd bedrag wordt nog wel geïndexeerd voor loon- en prijsstijgingen. Het accres in de meicirculaire daalt van € 5,2 miljard. In 2025 naar € 2,8 miljard in 2026.

In de Septembercirculaire Gemeentefonds 2022 wordt voor 2026 aanvullend - incidenteel - € 1 miljard extra beschikbaar gesteld voor het Gemeentefonds, waardoor het ravijn enigszins wordt gedempt.

Het 'ravijn' in cijfers (cijfers x € 1.000)

Gemeente	Algemene uitkering 2025	Algemene uitkering 2026	Het 'ravijn'	Percentage
Eemsdelta**	117.063	110.408	6.655	5,7
Groningen*	731.992	699.581	32.411	4,4
Het Hogeland**	111.036	109.963	1.073	1,0
Midden-Groningen***	156.546	148.759	7.787	5,0
Oldambt**	104.763	99.148	5.615	5,4
Pekela*	36.625	34.646	1.979	5,4
Stadskanaal*	93.967	85.642	8.325	8,8
Veendam***	78.071	76.433	1.638	2,1
Westerkwartier*	126.842	117.364	9.478	7,5
Westerwolde*	67.907	62.952	4.955	7,2

* o.b.v. meicirculaire Gemeentefonds 2022

** o.b.v. septembercirculaire Gemeentefonds 2022

*** o.b.v. mei- en gedeeltelijk septembercirculaire Gemeentefonds 2022

Herijking verdeling algemene uitkering

De - veelbesproken - herijking van het verdeelmodel van het Gemeentefonds is per 1 januari 2023 ingevoerd. De afgelopen jaren hebben de fondsbeheerders samen met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), gemeenten en de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) gewerkt aan de nieuwe verdeling van het gemeentefonds. Op 6 april jl. zijn de Tweede Kamer en gemeenten door de fondsbeheerders geïnformeerd over de invoering van de nieuwe verdeling.

Gegeven de ontvangen adviezen van de ROB en de VNG en de reacties van gemeenten hebben de

fondsbeheerders besloten het ingroeipad - het pad waarmee gemeenten naar de nieuwe verdeling ingroeien - te beperken tot drie jaar. Het maximale effect is +/- € 7,50 per inwoner in 2023 en +/- € 15 per inwoner in 2024 en 2025. Daarmee komt het maximale effect op +/- € 37,50 per inwoner in 2025.

Voor gemeenten met een beperkte financiële draagkracht en een lage sociaal-economische status geldt tot en met 2025 een aangepast ingroeipad. Dat geldt eveneens voor gemeenten die tot en met 2022 aanvullende middelen ontvangen vanwege bevolkingsdaling. Het maximale negatieve effect voor gemeenten met een aangepast ingroeipad is € 22,50 per inwoner: - € 5 per inwoner in 2023, - € 7,50 per inwoner in 2024 en - € 10 per inwoner in 2025.

Voor de Groninger gemeenten gelden in dat geval de volgende financiële effecten per inwoner:

Gemeente	2023	2024	2025	2026	Structureel effect
Eemsdelta	-5,00	-10,73	-10,73	-10,73	-492.000
Groningen	7,50	22,50	37,50	37,50	8.800.000
Het Hogeland	-5,00	-12,50	-22,50	-22,50	-1.083.000
Midden-Groningen	-5,00	-12,50	-22,50	-22,50	-1.375.000
Oldambt	-5,00	-12,50	-18,26	-18,26	-703.000
Pekela	-5,00	-12,50	22,50	-22,50	-276.000
Stadskanaal	4,87	4,87	4,87	4,87	156.000
Veendam	-5,00	-12,50	-22,50	-22,50	-621.000
Westerkwartier	-7,50	-22,50	-37,50	-37,50	-2.402.000
Westerwolde	5,56	5,56	5,56	5,56	147.000

Het nieuwe model wordt eind 2025 geëvalueerd. Aan de hand van deze evaluatie besluit het Rijk over de invulling van het traject voor 2026 en daarna.

Jeugdzorg

Voor het jaar 2023 zijn, conform de uitspraak van de Commissie van Wijzen, extra middelen voor de jeugdzorg beschikbaar gesteld van € 1.445 miljoen.

Het kabinet gaat de komende tijd met gemeenten en andere relevante partijen in gesprek over de Hervormingsagenda Jeugd. Het advies van de Commissie van Wijzen vormt het uitgangspunt. Naast de besparingsopgave die volgt uit de uitspraak van de Commissie van Wijzen, heeft het kabinet besloten tot het realiseren van de aanvullende besparing van structureel € 511 miljoen, welke een Rijksverantwoordelijkheid is gemaakt. Concreet betekent dit dat het aan de rijksoverheid is om de besparing in te vullen met (wettelijke) maatregelen. Het gaat daarbij om maatregelen waardoor gemeenten minder middelen nodig hebben of waarbij alternatieve inkomsten gegenereerd worden (bv door middel van de invoering van een eigen bijdrage). Ook draagt het Rijk het budgettaire risico ingeval (een deel van) deze maatregelen geen of niet tijdig doorgang vinden.

Het Rijk en de VNG erkennen de noodzaak om op deze ontwikkelingen te anticiperen en aanvullende afspraken te maken ten aanzien van de te verwachten ruimte in de gemeentelijke begroting aanvullend op de Meicirculaire 2022. Zij spreken daarom het volgende af:

1. Gemeenten *mogen* in de jaarschijven 2024 tot en met 2026 de middelen die op de aanvullende post zijn gereserveerd voor jeugd meenemen in hun meerjarenraming. Concreet gaat het om respectievelijk € 1.265 miljoen, € 758 miljoen en € 367 miljoen.
2. Daarnaast *mogen* gemeenten in hun begroting rekening houden met een besparing op jeugd van € 100 miljoen in 2024, € 500 miljoen in 2025, € 500 miljoen in 2026 en vanaf 2027 € 511 miljoen structureel als gevolg van maatregelen die het Rijk zal uitwerken.

Uit de gemeentelijke begrotingen 2023-2026 blijkt dat alle gemeenten invulling aan deze afspraken hebben gegeven.

8. Jaarverslag uitvoering Archiefwet

Inleiding

In artikel 8 van de Archiefverordening provincie Groningen 2015 wordt het jaarverslag van de provinciearchivaris als basis voor de verantwoording van Gedeputeerde Staten genoemd. Het verslag beoordeelt de kwaliteit van het beheer van de binnen de provinciale organisatie aanwezige jongere archiefbescheiden en beschrijft de toestand van de naar de archiefbewaarpplaats overgebrachte oudere archiefbescheiden.

Het beheer van alle openbare, sinds 1801 door provinciale organen gevormde archieven is met ingang van 1 januari 2013 wettelijk opgedragen aan de provincies. Voorheen werd dat door het Rijk gedaan. De archiefbewaarpplaats bij de Groninger Archieven is in het Besluit informatiebeheer provincie Groningen 2015 aangewezen voor de bewaring van deze oudere, merendeels openbare archieven. De afspraken over het beheer zijn al op 19 maart 2015 vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst voor fysieke archieven, die in 2017 werd geëvalueerd en met enkele kleine aanpassingen daarna is gecontinueerd.

Personele bezetting

Als provinciale archiefinspecteur is de heer D.M. Bunscoeke sinds 2005 werkzaam in Groningen. Op 23 september 2014 is hij met terugwerkende kracht tot 1 januari 2013 aangesteld als provinciearchivaris en daarmee eindverantwoordelijk voor het beheer van de in de archiefbewaarpplaats geplaatste provinciale archieven. Met ingang van 1 januari 2023 zullen de taken van provinciearchivaris door mevrouw A.E. van der Heide - Schutte worden uitgevoerd. De uitvoering van het beheer is uitbesteed aan het Regionaal Historisch Centrum Groninger Archieven te Groningen en wordt hierna afzonderlijk beschreven.

Kwaliteit in kwantiteit: digitaal informatiebeheer

Geleidelijk zijn we met de digitalisering van de dagelijkse werkzaamheden terecht gekomen in een stroomversnelling van almaar groeiende hoeveelheden informatie. Het gemak waarmee iedereen informatie toevoegt, verandert, kopieert en verspreidt maakt dat deze kwantitatieve groei maar moeilijk in te dammen valt. Wie er met traditionele middelen mee aan de slag wil gaan, zal dan ook snel de moed in de schoenen zinken: het valt zo niet meer te beheren. Voeg dat gegeven bij de toegenomen aandacht voor privacy en betrouwbaarheid van informatie en het is duidelijk dat we voor een enorme uitdaging staan.

Van geheugen naar informatie

Een van de meest opvallende verschillen tussen fysieke en digitale informatie is de opbouw ervan. Een brief was traditioneel een object dat we zonder hulpmiddelen konden gebruiken en bewaren, maar digitaal is het slechts een hoeveelheid enen en nullen. Als de stroom uitvalt kunnen we niets meer met alle terabytes aan informatie die we beschikbaar hebben: iets om terdege rekening mee te houden. Verder zijn die bytes ook met stroom niet zomaar te gebruiken, want daarvoor is apparatuur en programmatuur nodig en moeten technische gegevens bekend zijn. Er zal echter pas echt waarde aan informatie kunnen worden toegekend als daarvan de context bekend is. Vandaar dat de archiefwetgeving overheden verplicht om, naast allerlei technische informatie, ook gegevens over de context vast te leggen.

Gegevens kunnen op verschillende manieren worden (her)gebruikt. Archiefinformatie is echter uniek, omdat die binnen een specifieke context is gebruikt. Digitale duplicaten zijn echter niet of nauwelijks van elkaar te onderscheiden. Slechts metagegevens kunnen dan het unieke karakter van het origineel aangeven. Dat is van groot belang voor het informatiebeheer. Al beheerder wil je geen duplicaten hebben en moet je de context kennen om de juiste waardering en selectie toe te passen. Voor archiefinformatie in een database kan dat laatste leiden tot ingewikkelde situaties, waarbij gekoppelde processen verschillende bewaartermijnen kennen. De gegevens moeten dan volgens de langste termijn bij een proces worden bewaard, terwijl de koppelingen aan eerder te vernietigen processen op tijd moeten verdwijnen. Dat is lastig te realiseren, zodat er vaak voor wordt gekozen om gegevens in iedere context afzonderlijk op te nemen. Dat het dan geen duplicaten zijn blijkt alleen uit de (meta)gegevens over de context.

Als gevolg van de complexere opbouw en enorme volumes zijn er ten aanzien van archiefinformatie verschillende nieuwe uitdagingen ontstaan. De vier belangrijkste daarvan zijn:

1. beheren van het meest cruciale,
2. vastleggen van contextgegevens,
3. beschikbaar stellen en
4. behouden.

In het navolgende zal op elk van deze uitdagingen nader worden ingegaan.

Beheren van cruciale archiefinformatie

Iedere organisatie moet de beschikking hebben over adequate, volledige en betrouwbare informatie voor de uitvoering van taken, de verantwoording van handelingen en het voldoen aan verplichtingen. Daarvoor is het nodig dat er over die informatie allerlei aspecten worden vastgelegd en bijgehouden, de zogenaamde metagegevens of metadata, aan de hand waarvan het beheer kan worden ingericht. Dat beheer omvat onder andere het regelen van toegankelijkheid, vindbaarheid, bewaring, vernietiging en beschikbaarstelling en is in de archiefwetgeving voor alle overheidsinformatie verplicht gesteld.

In de inleiding werd al gesteld dat de enorme hoeveelheid informatie die dagelijks wordt geproduceerd onmogelijk op traditionele manier kan worden beheerd. Het is dus noodzakelijk dat er een keuze wordt gemaakt: welk beheerregime is passend is voor de betreffende informatie. Een dergelijke gedifferentieerde aanpak is momenteel de enige manier om er grip op te houden. Wellicht dat artificial intelligence (AI) in de nabije toekomst een prominentere rol kan spelen bij de aanpak, maar ook dat begint bij het bepalen risico's (via algoritmes). Bij het maken van keuzes zijn verschillende zaken belangrijk. Uiteraard moet de focus liggen op informatie die door de eigen organisatie wordt gegenereerd of verrijkt. Alle informatie die elders al wordt of zou moeten worden beheerd krijgt dus een lagere prioriteit. Daarnaast zullen er vanwege gebruiksgemak ook kopieën van eigen informatie bestaan, maar die hebben evenmin prioriteit. Overigens is het wel zaak om niet zonder

meer informatie te wissen bij ogenschijnlijke dubbeling. Zoals hiervoor al betoogd: de context bepaalt of informatie echt dubbel is, want identieke informatie kan in verschillende processen een andere rol vervullen.

Met die identificatie van context van informatie zijn specifieke risico's te onderkennen, zodat keuzes bij het beheer goed zijn te onderbouwen. Hierbij moet worden gedacht aan aspecten als

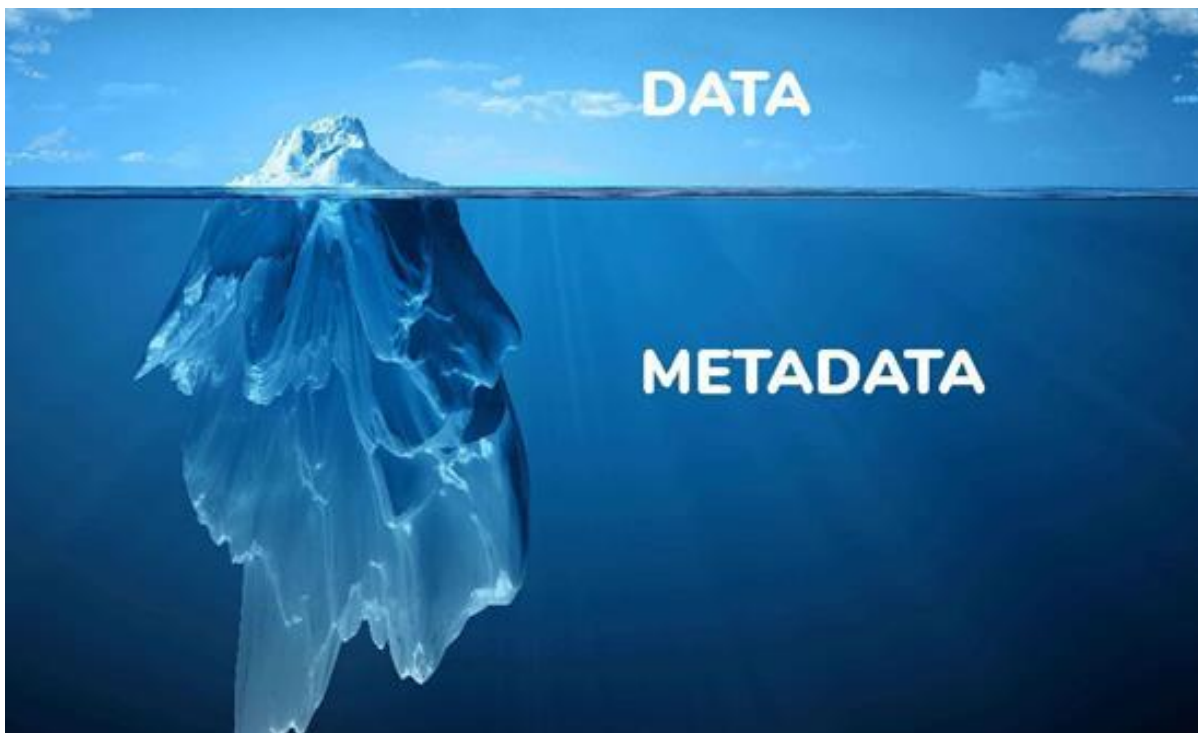
- bedrijfsvoering: nodig voor de doorloop van werkprocessen;
- verantwoording: nodig voor het verantwoorden van handelen;
- bewaring: moet wettelijk beschikbaar blijven voor onderzoek en
- samenhang: nodig als brongegevens in een keten(s).

Door verschillen in het belang dat de organisatie aan dergelijke aspecten hecht en de rol die bepaalde informatie daarbij speelt, zullen beheermaatregelen ook gaan verschillen. Cruciale archiefinformatie kan zo door een slimme inzet van mensen en middelen toch de vereiste aandacht krijgen.

Vastleggen van contextgegevens over archiefinformatie

Het beheren van informatie is vrijwel onmogelijk zonder context- of metagegevens. Sommige daarvan ontstaan automatisch tijdens het gebruik. Deze worden vaak "onder water" geregistreerd, bv. wanneer en door welke gebruiker de informatie is aangemaakt of zelfs welke versie het is en wanneer de laatste raadpleging was. Ook metagegevens over de gebruikte techniek, zoals het bestandsformaat, de grootte en toegepaste autorisaties zijn standaard beschikbaar. Deze automatisch gegenereerde gegevens zijn echter nog onvoldoende voor adequaat beheer. Er zullen daarnaast ook metagegevens over andere zaken moeten worden toegevoegd.

Het belangrijkste is dat er procesgegevens worden vastgelegd. Die geven aan welke rol informatie speelde binnen werkprocessen, zodat daaraan een classificatie kan worden gegeven. Hoe cruciaal is de informatie, hoe lang moet die beschikbaar zijn en waarmee is die verbonden: het zijn allemaal vragen die alleen met procesgegevens te beantwoorden zijn. Sommige daarvan zijn impliciet duidelijk. Ze kunnen worden ontleend aan de plaats, zoals een projectomgeving of buiten formele kanalen, of de (bestands)naam van de informatie. Toch ontkomen we niet aan het doelbewust vastleggen van aanvullende metagegevens.

Een belangrijk aspect is de betrouwbaarheid. Hoe kan worden vastgesteld dat informatie ook datgene is wat het lijkt te zijn? Hierbij zijn checksums, loggings, herkomst- en validatiegegevens belangrijk. Validatie bleek vroeger nog door een handtekening of paraaf. Nu moet die vaak worden ontleend aan een "vinkje" door een geautoriseerde persoon in een applicatie. Zodra informatie buiten die applicatie wordt gebruikt kunnen alleen metagegevens blijk geven van die validatie. Evenzo kunnen ook alleen afzonderlijk vastgelegde gegevens over de minimale samenstelling of opbouw van informatie de

volledigheid daarvan aantonen. Wanneer fysieke informatieobjecten vervangen en opgenomen worden tussen van origine digitale informatie is het van belang om daarbij aan te geven dat er sprake is van vervanging. Zo kan worden verklaard dat het tekstueel doorzoeken van een PDF soms niet vlekkeloos gaat en is die informatie te echt met een vervangingsbesluit. In een Handboek Vervanging is o.a. vastgelegd hoe daarbij volledigheid wordt gegarandeerd.

Bij het vastleggen van contextgegevens zijn een beheerstrategie en een metagegevensschema onontbeerlijk. De strategie geeft aan welke differentiatie wordt gehanteerd (zie hiervoor) en het schema welke metagegevens moeten worden geregistreerd. Op die manier kan hoog risicovolle informatie tot stringenter voorschriften voor metagegevens leiden, hetgeen gevolgen heeft voor de applicaties die daarvoor geschikt zijn. De NEN-ISO 23081 geeft normeringen voor metagegevens en de NEN-ISO 16175 voor applicaties.

Beschikbaar stellen van archiefinformatie

Het raadplegen van informatie is door de digitalisering eveneens drastisch veranderd. Het is niet meer nodig om op traditionele wijze de inhoud van archieven te beschrijven. Waar vroeger ieder dossier afzonderlijk moest worden overgenomen in een beschrijvende inventaris, kan tegenwoordig de volledige inhoud eenvoudig worden doorzocht. Men is over het algemeen eraan gewend dat alles kan worden gevonden door de opgave van een zoekterm: het zgn. Google-effect. Vrijwel niemand raadpleegt meer indelingen of classificaties om iets te vinden, hoewel die bij goed gebruik vaak betere resultaten geven als het om primaire informatie gaat. Daar zal dus terdege rekening mee moeten worden gehouden bij beschikbaarstelling.

Bij de indeling van informatie worden de organisatie en haar taken als ordenende principes gebruikt. Traditioneel is die indeling vastgelegd in het archiefschema, de indeling die aan een beschrijvende inventaris wordt toegevoegd. Digitaal behoren dergelijke metagegevens al bij de informatie te zijn geregistreerd. Daarmee zijn er dus automatisch ook bouwstenen voor een nadere indeling aanwezig. Het is wel een uitdaging om een dergelijk archiefschema goed in positie te brengen bij de zoekmogelijkheden, want metagegevens zijn vaak meer gestructureerd dan de informatie waar ze betrekking op hebben. Een naam in een stuk heeft een heel andere lading dan het metagegeven met de naam van de opsteller ervan. Het eerste is een onderdeel van de inhoud, het tweede van de procesinformatie

Doordat er digitaal veel (meta)gegevens beschikbaar zijn voor het vormgeven van een toegang kan er beter op vragen worden ingespeeld. Verbanden kunnen zonder toevoeging van verwijzingen al duidelijk worden en er zijn ook selecties te maken zonder dat die waren voorzien. Het is wel te vergelijken met het register van een boek. In een eBook is dat volstrekt overbodig en kan er veel ruimer worden gezocht door het combineren van verschillende zoektermen.

Het is altijd nodig om bij beschikbaarstelling te kunnen differentiëren, onder andere vanwege specifieke gebruiksmogelijkheden of geldende beperkingen. Het beschikbaar stellen van informatie behoort daarbij afgestemd te zijn op de beoogde doelgroep, waarvan de wensen en bevoegdheden vooraf in kaart zijn gebracht. In sommige gevallen kan het handig zijn om de informatie daarop al in te richten bij creatie, zodat bv. handelingen

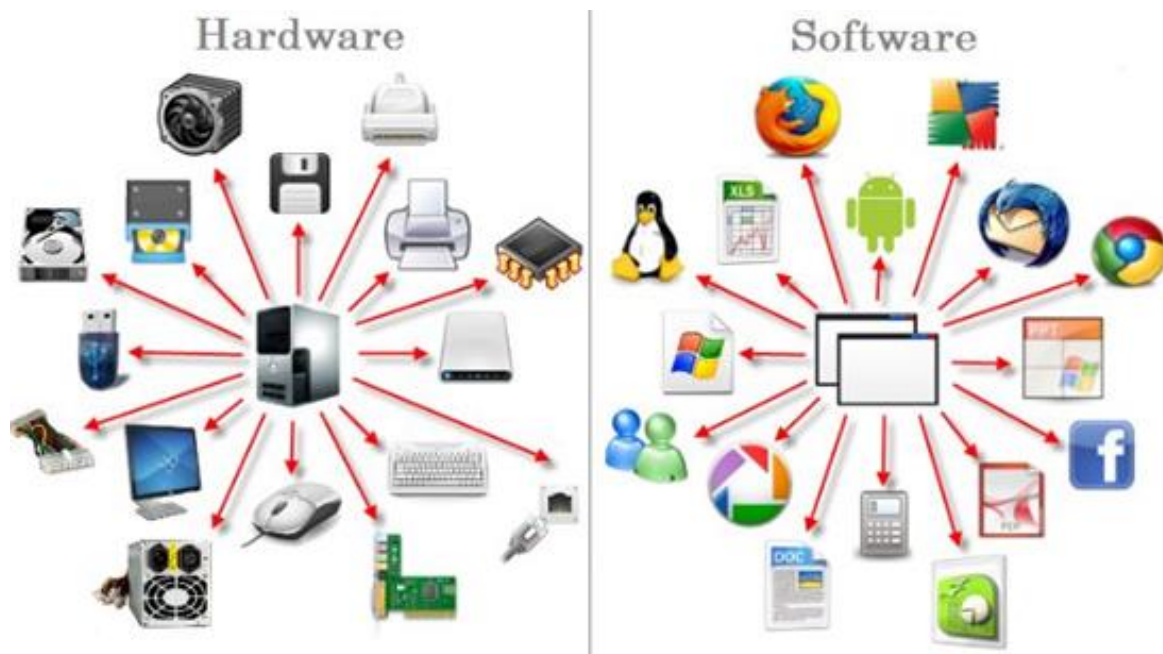
en persoonsgegevens gescheiden zijn te benaderen.

Behouden van archiefinformatie

Naast alle voorgaande uitdagingen, die direct ingrijpen op de kwaliteit van informatie zoals we die vandaag en morgen gebruiken, is er nog een andere, meer voor de lange termijn. Het archiefbeheer is er namelijk ook op gericht om daartoe geselecteerde informatie langdurig of zelfs oneindig te behouden. Uiteraard is het de bedoeling dat daarbij de kwaliteit in stand blijft.

Bij bewaring zijn altijd bewaarcondities bepalend geweest. Fysieke stukken kunnen bv. in een vochtig depot worden aangetast door schimmel, zodat ze in kwaliteit sterk achteruitgaan. Ook digitaal speelt dat nog een rol, want informatiedragers gaan minder lang mee als ze in verkeerde omstandigheden moeten functioneren. Toch is het anders, want al zijn de omstandigheden optimaal dan is dat niet genoeg om langdurig behoud van informatie te waarborgen. Apparatuur en programmatuur veranderen voortdurend en beide zijn nodig om digitale informatie te kunnen gebruiken. Vergelijk het

met de sleutel van een archiefdepot en de inventaris van de opgenomen archieven: zonder de eerste kom je er niet bij en zonder de tweede kun je niet plaatsen wat je aantreft.

Hoe ontwikkelt zich de techniek, welk onderhoud heeft de gebruikte apparatuur nodig en wat is de actuele staat van de benodigde programmatuur? Het zijn zaken die bepalen of informatie behouden blijft voor later gebruik.

Een adequaat beleid voor preservering, waarin is vastgelegd hoe daarmee wordt omgegaan, is onontbeerlijk. Archiefinformatie heeft continu aandacht nodig als we die willen behouden. Vroeger kon je misschien lang vergeten, op een zolder teruggevonden stukken weer in beheer nemen, maar een stapel floppy's van twintig jaar oud is meestal volstrekt onbruikbaar. Er is geen apparatuur om ze af te spelen, geen programmatuur om ze uit te lezen en de bits en bytes zijn volledig verhaspeld. Daarom is inregeling van tijdige signalering van veroudering, gevolgd door vervanging, migratie en/of conversie ook essentieel voor het behoud. Omdat dit soort acties voor de lange termijn vaak verder gaan dan wat in de dagelijkse praktijk van het informatiebeheer gebruikelijk is, wordt langdurig te bewaren archiefinformatie bij voorkeur in een speciale e-depotvoorziening beheerd.

Beoordeling

In de navolgende beoordeling wordt aan de hand van vier thema's ingegaan op de situatie in 2022. Deze thema's dekken in de breedte de meest risicovolle zaken die in de Archiefwet 1995 worden benoemd. Ze kunnen ook naast soortgelijke rapportages uit de afgelopen jaren worden gelegd, waardoor er een beter beeld van de ontwikkelingen ontstaat.

Evenals vorig jaar is de beoordeling mede gevoed door een verslag van het Team ONDDIV. Doordat het vooral ingaat op zaken die nog niet (geheel) in orde zijn, zou het beeld kunnen ontstaan dat het overall informatiebeheer bij de provincie tekortschiet. Dat is echter niet het geval, hoewel er zeker onderdelen zijn waarbij er risico's worden gelopen.

Het is de taak van de archivaris om dergelijke risico's in beeld te brengen, zodat daarop het college kan beslissen hoe daarmee moet worden omgegaan.

Thema 1 : kwaliteitssysteem (Archiefregeling artikel 16)

Gedurende 2022 is vanuit het Uitvoeringsprogramma Digitaliseringsstrategie gestart met het scrumteam Informatiebeheer. Dit moet helpen om passende invulling te geven aan de uitdagingen waar de provincie voor gesteld is.

Met het team KIWI is gewerkt aan optimalisering van beheeraspecten en het Basisdossier 2.0 is bij een aantal team geïmplementeerd.

Dit is een voortdurend proces, dat in een continu veranderende omgeving veel vraagt van betrokkenen. Vanwege allerlei factoren, waaronder personele wisselingen en uitval, is er helaas te weinig voortgang geboekt. Hopelijk kunnen er in 2023 weer grotere stappen worden gezet, want een kwaliteitssysteem is als basis voor informatiebeheer onmisbaar.

Zonder vastgestelde, algemeen aanvaarde, ondersteunde en in de praktijk ook gecontroleerde kaders blijft het moeilijk, zo niet onmogelijk om grip te houden op de uitdijende informatiestromen bij de provincie. Het is evident dat er daardoor risico's zijn. Of dossiers compleet en juridisch correct opgebouwd zijn en ook volgens de geldende termijnen bewaard worden is volledig afhankelijk van een werkend kwaliteitssysteem.

Oordeel: onvoldoende

Thema 2 : goede, geordende en toegankelijke staat

(Archiefwet 1995 artikel 3)

Ook in 2022 is nog volop gewerkt aan de fysieke archieven die nog in het provinciehuis aanwezig waren. Vooral het op de juiste manier beschrijven van de stukken, zodat deze na overbrenging ook door het publiek zijn te raadplegen, kostte de nodige tijd. Daarnaast is de beperking van de openbaarheid van enkele stukken geregeld, zodat tot formele overbrenging kon worden overgaan. Uiteindelijk kon 670 strekkende meter naar de provinciale archiefbewaarplaats bij Groninger Archieven worden verplaatst.

De uitfasering van ProMis naar Kiwi/ERM is evenals het vorige jaar nog niet afgerond. Wel is de conversie verder voorbereid, zodat naar verwachting in 2023 met de uitvoering kan worden begonnen. De betere archivering van e-mails is dichterbij gekomen doordat een advies is opgesteld voor mails van bestuurders en sleutelfiguren.

Oordeel: voldoende

Thema 3 : selectie, vervanging/vernietiging en openbaarmaking

(Archiefbesluit 1995, hoofdstuk II en III)

In het verslagjaar werden meerdere lijsten van vervangen documenten en van ter vernietiging voorgedragen documenten aan de archivaris voorgelegd. Al deze lijsten werden ook goedgekeurd en er is ongeveer 800 strekkende meter aan fysieke archieven vernietigd. Het Handboek Vervanging werd niet aangepast en de uitvoering gaf daar ook geen reden toe.

De al wel gehanteerde hotspots zijn in 2023 helaas nog niet formeel vastgesteld. Het digitaal vernietigen van bestanden is nog steeds niet op gang gekomen, want de archivaris is geen enkele keer om instemming gevraagd. Wel is de inrichting van selectie en vernietiging in AFAS (personeelsdossiers) gerealiseerd. Er zijn nog veel niet gewaardeerde digitale bestanden aanwezig in allerlei systemen, waardoor ook daar persoonsgegevens onterecht verwerkt worden.

Oordeel: voldoende

Thema 4 : beheeromgeving

(Archiefregeling hoofdstuk 4 en 5)

Voorafgaand aan de wettelijke overbrenging na twintig jaar werden de fysieke archiefbescheiden nog in het provinciehuis bewaard. De daarvoor beschikbare archiefruimte is nog niet buiten gebruik en moet dus voldoen aan de wettelijke voorgeschreven waarden qua temperatuur en relatieve vochtigheid, welke respectievelijk tussen de 16 en 20°C en 40 en 60% moeten zijn. Van negen van de twaalf maanden zijn er meetgegevens van de beide kelderruimtes van het provinciehuis beschikbaar.

Over de periode waarvan gegevens beschikbaar werden gesteld zijn deze in bovenstaande grafiek gezet voor de ruimtes A0067 en A0080 (T=temperatuur, V=relatieve vochtigheid). Het is duidelijk dat de temperatuur aan de hoge kant is en dat de luchtvochtigheid in juli, augustus en september veel te hoog was. De trend voor november, waarvan geen meetgegevens bekend zijn, wijst eveneens die kant op.

Dat is absoluut veel te lang en alarmerend hoog. Gelukkig worden de fysieke archieven overgebracht, maar eigenlijk moeten er acuut maatregelen genomen worden om schimmelvorming te voorkomen. Op de verbetering van de digitale bewaaromgeving werd hiervoor al ingegaan. Wat betreft de aansluiting op een e-depot, nodig voor definitieve bewaring, is er nog geen voortgang geboekt.

Oordeel: onvoldoende

Aanbevelingen

Op basis van de beoordeling, voortgang en ontwikkelingen binnen het werkveld kunnen de volgende aanbevelingen worden gedaan tot verdere verbetering van het door de archiefwetgeving vereiste informatiebeheer.

1. Blijf volop werken aan het kwaliteitssysteem, zodat er goede kaders zijn en het informatiebeheer beter gaat voldoen aan wettelijke voorschriften. Laat daarbij ook de hotspots ook formeel vaststellen.
2. Maak op basis van een overzicht van het informatielandschap een actueel plan van aanpak voor onvoldoende beheerde onderdelen, zodat het risico op te lang bewaren of ongeoorloofde vernietiging afneemt.
3. Zoek actief de verbinding met de werkvloer om het beheer van informatie te verbeteren en zorg dat gemaakte afspraken ook door managers worden opgepakt.
4. Regel de uitfasering van ProMIS, door migratie of anderszins, zodat te bewaren informatie wordt beheerd en te vernietigen informatie het daartoe ingerichte proces doorloopt. [ongewijzigd]
5. Maak een keuze voor het toetreden tot een e-depotvoorziening, bij voorkeur ondersteund door Groninger Archieven. [ongewijzigd]
6. Monitor regelmatig de archiefruimte op juiste klimaatwaarden zolang daar nog fysieke archieven zijn geplaatst. [ongewijzigd]

Overige werkzaamheden van de archivaris

In het verslagjaar werd in de Kring van Provinciearchivarissen en het Landelijk Overleg Provinciale Archiefinspecteurs (LOPAI) samengewerkt met andere provinciale vertegenwoordigers. Beide gremia zijn bedoeld voor kennisdeling en afstemming, wat geen overbodige luxe is: er zijn steeds minder deskundigen met ervaring te vinden en ook de provincies hebben daar last van.

Namens de samenwerkende provincies had de provinciearchivaris zitting in

- de Standaardisatieraad van het Nationaal Archief,
- de werkgroep Wet digitale overheid (Wdo),
- de expertgroep van het Ministerie van OCW (Archiefregeling) en
- de Commissie Bouwzaken (CB).

De standaardisatieraad vertegenwoordigt de belangen van de gebruikers van de kennisproducten van het Nationaal Archief, zoals normen, informatiebladen en handleidingen. In 2022 werden er tientallen nieuwe en aangepaste producten door de raad besproken en van commentaar voorzien. De werkgroep Wdo zag de werkzaamheden bekroond met het besluit van de staatssecretaris om het IBT door GS aan te passen.

In de expertgroep werd de nieuwe tekst over fysieke bewaarcondities voor archieven mede opgesteld. Het resultaat werd in december aan de stuurgroep aangeboden. Naar verwachting zal de nieuwe Archiefregeling in 2023 ter consultatie aan het werkveld worden aangeboden.

In de CB werken de archiefinspecties van rijk, provincies en gemeenten samen om tot een eenduidige beoordeling van commerciële archiefopslag te komen. Dit gebeurt alleen op verzoek van overheden die van een commerciële dienst gebruik willen gaan maken.

De provinciearchivaris nam daarnaast deel aan verschillende online discussie- en klankbordgroepen over archivalische onderwerpen. Ook was hij namens het archiefveld als bestuurslid betrokken bij de Stichting Molendocumentatie (SMD) te Amsterdam, een door GS goedgekeurde nevenfunctie.

Voor de noordelijke provincies is Memorex Archieven Light, de basis voor de archieftoegangen op het Drents-, Fries- en Groninger Archiefnet, beheerd. Er werd ondersteuning geboden aan deelnemende gemeenten en er zijn voor de provincie Groningen verschillende toegangen ingevoerd.

Ten slotte werd kennis over informatiebeheer gevraagd en ongevraagd gedeeld binnen de provinciale organisatie, zowel op de werkvloer als tijdens overleg.

Beheer van overgebrachte archiefbescheiden

Het beheer van de overgebrachte archiefbescheiden van de provincie Groningen gebeurde onder verantwoordelijkheid van de archivaris bij het Regionaal Historisch Centrum (RHC) Groninger Archieven. In een dienstverleningsovereenkomst (DVO) zijn hiervoor afspraken vastgelegd. De verslaglegging gebeurt op basis van gegevens die beschikbaar zijn gesteld door collectiebeheerder Michiel de Wolde. In 2022 is er een korte sluiting van de studiezaal geweest in verband met de lockdown die in december 2021 inging. De studiezaal was vanaf 19 januari op basis van reservering weer toegankelijk voor bezoekers, na 25 februari was reserveren niet meer nodig en waren alle werkplekken in de studiezaal weer te gebruiken. Voor zover bekend konden alle beheertaken ondanks de beperkingen wel naar behoren worden uitgevoerd.

Het verslagjaar viel op door de overbrenging van archieven, als afsluiting van een meerjarig bewerkingsproject. Aan het begin van het jaar zijn de volgende archieven in de bewaarplaats opgenomen:

- Dienst Ruimte en Milieu en voorgangers, bodemsaneringsdossiers en ontgrondingsvergunningen, (1924) 1960-2001;
- Dienst Zuiveringsbeheer provincie Groningen, 1954-1994 (2000);
- Provinciale Waterstaat van Groningen, districtsarchieven (1861) 1948 1990 (1997);
- Dienst Infrastructuur en voorgangers, (1922) 1947-2001 (2005);
- Provinciaal bestuur van Groningen, (1927) 1990-1999 (2007).

In totaal werd hiermee ongeveer 375 strekkende meter archief door Groninger Archieven in beheer genomen.

In december is vervolgens het archief van Gedeputeerde Staten van Groningen, (1978) 2000-2012 (2020), met een grootte van ongeveer 300 strekkende meter, naar de archiefbewaarplaats overgebracht.

Met deze overdrachten zijn nu vrijwel alle fysieke archieven uit het provinciehuis formeel in beheer gegeven aan de archivaris. De inventarissen kwamen online beschikbaar voor het publiek op het Groninger Archiefnet en behoudens enkele beperkingen kunnen alle dossiers worden ingezien op de studiezaal van Groninger Archieven.

Gedurende het verslagjaar was de raadpleging van de beheerde archieven als volgt:

Nr.	Archief	aantal
3	Gewestelijke Besturen in Groningen*, 1798-1814 (1815)	590
38	Rijkshavenbedrijf Delfzijl, 1897-1957	11
425	Provinciaal Comité 'Nederland helpt Indië' in Groningen, 1945-1948	6
429	Provinciaal comité tot steun van Belgische vluchtelingen te Groningen, 1914-1931	14
430	Provinciale Vrouwenraad te Groningen, 1954-1999	1
691	Stichting Noordelijke Economisch-Technologische Organisatie, 1934-1990	28
698	Havenschap Delfzijl, 1958-1986	7
702	Groninger Stichting voor Geestelijke Gezondheidszorg, 1940-1983 (1986)	15
742	Provinciale waterstaat Groningen, (1850) 1865-1955	15
800	Gouverneur, na 1850 Comm. des Konings in de prov. Groningen, 1814-1941 (1950)	49
802	Provinciale Groningse Schoonheidscommissie, 1946-1982	8
806	Commissie inzake de exploitatie van de haven te Delfzijl, (1902) 1911-1950	8
889	Provinciale commissie van onderwijs, 1815-1857	25
890	Districtschoolopziensers op het lager onderwijs, (1803) 1812-1857	1

Nr.	Archief	aantal
891	Schooltoezicht op het lager onderwijs Groningen, 1858-1885	2
913	Provinciale Staten der provincie Groningen, 1814-1941	13
982	Dienst Provinciale Waterstaat Groningen, 1850-1980	1
1099	Gedeputeerde Staten van Groningen, 1814-1942	505
1103	Gemeentelijke releve's en leggers van de grondbelasting, 1814-1832	16
1123	Hoofdcmissie Nationaal Gedenkteken te Heiligerlee, 1867-1879	4
1152	Kabinet van de Commissaris des Konings (der Koningin), 1814-1945	15
1153	Griffier van Staten der provincie Groningen, 1814-1941	1
1164	Provinciale Waterstaat van Groningen, 1956-1990 (1991)	2
1165	Kabinet van de Commissaris der provincie, 1942-1945	36
1166	Kabinet van de Commissaris der Koningin, 1945-1995	11
1173	Provinciale Archeologische Commissie, 1914-1997	2
1776	Provinciaal Bestuur van Groningen, (1824) 1942-1976 (1987)	169
2153	Inspectie Bejaardenoorden, 1961-1979	1
2195	Gedrukte besluiten e.d. van het Provinciaal Bestuur van Groningen, 1802-1976	183
2197	Ambtelijke Werkgroep Milieucoördinatie, 1973-1988	3
2198	Provinciale Planologische Dienst van Groningen, 1942-1990	30
2291	Gedeputeerde Staten van Groningen: bestemmingsplannen, 1930-1976	73
2542	Provinciaal bestuur van Groningen (2), (1943) 1977-1990 (2003)	142
2806	Provinciaal bestuur van Groningen (3), (1927) 1990-1999 (2007)	36
3221	Dienst Ruimte en Milieu en voorgangers etc., (1924) 1960-2001	9
3223	Dienst Zuiveringsbeheer provincie Groningen, 1954-1999 (2000)	19

Totaal in 37 geraadpleegde toegangen

2054

* Dit archiefbestand is slechts vanaf 1801 in beheer bij de provincie.

Wederom is dit een aanzienlijke toename ten opzichte van het vorige jaar, toen er uit 24 toegangen 1359 raadplegingen werden genoteerd.

Van de in 2022 geraadpleegde dossiers werden er 26 door de provincie zelf opgevraagd. Er werden geen aanvragen voor het raadplegen van niet-openbare stukken gedaan.